

DE PROFEET HOSEA.

Het Boek der Profetieën van Hosea, den zoon van Beëri, bevat voorspellingen die betrekking hebben op het rijk van Israël.

Wel wordt Juda ook genoemd of op Juda gezinspeeld, maar slechts in het voorbijgaan.

Al wordt deze Profeet, om het betrekkelijk weinige, wat Hij heeft geprofeteerd en in dit zijn Boek is bewaard, tot de "kleine Profeten" gerekend, toch mag hij om den inhoud er van, wel onder de "grote" worden geteld.

Optredende in een tijd, toen uitwendig het rijk van Israël tot hogen bloei was gekomen, onder Jerobeam II, kondigt hij toch aan den ondergang van dit rijk, als gevolg van de zonden, waaraan Efraïm zich schuldig gemaakt heeft en maakt.

Niet ten onrechte kan van hem gezegd worden, dat men bij hem aantreft "de onmiddellijke zamensmelting van het vuur der Goddelijke gerechtigheid met het licht der eeuwige liefde. "

Bestraffend als de zoon des donders treedt hij op, maar ook herinnert hij aan den zoon der vertroosting.

Gedreven door den Heiligen Geest, spreekt hij om zijn volk terug te leiden op den weg van boete en bekering, tot het weer alleen dienen van Hem, die met dat volk Zijn verbond had gesloten.

Het Boek laat zich in twee ongelijke delen verdelen:

Het eerste deel (Hoofdst. 1-3) schetst ons de voorbereiding voor het oordeel Gods.

Het tweede deel (Hoofdst. 4-14) bevat vele bestraffings- en vermaningsredenen in den tijd, toen God, de Heere, reeds Zijn oordelen begon te voltrekken.

HOOFDSTUK 1.

AFBEELDING VAN ISRAELS AFGODERIJ EN STRAF.

Ook hier, even als bij Jesaja en Jeremia, gaat een opschrift vooraf, dat den persoon des Profeten noemt, en den tijd van zijne profetische werkzaamheid bepaalt.

1. Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Hosea (= hulp), want door hem, enen burger van het noordelijk rijk (2 Kon. 14:29) wilde de Heere Zijn afgevallene volk in dit rijk nog helpen, den zoon van Beëri (= put van levend water), in de dagen van Uzzia, (810-758), Jotham (758-742), Achaz (742-727), Hizkia (727-698 v. Chr.), koningen van het zuidelijke rijk, van Juda, waarin toen nog alleen het wettige koningschap werkelijk bestond, en in de dagen van Jerobeam II (824-783 v. Chr.), zoon van Joas, uit het huis van Jehu, koning van het noordelijke, van David afgevallene huis, van Israël. Deze was de laatste koning van dat rijk, door wien de Heere nog eens hulp en redding liet aanbieden, terwijl de overigen slechts getuigen waren van de reeds aangevangene straf.

Door het noemen van Jerobeam II, als het begin zijner 65-jarige werkzaamheid (790-725 v. C.), die aan het huis van Jehu en het gehele noordelijke rijk verderf aankondigde, toont de Profeet aanstonds, dat de Heere Zijnen knecht de toekomstige dingen openbaart, eer zij uitspruiten (Jes. 42:9), want juist de tijd van dezen koning was een tijd van groten bloei en van uitwendigen glans. Deze tijd wordt ons beschreven in 2 Kon. 14:23-29; de regering van de gelijktijdige koningen van Juda en de gebeurtenissen onder zijne opvolgers in het rijk van Israël lezen wij in 2 Kon. 15:1; 18:12. Nu is het van het grootste gewicht, dat men voor het lezen van de Profeten den tijd, waarin zij werkten, grondig kenne; want voor hem, die zich met de geschiedenis der koningen heeft vertrouwd gemaakt, zijn de Profeten, wat de hoofdzaak aangaat, helder en duidelijk, even als omgekeerd over de geschiedenis der koningen een geheel ander geestelijk licht opgaat, wanneer men den fakkel van het profetisch woord aansteekt (Jes. 1:1). Wij stellen hier nog eens kortelijk het karakter van dien tijd voor. De regering van Jerobeam II was, zo als vroeger gezegd is, een tijd van groten aardsen bloei. Reeds zijn vader Joas had de Syriërs onder Benhadad, in wier hand de Heere Israël om de zonden van Jehu en Joahaz had gegeven, terug gedrongen. Nog meer deed Jerobeam II. Zo als de Heere hem door den profeet Jona (2 Kon. 14:25 vv.) beloofd had, mocht hij de oude grenzen van het rijk herstellen, zo als die onder David en Salomo waren geweest, zodat hij het gehele land ten oosten van den Jordaan, van Hamath en Damascus tot aan de Dode zee weer veroverde. Des te strafbaarder was deze koning, dien de Heere aan Zijn volk gezonden had als enen laatsten redder uit uitwendigen druk, dat hij toch niet afliet van de zonden van den eersten Jerobeam, van den afval van den waren godsdienst en van het huis van David. Noch de kastijding onder Jehu en Joahaz, noch de genadebetoningen onder Joas en Jerobeam II bewerkten onder het volk en bij den vorst ene omkering. Juist die laatste betoning van genade toonde de rijpheid van het volk voor het gericht aan. De zonde van Jerobeam, de stierendienst te Bethel en Dan, hoewel men Jehova onder dat beeld wilde vereren, hield reeds in zich een formele afval van Jehova, den waarachtigen God, en van Zijn verbond met Israël, het leidde noodzakelijk tot afgodendienst. Want door de voorstelling van den onzichtbaren, oneindigen God onder een zichtbaar, aards symbool, werd de heerlijkheid van den alleen waren God tot

het eindige verlaagd, en de God van Israël met de afgoden der heidenen gelijk gesteld. Die uitwendige gelijkstelling veroorzaakte onvermijdelijk, dat het inwendige veranderde. Uitwendig bleef de dienst van Jehova, maar inwendig kwam de afgodendienst bijna tot alleenheerschappij. Waren eerst de grenzen tussen beide godsdiensten opgeheven, zo moest, wat den geest aangaat, diegene zich het sterkst openbaren, welke het meest naar het hart des volks was. Dit was volgens den verdorven toestand der menselijke natuur met den strengen godsdienst van Jehova, die door God gegeven zijn, God niet tot het menselijke vernederde, maar verlangde dat de mens zich tot Zijne hoogte zou verheffen, die de heerlijkheid Gods in het middelpunt plaatste en daarop den eis van heiligheid aan hare belijders richtte-dit was de wekelijke zinnelijke afgodendienst, zo bekoorlijk voor het menselijk verderf, omdat zij daaruit was voortgekomen.

Wel had Jehu als verderver van het huis van Achab en Izébel de uitwendige heerschappij van den Baäldienst gebroken, maar daar ook hij de kracht niet had, om de Jerobeam's zonde, den stierendienst van zich te doen, liet hij de oudere verleiding tot afval van den Heere bestaan. Men maakte nu van Jehova zelven enen Baäl, bracht Hem uitwendig de offeranden naar de wet, vierde de feesten en noemde Hem "zijn Baäl." Deze huichelachtige toestand van de harten onder het volk moest natuurlijk alle liefde, alle trouw, alle kennis van God in het land vernietigen, zodat moord, echtbreuk en diefstal aan de orde van den dag waren (vgl. Hoofdst. 4:1 en 2). Daartoe moest het noodzakelijk komen; want, had bijv. Jehu, zich van ganser harte tot den Heere bekeerd, en de Jerobeams-zonde van zich gedaan; zo had hij, zo niet de kroon moeten nederleggen en aan den Davidischen koning teruggeven, toch minstens door wegneming van den godsdienstigen scheidsmuur en aansluiting aan den tempel te Jeruzalem de exclusieve houding, die het noordelijk rijk tot hiertoe had aangenomen, moeten opgeven. Doch juist de lange en gelukkige regering van Jerobeam II moest het inwendig verderf voltooien, omdat het volk het uitwendig geluk, den rijkdom, den glans der omstandigheden als onderpand der genade Gods, waarvan het toch was afgefallen en zich inwendig steeds meer afkeerde, aanzag, als de valse profeten hem onophoudelijk voorspiegelden. Zo moest dan bij den dood van Jerobeam II het gericht van God, die zo veel en zo dikwijls met ontfermende liefde het volk tot bekering geroepen had, over het huis van Jehu uitbreken, en den ondergang van het noordelijke rijk beginnen. Eerst na ene anarchie van elf jaren kon Zacharia, de zoon van Jerobeam II den troon beklimmen en reeds na zes maanden werd hij door Sallum vermoord. Met hem ging het huis van Jehu te niet. Sallum werd na de regering van ééne maand door Menahem gedood, die tien jaren te Samaria regeerde. Onder dezen trok reeds de Assyrische koning Pul tegen het land op, en liet zich door ene zware schatting tot den aftocht bewegen. Op Menahem volgde zijn zoon Pekahia in het vijftigste jaar van Uzzia; na ene regering van nauwelijks twee jaren werd hij door zijn hoofdman Pekah, den zoon van Remalia, vermoord, die zich twintig jaren op den troon staande hield, maar door zijne verbintenis met den koning van Syrië tegen het broederrijk Juda (Jes. 7) slechts den ondergang van zijn rijk bespoedigde. Want de koning Achaz, zeer benauwd door Pekah en de Syriërs, riep den Assyrischen koning Tiglat-Pilezer te hulp, die niet alleen Damascus veroverde en het Syrische rijk verwoestte, maar ook een gedeelte van het rijk van Israël, het gehele land ten oosten van den Jordaan innam, en zijne bewoners in ballingschap wegvoerde (2 Kon. 15:29). Tegen Pekah vormde Hosea, den zoon van Ela, ene zamenzwering en doodde hem in het vierde jaar van Achaz, waarop weer ene anarchie van meer dan acht jaren het land

verwoestte, zodat Hosea eerst in het twaalfde jaar van Achaz aan de regering kwam, maar zeer spoedig aan den Assyrischen koning Salmanassar onderdanig en schatplichtig werd. Toen hij echter vertrouwende op de hulp van Egypte aan den Assyrischen koning ontrouw werd, kwam Salmanassar weer, veroverde het gehele land met de hoofdstad, en voerde Israël in ballingschap naar Assyrië. Het is wel zonder twijfel, dat Hosea dezen ondergang van het rijk zelf niet meer beleefd heeft, maar enige jaren te voren is opgeroepen. Daarmorent, dat hij in een zo treurigen tijd onder zulk een volk meer den 60 jaren gearbeid heeft, merkt een oud uitlegger op: "Wanneer God ook maar 20 of 30 jaren onzen arbeid behoeft, is ons dat reeds te veel, en als wij het met goddeloze mensen te doen hebben, die zich niet gaarne laten gezeggen of die ons weerstaan, zouden wij wel gaarne dadelijk verlost en van den dienst ontheven willen zijn, dan moge zulk een Profeet, die het zo lang moet uithouden, ons een voorbeeld van volharding zijn, zodat wij den moed niet verliezen, al wil de Heere ons ook den last niet dadelijk ontnemen. De straf-, boete- en troostprediking, die op enen zo donkeren geschiedkundigen grond rust, als wij hierboven beschreven, is in twee delen verdeeld. welke ons niet de woordelijke en werkelijk door Hosea gehoudene redenen in 't bijzonder, maar de kern van zijne profetische werkzaamheid wedergeven in een kort overzicht van den inhoud. In het eerste deel (Hoofdst. 1-3) vinden wij die korter, in Hoofdst. 4-14 uitvoeriger. Volgens andere uitleggers daarentegen zouden wij daar een overzicht over Hosea's werkzaamheden onder Jerobeam hebben, en hier over zijne latere werkzaamheid van den dood van dezen koning af.

In het eerste, kortere deel worden in 3 afdelingen aan het volk in ene zinnebeeldige handeling zijne geestelijke echtbreuk, d. i. zijn afval van den Verbondsgod en de gevolgen daarvan, de verstoting onder de heidenen, maar ook zijne latere bekering en wederaanneming tot volk van God voor de ogen geschilderd. Vervolgens worden de straffen getekend, door welke het volk tot erkenning van zijne zonden moet komen, alsmede de bewijzen van genade, door welke de Heere het volk tot verootmoediging en tot bekering zal leiden; eindelijk wordt dit werken des Heeren nog eens zinnebeeldig voorgesteld.

I. Vs. 2-2 :1. De Heere beveelt den Profeet ene hoer met hoerenkinderen te huwen, en geeft aan de kinderen, welke de Profeet bij deze vrouw verwekt, namen, waardoor van het volk de vruchten van zijnen afgodendienst, namelijk de verwerping en verbanning van het aangezicht des Heeren worden voorgesteld. Toch voegt Hij er de belofte bij, dat het verstoten volk eindelijk weer tot genade zal worden aangenomen.

2. Het begin van het woord des HEEREN, ongeveer in het jaar 790, in de tweede helft der regering van Jerobeam II door (liever met of in zie Num. 12:6, 8. Deut. 18:22 1 Sam. 10:10) Hosea. De HEERE dan zei tot Hosea: Ga henen, neem u ene vrouw der hoererijen, ene, die tot hiertoe in ontucht geleefd heeft als uwe vrouw, en kinderen der hoererijen. Hierdoor moet gij in uwen persoon Mij, den Heere, en in de vrouw en hare kinderen het van Mij afgefallen, en in afgodendienst verzonken rijk van Israël afbeelden; want het land, de moeder met hare kinderen, hoereert ganselijk op geestelijke wijze van achter den HEERE door ook met lichamelijke hoererij verbonden afgodendienst.

Terwijl vs. 1 het opschrift was van het gehele Boek, vormt het begin van vs. 2 het opschrift voor het eerste deel, Hoofdst. 1-3. Het leidt het feit in, dat in het begin van de profetische werkzaamheid van Hosea staat, op welke zijne gehele werkzaamheid gegrond is, zodat zij die slechts uit elkaar vouwt.

Het bevel des Heeren aan Hosea, om ene vrouw te huwen, en de voorstelling van het noordelijk rijk en zijne leden als ene hoer en hoerenkinderen rust op de voorstelling van de betrekking des Heeren tot Zijn, door Hem verkoren volk als ene echtverbintenis, welke wij door de gehele Schrift heen vinden (Exod. 34:15 vv. Lev. 17:7; 20:5 vv. Deut. 32:16, 21. Ps. 45. Hooglied. Efeze. 5:30 vv. Openb. 21:2)). "Het geheim van den menselijken echt bestaat in het welgevallen, uitsluitend in één persoon, in de gehele aanneming van dezen enen persoon, in de gehele bevrediging in haar, die lichaam en ziel vervult. Gelijk nu alle betrekkingen van het menselijk leven beelden van het Goddelijk leven zijn, zo is ook het menselijk echtverbond een afbeeldsel van de van eeuwigheid bestaande en ook in de triomferende kerk zich nog openbarende betrekking Gods tot den mens, of tot Zijn volk. De richting van het gehele volk op enen enigen, de onveranderlijke trouw omtrent dezen, vinden even als in de betrekking tot God, zo ook in de betrekking tot den echtgenoot, plaats, zodat, wie jegens den Heere ontrouw is, ook ontrouw is omtrent den echtgenoot, en omgekeerd; en eveneens de menselijke getrouwheid des lichaams tevens goddelijk geloof der ziel is. In de jegens enen mens bewezene volle trouw en liefde, moet de mens de trouw en liefde jegens den Heere leren.

Daarom juist, omdat het verbond tussen God en den mens, en het menselijk huwelijk, als voorbeeld en afbeeldsel tot elkaar staan, en als het ware ene en dezelfde zaak zijn, zo zijn hoererij, echtbreuk en de menigte van onnatuurlijke zonden van ontucht (Rom. 1), met den heidensen afgodendienst op het nauwst verbonden, en vertonen zich ook in onze dagen van algemenen afval van God weer met bijzondere stoutheid. Israël is de echtgenoot des Heeren (Openb. 12:1), met welke Hij in liefde Zich verbindt, maar dat ontrouw den echt heeft gebroken, en andere mannen, de afgoden, is nagelopen. en daarvoor des Heeren ijverzucht opwekt (Deut. 32:16). Geen beeld is sprekender dan dat van den echt. Even als de vrouw in een onverbreekbaar heilig verbond met haren man verenigd is, en de ware man op de ontrouwe wel vertoornt, haar straft, of zelfs een tijd lang verstoot, maar toch in waarheid nooit kan ophouden haar te beminnen, zo heeft wel de oude gemeente, de moeder der thans levende, in hare ontrouw jegens Jehova tegenstrevende kinderen gebaard, en toch wijkt van deze nooit de liefde van Jehova, hoewel Hij Zich vertoornt en straft.

Met een recht begripen van Hosea is het nodig deze diepe ons heiden-Christenen vreemde gedachte der Heilige Schrift voor ogen te houden en in het hart te overdenken.

Hier en bij de overeenkomstige plaats in Hoofdst. 3 komt ons de vraag voor: Beveelt dan de Heere den Profeet een werkelijk, uiterlijk te voltrekken huwelijk met ene ontuchtige vrouw te sluiten? Of is het slechts ene inwendige ervaring van Hosea's verkeer met den Heere, dat enkel in zijne geestelijke beschouwing heeft plaats gevonden, dat hij daarna aan het volk verhaald heeft, en dus ene zuiver visionaire gebeurtenis is? Een derde opvatting, volgens welke hier niet aan ene werkelijke gebeurtenis, noch aan ene uitwendige, noch aan ene inwendige, maar alleen aan ene voorstelling en gelijkenis van de werkelijk ontstane

betrekking van God tot Zijn volk te denken is, laten wij geheel ter zijde, als strijdende met den eenvoudigen klank der woorden zowel hier als in Hoofdst. 3. Aan een uitwendig voltrokken echt van den Profeet te denken, kan vooreerst de plaats: Lev. 21:7, waar den priesters verboden wordt ene hoer te huwen, niet verhinderen; want wat den priesters aanging, had niet dadelijk betrekking op de Profeten. Terwijl bij de eersten het verbod van zulk een echt ene van de fijne trekken dier heilige instelling is, door welke de wet van Mozes den priesterstand zedelijk tracht te verheffen, hebben de Profeten een geheel ander doel en ene andere roeping, zo als dit reeds in de bij 1 Kon. 20:42 is voorgesteld. Nu wordt den Profeet iets geboden, dat vreselijk zwaar en hard, maar nog niet slecht is, hij moet niet in ene ontuchtige betrekking tot de vrouw treden, maar hij moet haar huwen; meermalen komt het ook voor, dat een onberispelijk man ene gevallen huwt en vader wordt van de ongelukkige kinderen, die zij hem aanbrengt (vgl. Joz. 6:25). Zeker is het een stuitend gebod, ene hoer te huwen; en wanneer zij nu zelf in den echt op nieuw de trouw verbreekt, ook dan nog onverbreekelijke liefde voor haar te gevoelen (Hoofdst. 3:1 vv.), dat schijnt te veel geëist, daartegen komt ons binnenste op. Wij moeten echter bedenken, hoe wij zelven zijn in de ogen van onzen God, wij bevleete zondaars voor den levenden en heiligen God- zou het Hem niet met duizendmaal meer recht stuitend zijn, Zich over ons te ontfermen, en na alle trouwbreuk ons nog altijd met onuitputtelijke liefde lief te hebben? Toch versmaadt Hij ons niet, en wordt Hij niet moede, ons altijd weer tot Zich te lokken en naar ons hart te spreken. Welke de prediking door deze daad van Hosea was, welke Hosea in zijn eigen persoon aan de tijdgenoten in gelijkenis voor ogen moest stellen, horen wij in Hoofdst. 11:8 vv. 14:5. Verder kan het aannemen van een uitwendig voltrokken echt niet daardoor worden tegengehouden, dat toch door zulk een echt dadelijk bij het aanvaarden van zijn ambt ene gezegende werkzaamheid zelf onmogelijk zou gemaakt hebben. De Profeet toch had, gelijk wij ons daarvan zo even overtuigden, met de vrouw slechts hetzelfde gedaan, wat Gods ontfermende liefde met iederen zondaar doet; hij heeft haar zoeken te redden en is daardoor voor het ganse volk ene dagelijkse prediking door de daad geworden van Gods opzoekende liefde voor Zijn volk. "De raad Gods, die in den smaad van Golgotha zijn toppunt doet aanschouwen, heeft van den beginne af op enen anderen weg, dan de mensen gewoon zijn, de knechten des Heeren gevormd. Als de gesmaden en verachten, die een voetwis zijn van alle mensen, als die klein zijn in eigen ogen en ellendig in de ogen der wereld, werken zij hun werk. Zo komt het er weinig op aan, wat de mensen spreken en oordelen van enen knecht Gods (1 Kor. 4:3 vv.); want zij, die den kinderen op de markt gelijken en uitvluchten zoeken (Matth. 11:16 vv.), kunnen toch altijd tegenspreken. Staat iemand op verren afstand van hen, zo zeggen zij: hij heeft goed spreken, hij weet niet hoe het met ons is; staat er een midden onder hen, zo is het: "wat wil hij zeggen, hij is zelf niet anders dan andere mensen. Maar de wijsheid wordt gerechtvaardigd van degenen, die hare ware kinderen zijn. Hield zich de Profeet op enen weg, dien hij niet eigenmachtig, maar naar Gods gebod had ingeslagen, te midden van de dagelijkse aanraking met de bozen persoonlijk onbevleet daarvan, zo ontbrak hem ook zeker de hulpe Gods niet. Maar de diepe blikken in het verderf, de dagelijkse nood, die het hem persoonlijk veroorzaakte, de zielesmart over zijne naasten, hoe moest dit alles hem dringen tot erkenning van zijne onmacht en daardoor tot voorbede.

De echt, welken de Profeet zal aangaan, zal slechts de reeds tussen Israël en Jehova bestaande verhouding symboliseren, maar niet tegelijk den aard en de wijze, hoe deze verhouding is

gekomen. De vrouw der hoererijen stelt niet het volk Israëls in zijn maagdelijken toestand bij de bondssluiting bij Sinaï voor, maar het volk der tien stammen in zijn verhouding tegenover Jehova, ten tijde van den Profeet, wanneer het volk als één geheel beschouwd een hoer was geworden en in zijn enkele leden hoerekinderen geleek. De vermelding der hoerekinderen nevens de vrouw der hoererijen duidt zonder twijfel reeds apriori aan, dat het goddelijk bevel niet een werkelijken, uiterlijken echt bedoelde, maar slechts een symbolische uiteenzetting der verhouding, waarin de afgodische Israëlieten zich tot den Heere God bevonden.

Ik versta het liever zinnebeeldig; én dat den Profeet onder dit zinnebeeld geboden werd, om de grote afgoderij van het land en des volks afval van God deswege aan te tonen, én om te verklaren dat de natie zodanig was voor God, even alsof hij een vrouw genomen hebbende, zij, hoererij bedreven had, en dat de bijzondere personen zodanig waren, alsof de kinderen zijner vrouw, kinderen der hoererijen waren, dat is, die gehouden werden voor bastaarden, zijnde uit zulk een moeder geboren, schoon zij onder zijn naam doorgingen, of die tot hoererij geneigd waren in navolging van hun moeder.

De mening van hen, die van oordeel zijn dat de Profeet een zodanige vrouw genomen heeft, zoals hier beschreven wordt, is niet goed te keuren. Tegen dit gevoelen staat ook nog een andere reden over die geheel niet is op te lossen. Den Profeet wordt hier niet alleen bevolen een vrouw der hoererijen te trouwen, maar ook kinderen der hoererijen en uit hoererij geboren. Daaruit zou dus volgen dat hij zelf had gehoereerd. Want indien wij zeggen dat hij een vrouw getrouwd heeft, die kort te voren edel en rein zich had gedragen, deze verontschuldiging is bespottelijk. Want er wordt hier niet alleen over de vrouw, maar ook over de kinderen gehandeld. God wil dat geheel het kroost echtbreukig is, doch dit kan niet geschieden in een wettig huwelijk. Waaruit volgt, dat dit als een zinnebeeld aan het volk is voorgesteld geworden.

Met opzet hebben wij de verschillende gevoelens over deze woorden meegedeeld. We zouden er nog kunnen bijvoegen dat o. a. Henry zich aansluit bij hen, die van mening zijn dat Hosea werkelijk, inderdaad zulk een huwelijk gesloten heeft.

Wij voor ons sluiten ons aan bij hen, die het opvatten als in een gezicht, als een visioen, zoals Calvijn het uitdrukt, en dit te meer, omdat zulk een huwelijk niet alleen voor den Profeet onduelbaar zou zijn geweest, maar ook hoe langen tijd moest er niet verlopen, aler de kinderen waren geboren en gespeend? terwijl niet moet worden voorbijgezien, dat aan den Profeet later weer zulk iets wordt geboden.

Het was een gezicht, waarin de diep treurige toestand van het volk wordt afgebeeld, hetwelk geestelijke echtbreuk had bedreven ten opzichte van den Heere God, doordat het het verbond had verbroken.

3. Zo ging hij henen 1), overeenkomstig, en nam tot ene vrouw Gomer, d. i. de volkomene, die in hare hoererij tot het uiterste was voortgegaan (Jak. 1:15), ene dochter van Diblaïm 2), d. i. der vijgenkoeken, ene, die geheel aan den zinnelijken lust is overgegeven 3); en zij ontving, en baarde hem enen zoon.

Dit is ene profetische handeling, zo als wij die nog vele vinden. Het zijn handelingen van zinnebeeldige betekenis, gelijkenissen, welke de profeten doen, om ook voor de ogen te prediken; een ernstig aangrijpend onderricht door de aanschouwing. Zo verscheurt Ahia van Silo zijnen mantel voor Jerobeam in 12 stukken, en beveelt hem 10 daarvan te nemen (1 Kon. 11:30), zo verbreekt Jeremia voor de oudsten des volks een aarden kruik, het beeld van volk en stad, die eveneens zullen worden verbroken (Jer. 19:1 vv.). zo maakt dezelfde Profeet (Hoofdst. 27) een houten juk en hangt hij het om zijnen hals, om aan te tonen, dat het juk van Nebukadnezar het volk Israëls en zijnen bureu zal worden opgelegd. nadat Hananja dat heeft gebroken, ontvangt Jeremia het bevel voor die valse Profeten. Zo spreekt de Heere: "houten jukken hebt gij verbroken, nu zult gij in plaats van die ijzeren jukken maken" (Jer. 38: 10, 13). Zo moest Ezechiël (5:1 vv.) zijne haren scheren, die in drie delen verdelen, het ene met vuur verbranden, het andere met het zwaard slaan, het derde in den wind verstrooien en slechts een weinig daarvan ter bewaring in den slip van zijnen mantel binden. "Dit is Jeruzalem, " zegt de Heere. Dezelfde Ezechiël (24:15 vv.) verkreeg, toen zijne vrouw plotseling stierf, het gebod van God, dat hij alleen in 't verborgen mocht zuchten, maar volstrekt gene rouwklacht mocht aanheffen, hij moest zijn versiersel als gewoonlijk aandoen. En als het volk hem nu vraagt: "wilt gij ons den niet aantonen, wat het betekent, dat gij doet? dan verkrijgt het ten antwoord, dat Ezechiël hun ten teken gesteld is; zo zullen ook zij bij het bericht van de verwoesting der stad en van den ondergang der hunnen moeten verstommen, en in het land van hun onderdrukkers niet mogen klagen. Reeds hier is ene ervaring, die in het familieleven van den Profeet diep insnijdt, en verder zijn gedrag in deze droefenis tot ene gelijkenis heeft gemaakt voor het volk. Nog meer komt het met Hosea overeen, wanneer Jesaja aan zijne zonen namen van bijzondere betekenis geeft, den enen Schear Jaschub; het overblijfsel zal zich bekeren (Jes. 7:3), den anderen Maher-Schalal Chas-Baz: Roof spoedig, ijl buit (Jes. 8:1 vv.), waarop den zijn woord (Jes. 8:18) doelt; "Ziet ik en de kinderen, die de Heere mij gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israël. " .

2) Dat nu de Profeet Gomer, de dochter van Diblaïm neemt, zulks geeft te kennen, dat hij haar geval, onder zulk een zinnebeeld predikt. En de namen, die hier gebruikt worden, kunnen of eigenlijk genomen, worden, van den naam van een beruchte hoer in dien tijd, welke de dochter was van zulk enen, die de onreinigheid van Israël bekwamelijk verbeelden kon, of zij kunnen oneigenlijk genomen worden.

Beide namen drukken uit, dat de zonde van Israël haar hoogste punt had bereikt. Immers Gomer betekent, volmaaktheid en Diblaïm, vijgekoeken. En nu zijn vijgen en vijgekoeken beelden van de wellust en van de zondige vermaken der wellust.

3) De vijgenkoeken waren uit bij elkaar gelegde gedroogde vijgen bereid, ene zoete spijs, even als de rozijnenkoeken zeer bemind (1 Sam. 25:18).

4. En de HEERE zei tot hem: Geef aan uwe kinderen even als aan uwen echt namen, die goddelijke tekenen voor het afgodische volk zijn: Noem zijnen naam Jizreël, naar die vruchtbare vlakte aan den rechter oever van den Kison (Deut. 11:31. Joz. 17:16); want deze is de eerste vrucht van den afval, waaraan het door de hoer voorgestelde volk zich tegenover Mij heeft schuldig gemaakt; nog een weinig tijds, ongeveer 19 jaren tot aan den dood van

Zacharia, den laatsten koning uit Jehu's huis, zo zal Ik, nadat de tijd Mijner genade en lankmoedigheid, en van Mijne belofte aan Jehu (2 Kon. 10:30; 15:12) vervuld is, de bloedschulden van Jizreël 1), welke Achab door het vermoorden en beroven van Naboth, en Jehu door het volvoeren van het gericht aan het gehele huis van Achab, zonder zich met zijn ganse hart tot Mij te wenden, op zich hebben geladen (2 Kon. 10:31), bezoeken over het huis van Jehu; Ik zal dat uitroeien, omdat noch Jehu, noch zijn vier opvolgers, Joas, Joahaz, Jerobeam en Zacharia Mij hebben erkend, noch den valse godsdienst in Bethel en Dan met de afgoderij geheel hebben uitgedelgd; en ik zal door het ombrengen van Zacharia het koninkrijk van het huis van Israël) doen ophouden, daar toch de opvolgers van Zacharia tot aan Samaria's belegering niet anders dan dieven, rovers en tyrannen zullen zijn, den naam van koningen onwaardig.

1) De bloedschulden in Jizreël zijn hier in de eerste plaats de snode daad van Achab aan Naboth in Jizreël, waardoor hij de maat zijner zonden heeft volgemaakt, en God tot straffen genoodzaakt (1 Kon. 21:19 vv.); vervolgens de bloedige volvoering van het gericht door Jehu aan Joram (2 Kon. 8:21-26), Izébel, de 70 zonen van Achab en alle overigen van Achabs huis (2 Kon. 9:30-10 :7), waardoor hij door den Heere geprezen werd en de belofte ontving, dat vier geslachten van zijn huis op den troon van Israël zouden zitten. Maar wat God wilde en beval, kan den volbrenger tot ene misdaad worden, wanneer hij daarbij niet als knecht Gods den wil des Heeren volbrengt, doch zich door slechte, zelfzuchtige beweegredenen laat drijven, wanneer hij het Goddelijk bevel tot een dekmantel der lusten van zijn boze hart misbruikt. Dat Jehu door zulke drijfveren bewogen werd, blijkt duidelijk uit het oordeel van den geschiedschrijver.

Wat deed Jehu, toen hij het gericht volvoerde? Hij vergenoegde zich met den buit. Nadat hij de heerschappij tot zich had genomen, bevestigde hij eerst recht den kalverdienst, en welke afgoderij verder plaats had, en wendde zo zijn werk niet ter ere Gods aan. Diensvolgens waren die bloedige daden voor Jehu daden van moord, maar voor God een rechtvaardig gericht. Vgl. 2 Kon. 10:25

2) Tegelijk met den ondergang van Jehu's huis, was ook de kracht van het rijk van Israël gebroken. Het koninkrijk van Israël was van dien tijd af, een levend lijk. De val van Jehu's huis was het begin van het einde, het begin der vernietiging.

5. Te vergeefs zal men zich dan op zijn zwaard en zijne sterkte verlaten. En het zal te dien dage, wanneer Ik aan het rijk een einde maak, geschieden, dat Ik Israëls boog, het zinnebeeld van zijne macht en sterkte 1), door de Assyriërs verbreken zal in het dal van Jizreël

2) op dezelfde plaats, waar het volk en zijne koningen de zwaarste zonden op zich hebben geladen, en Ik zal Israël verstrooien, zo als de naam Jizreël aanduidt.

1) Juist ten tijde van Jerobeam II scheen het rijk volgens zijn uitwendigen toestand van macht en bloei, verre van alle gevaar van ondergang. Nu roept de Profeet hen toe: "Gij zijt hoogmoedig en opgeblazen, gij stelt u tegenover God, omdat gij een overvloed van wapenen en krijgsmacht hebt; gij meent dat God niets vermag, omdat gij krijgsliden zijt, en toch zullen uwe bogen Zijne hand niet verhinderen u te verderven.

2) Het blijft onzeker, of de beslissende slag tussen Salmanassar en den laatsten koning Hosea in de vlakte van Jizreël heeft plaats gehad, omdat de geschiedboeken niet daarvan vermelden: zie 2 Kon. 17:4 vv. Van ouds af werden echter alle grote slagen om het bezit van dat land in deze vlakte geslagen. Joden, Heidenen, Saracenen, Christelijke kruisvaarders en anti-Christelijke Fransen, Egyptenaren, Perzen, Drusen, Turken en Arabieren, krijgslieden uit alle volken onder den hemel, hebben hun tenten in de vlakte van Esdrelom (Jizreël) opgeslagen, en zagen hun banieren nat gemaakt door den dauw van Thabor en Hermon.

6. En zij ontving wederom, en baarde ene dochter 1); en Hij, de Heere, zei tot hem: Noem haren naam Lo-Ruchama (= niet begenadigde); wanter is gene hoop meer, dat het gericht van den ondergang nog eenmaal zou worden afgewend, Ik zal mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israëls, gelijk Ik nog steeds, ook onder Jerobeam II gedaan heb (2 Kon. 13:23), maar Ik zal ze zeker wegvoeren, zonder hun zonden te vergeven.

1) De vrouw baart zonen en dochteren, opdat daarin het geheel des volks, mannen en vrouwen, als rijp voor het gericht worde voorgesteld.

Wat ook Gods voorrecht van vrije genade is in het verlossen van wien en wanneer Hij wil en wat ook Zijne ontferming moge zijn, omtrent Zijne eigene kinderen, die tot Hem roepen, onder de verdrukking daarin zij rechtvaardig zijn gebracht, zo mogen nochtans dezulken, die in de zonden blijven volharden, nadat de Heere hen geslagen heeft, vrijelijk verwachten, dat hun ellenden, de zonden niet verzoenen zullen, maar dat God hun met slag op slag zal achtervolgen. Hierom is het dat schoon Israël te voren geplaagd en gebroken was, dewijl zij nochtans in hun afwijking van den waren Godsdienst bleven volharden en in hun afscheiding van het huis Davids zij te meer rijp werden voor een nieuwe geboorte van oordelen.

In dit vers toont de Profeet aan dat de zaken in het rijk Israëls meer en meer op een einde lopen, zodat zij geen maat in het zondigen hielden, totdat zij tot het uiterste der goddeloosheid geraakten. Reeds van den beginne heeft hij geleerd, dat zij verworpen en ontzenuwd waren; toen Hij hen noemde Jizreël, alsof hij wilde zeggen: Uwe oorsprong houdt niets in, wat lofwaardig is. Hij meent uit te munten, dewijl gij uw geslacht afleidt van den heiligen Jakob, maar gij zijt kinderen der hoererijen, geboren uit een hoer. Het hoerenhuis is niet het huis Abrahams, noch is het huis van Abraham een hoerenhuis. Gijlieden zijt derhalve uit een schanddaad voortgekomen. Maar nu gaat hij verder, omdat zij als het ware in verloop van tijd altijd tot erger waren vervallen. Want deze naam is nog schandelijker Lo-Ruchama dan Jizreël. Vervolgens kondigt de Heere het vonnis veel meer openbaar aan als Hij zegt: Ik zal Hij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israëls. Derhalve, wanneer de dochter Lo-Ruchama wordt genoemd, dan zegt God daarmee aan, dat Zijn gunst van dit volk is weggenomen. Wij weten dat het volk uit vrije gunst was uitverkoren. Indien er een oorzaak van aanneming wordt gevraagd, dan is het geweest de vrije ontferming en goedheid Gods. Nu spreekt God verwijtend tot het volk: Gij zijt gelijk aan een dochter, welke de vader verwerpt en waarvan hij afstand doet, dewijl zij zijn gunst niet waardig was.

7. Maar over het huis van Juda, hoewel het nu als hulpeloos door allen wordt veracht en zonder enigen bijstand van mensen is, zal Ik Mij ontfermen, terwijl Ik Israël zonder

erbarming van Mij stotend Mijn genadeverbond daarmee ophef; en Ik zal ze ten tijde van het gericht over Israël door de Assyriërs op wonderbare wijze verlossen zonder enig toedoen van hun zijde, zonder hun kracht, verdienste of heiligheid, alleen door Mij-zelfen, den HEERE, hunnen 1) God en Heiland 2), op wien zij vertrouwen, die daarom ook hun God zal blijven, wanneer Israël reeds lang is verstoten. En Ik zal ze niet verlossen door boog, noch door zwaard, noch door krijg, door paarden, noch door ruiters, waarop Israël zo groot vertrouwen stelt, maar daardoor, dat ik Mijnen engel uitzend, opdat die hun vijanden voor Jeruzalem door de pest ombrenge (2 Kon. 18. Jes. 37), en vooral daardoor, dat Ik zelf aan het kruis hunnen dood dode.

1) Dat juist is de reden, waarom Israël gene ontferming vindt, dat de Heere zijn God niet is. Er is hier ene tegenstelling tussen de valse goden en Jehova, die de God van Juda's huis was, op te merken. Het is namelijk alsof de Profeet zei: Gij bouwt ook wel op den naam van God, maar gij vereert den duivel en niet God; want gij hebt geen deel aan Jehova. Hij woont in Zijn tempel.

2) In deze woorden ligt een heerlijk getuigenis omtrent de eeuwige Godheid van Christus verborgen. Want wanneer ook deze belofte in de eerste plaats vervuld is door de wonderbare redding van het rijk Gods, en is in de hoogste mate vervuld in de menswording Gods, in welke de genade en de ontfermende liefde Gods in 't helderste licht straalde. Dat is de heerlijke belofte, beide van de ware geestelijke en eeuwige redding, uit het rijk en de macht der zonden, van dood en duivel, en ene onderwijzing omtrent het ambt van Christus en het nieuwe, eeuwige koninkrijk van Christus, dat geen wereldlijk rijk zou zijn, hetwelk door boog, zwaard, krijg, paard en ruiter bevestigd en in stand gehouden zou worden, maar het is een rijk, dat door de genadige hand van God bekrachtigd wordt. Hoe dit is geschied en vervuld, toont ons de gehele geschiedenis van de menswording, van het lijden, sterven en opstaan des Heeren Christus, waarin wij zien en opmerken onze ellende door de zonde en tevens de onuitsprekelijke liefde Gods jegens ons. (NIC. SELNECCER).

In deze woorden ligt niet opgesloten dat in Juda gene zonden werden gevonden. De Profeten, welke tot Juda werden gezonden hebben aan dit Rijk Zijne zonden aangezegd, maar het is gesproken om Israël te bepalen bij zijn ondergang en aanstaand verderf, om dit volk dieper te wonden. Het was om het dit volk te doen gevoelen, dat de Heere een jaloers God is, die Zijn eer aan geen anderen geeft. Want toch bij al zijn zonde en Godverlating, had Juda nimmer geheel den tempeldienst, de verering van Jehova afgeschaft. Bij Israël werd er niet anders gevonden dan de verering van den kalverdienst, bij Juda was er nog immer een Zion, al was dat Zion nog klein, dat zich vasthield aan de verering van den levenden God.

8. Als zij nu Lo-Ruchama gespeend had, ontving zij spoedig weer, en zij baarde enen zoon; zo zullen ook de slagen over Israël zich spoedig opeenhopen.

9. En Hij zei: Noem zijnen naam Lo-Ammi (= niet Mijn volk) want deze is de laatste verschrikkelijke vrucht der zonde; gijlieden zijt Mijn volk niet, zo zal Ik ook de uwe, uw Vader en ontfermer, niet zijn, 1) maar Ik zal u onder de heidenen verstoten.

1) God nu verwerpt het verbond, hetwelk Hij met de heilige vaders had opgericht, opdat zij zouden ophouden boven anderen uit te munten. Zo werden zij dus beperkt tot den rang van Israëlieten, zodat zij in niets verschilden van de profane volken. God had hen alzo geheel en al verworpen.

De breuke is aan des menschen zijde: Gij zijt Mijn volk niet, en daarom zal Ik uw God niet zijn. Indien God iemand haat, is het omdat zij eerst Hem gehaat hebben. Zij waren Gods volk niet meer, want zij hadden Zijn kennis en Zijn dienst verlaten, gene Profeten werden tot hen gezonden, gene beloften werden hen gedaan. Zij waren niet langer een volk, maar zoals het schijnt, vermengd met de volken, onder welke zij weggevoerd waren en waren derhalve verloren.

De drie namen vormen ene opklimming: 1) Jizreël doelt op de straf, die op Jehu's konings geslacht op het gehele koninkrijk overgaat; 2) Lo-Ruchama op de volkomene hulpeloosheid, waarin de Heere Israël in den laatsten nood zal laten; 3) Lo-Ammi op de gehele oplossing van het volk, door de wegvoering in de Assyrische ballingschap. Maar daarmee kan het profetische woord niet sluiten. Het gericht moet toch slechts de bedoelingen der eeuwige ontferming volvoeren aan allen, die van erbarming willen leven; daarom breekt door de donkere onweerswolken op eens de bliksemstraal der genade te voorschijn.

10. Nochtans zal door uwe trouweloosheid Gods trouw en zijne belofte aan Abraham niet worden opgeheven (Num. 23:19. Rom. 3:3), integendeel zal eens de tijd komen, dat het getal der nu door Mij verwerpene kinderen Israëls van het noordelijk rijk zijn zal als het zand der zee (Gen. 22:17; 32:13), dat niet gemeten noch geteld kan worden. Alzo zal in Israël nog in anderen zin, dan dien der verstrooiing (vs. 5) een Jizreël zijn, als het namelijk een zaad van God zal geworden zijn en de vloek in zegen is veranderd a); en het zal geschieden, dat ter plaats hunner verbanning onder de heidenen, waar tot hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt Mijn volk niet Lo-Ammi, tot hen zal gezegd worden, nadat ze zich tot hunnen God en hunnen Messias zullen bekeerd hebben: Gij zijt kinderen des levenden Gods; 1) gij zijt niet meer diegene, die de dode afgoden dezer wereld aanhangt, maar waarlijk Ammi, Mijn volk geworden, waartoe gij van den beginne waart geroepen (Ex. 4:22. Deut. 14:1).

a) Rom. 9:25, 26.

1) De voorrechten van het volk Gods, onder het Evangelium en het betere Verbond zijn voortreffelijker, dan die welke het genoot onder de Wet; ook zijn de voorrechten van de ware godzaligen, veel uitnemender dan die van enige zichtbare kerk, hoe ook genoemd. Hierin wordt in tegenstelling van Gods volk niet te zijn, alhier beloofd, dat zij niet alleen Zijn volk, maar kinderen zouden zijn. Dit wordt alzo uitgedrukt, ten dele, omdat, schoon het verbond onder het Oude en Nieuwe Testament hetzelfde in wezen is, de voorrechten onder het Nieuwe Testament nochtans meer uitgebreid, klaar en onderscheiden zijn, als onder het Oude. Want schoon Zijn volk toenmaals kinderen waren, zo wierden zij nochtans onder de conditie van een dienstknecht gehouden, dewijl hun kindschap nu veel klaarder is en ten dele, omdat de uitwendige staat en de voorrechten van het volk Israëls veel te kortschieten bij de

waardigheden van het Israël naar den Geest, hetwelk niet alleen een volk is en onderdanen zijn, maar ook kinderen uit kracht van wedergeboorte en aanneming.

11. En de kinderen van Juda, wien later mede het vonnis der verbanning zal treffen, en de kinderen Israëls, die vroeger zijn weggevoerd, zullen a) zamenvergaderd worden, zich weer tot één waarachtig volk van God verenigen, en zij zullen zich een enig hoofd stellen, zij zullen éénen God en éénen Koning, namelijk den Zoon van David, hunnen Heiland en Verlosser gelovig erkennen, en zij zullen uit het land, het tweede Egypte, waarin zij beide door den Heere moesten worden heengevoerd (Hoofdst. 7:13; 9:3. Deut. 28:68) door de woestijn (Hoofdst. 2:14) optrekken naar het alsdan ook van allen vloek verlost land des Heeren, waar zij alle genadegoed in rijken overvloed zullen genieten; want de bloedige gerichtsdag van Jizreël, waarop Ik aan het huis en koninkrijk van Israël een einde zal maken (Hoofdst. 1:4) zal groot zijn, die dag zal niet alleen gericht, maar ook bekering, verlossing en rijken zegen als een kiem in zich bevatten, want in Jizreël zal de Heere goddelijk zaad (Hoofdst. 2:22) zaaien.

a) Jes. 11:13. Jer. 3:18. Ezech. 37:16, 22. Efeze. 2:14-16.

Even als David over geheel Israël regeerde, zo zou ook Christus het enige hoofd Zijner kerk zijn, en niemand nevens Zich hebben-Christus wordt daarom het hoofd genoemd, terwijl de Christelijke Kerk Zijn lichaam is, dat Hij voedt en onderhoudt, regeert en verheerlijkt.

Deze vereniging van Juda en Israël, deze twee koninkrijken, die nu zozeer vaneen gescheiden waren, die elkaar verbeterden en verteerden, wordt alleen gemeld als een bewijs, of voorbeeld van de gelukkige uitwerkingen der oprichting van Christus Koninkrijk, om den vrede te brengen voor diegenen, welke de grootste vijandschap tegen elkaar gevoerd hadden, tot goed verstand onder elkaar en tot ene goede genegenheid voor elkaar.

Hiermede wordt duidelijker de zegen der Nieuwe Bedeling aangekondigd. Niet een vereniging weer tot een burgerlijk koninkrijk onder één lichamelijken koning, gelijk sommigen menen, maar de geestelijke vereniging van allen, die tot het geestelijk Israël behoren, onder het geestelijk Hoofd Jezus Christus. Niet een plaatselijke beweging wordt hier aangeduid, maar een geestelijke verandering, een geestelijk komen tot Christus Jezus.

12. Zegt dan in naam des Heeren, die dit aan u doen zal, tot uwe weer begenadigde, verlost broederen: Ammi, Mijn uitverkoren, geliefd volk, en tot uwe bekeerde zusteren: Ruchama, ontferming, gij zijt in genade aangenomen.

Gods kinderen wachten biddend, wakend en werkend op Gods tijd.

Met zulk een heerlijk uitzicht wordt dit Godswoord besloten, en stellen wij ons nu deze gehele familie van den Profeet voor ogen, zo was zij wel een veel beduidend teken voor het gehele volk. De moeder toonde den jammer van het tegenwoordige op schrikwekkende wijze aan; de kinderen stelden de gehele toekomst voor ogen, zo als die te wachten was en vreselijk genoeg luidde die drievoudige bedreiging. Maar de Profeet zelf was ook nog aanwezig, deze

Hulp, en rijk genoeg in vertroosting, schitterde in de verste toekomst, na een langen droevigen nacht, de zaligheid, waarvan Hosea zelf het onderpand was. Dit woord Gods is een ernstig woord, dat alle gerustheid en vermetelheid moest vernietigen, en toch ook weer genoeg vertroosting aanbood voor alle heilbegerige, troostbehoevende harten.

Dat deze grote belofte van de begenadiging en wederopname van Israël, tot volk van den levenden God, en de daarmee verbondene toezegging van de talloze vermeerdering des volks niet in het terugkeren der tien stammen uit de ballingschap naar Palestina vervuld is, ligt voor de hand. Het kunnen slechts zeer weinigen geweest zijn, die zich aan de onder Zerubbabel en Jozua terugkerende Judeërs hebben aangesloten, zodat de geschiedboeken niets van hen melden. Het terugkeren uit de ballingschap en de vereniging van degenen, die uit het noordelijk, en van hen, die uit het zuidelijk rijk afstamden onder het ene hoofd Zerubbabel, was slechts een zwak begin der vervulling. Ook in de bekering der Apostelen en der overige gelovigen uit Israël tot Christus, is slechts een verder begin der vervulling van deze profetie aanwezig. De volkomene vervulling hebben wij nog te wachten, wanneer de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, wanneer dan ook geheel Israël zich tot den levenden God zich zal bekeerd hebben en één hoofd, namelijk den Heere Jezus Christus, zich tot Koning zal hebben verkoren (Rom. 11:25 vv.). Dan zal het volk ten derden male uit Egypte, waarin het verstoten is, door de woestijn, in welke de Heere Zich over hen ontfermt (Openb. 12:6 optrekken in het heilige land, het hemelse Kanaän, waar het Lam Gods en de Leeuw uit Juda eeuwig hun koning zal zijn. De drie stations; Egypte, woestijn en Kanaän blijven eeuwig aanwezig, maar het gaat van het ene tot het andere alleen met de voeten des Geestes, niet, zo als onder het Oude Verbond, tevens met de voeten des lichaams.

Ook in de bekering der heidenen wordt deze voorspelling vervuld, want ieder bekeerd Christen is in waarheid Abrahams zaad, en behoort tot de menigte der kinderen Israëls, die als het zand aan de zee zullen worden. Wat Israël zelf betreft, zo is de vervulling der profetie ene voortgaande, die niet eer stilstaat, voordat het gehele verlossingsplan van God volbracht is. Zij begon te Babel, zij ging voort bij de verschijning van Christus, dien velen uit Juda en Israël zich tot een hoofd, tot gemeenschappelijk leidsman naar Kanaän stelden, zij wordt nog dagelijks verwezenlijkt in iederen Israëliet, die hun voorbeeld volgt, zij zal eens hare gehele vervulling verkrijgen en het laatste en grootste bewijs der getrouwheid van God omtrent Israël, die door het Nieuwe Testament even zo gewaarborgd is, als door het Oude.

Wanneer Paulus en Petrus (Rom. 9:25. 1 Petr. 2:10) deze profetie van Israël's wederaanneming aanvoeren, ten bewijze voor de roeping der heidenen tot het kindschap van God en Christus, zo is dit niet slechts een overbrengen van hetgeen oorspronkelijk Israël geldt, op de heidenen, maar het is een bewijs, dat consequent uit de hoofdgedachte onzer profetie voortkomt. Israël was door zijnen afval den heidenen gelijk geworden, uit het genadeverbond der Heeren vervallen. Alzo was de wederaanneming der Israëlieten tot kinderen Gods, een feitelijk bewijs daarvoor, dat God ook de heidenwereld tot Zijne kinderen aanneemt.

HOOFDSTUK 2.

VERBOND VAN GOD MET ZIJNE KERK.

II. Vs. 1-22. In drie afdelingen geeft ons thans de Profeet de verklaring van het te voren in en door zijne familie gestelde teken. Hij wijst vooreerst de schuld, vervolgens de kastijding en eindelijk de belofte van Israël aan. De eigen kinderen moeten aan de trouweloze vrouw hare schuld verwijten; zij doen het op bevel van den Heere, wiens rechtzaak zij, tegen de moeder en hare gelijkgezinde kinderen bepleiten, en waarschuwen hen in Zijnen naam (vs. 1-4). Bij het herinneren der schuld neemt de Heere steeds meer het woord, en kondigt hij het zo geheel van Hem afgefallen volk de verdiende straf aan. Alle goederen, die het tot hiertoe meende genoten en van zijne afgoden ontvangen te hebben, wil Hij het onttrekken en het daardoor tot bekering begeven (vs. 5-12). Ten laatste wil Hij den genen, die door de straffen verootmoedigd en verbeterd zijn, weer de volheid van Zijne genade-goederen in de rijkste mate schenken (vs. 13-22).

1. Alzo spreekt de Heere tot diegenen in Israël, die nog een vonkje van godsvrucht in zich hebben en wien het zondige en schandelijke leven der moeder ter harte gaat: Twist, want de ere des Vaders is ook de eer der kinderen, tegen ulieder moeder, 1) tegen de gemeente, het volk, waartoe gij behoort; twist omdat zij Mijne vrouw niet is, maar het heilig echtverbond met Mij, haren echtvriend, uwen Vader verbroken heeft, en Ik haar man niet meer ben, maar ook van Mijne zijde het verbond der genade met haar verbroken en haar verstoten heb: en laat ze, opdat zij zo mogelijk nog voor het ergste bewaard worde, hare hoererijen van haar aangezicht, en hare overspelerijen van tussen hare borsten wegdoen; 2) zoekt haar te bewegen, dat zij den afgodendienst niet verder aanhange, gelijk ene echtbreekster haren boeleerder, dien zij door onkuise gebaren, ontbloting harer borsten en dergelijke tot ontucht zoekt te verleiden (Jer. 4:30. Ezech. 23:4)

1) Een en hetzelfde volk wordt "moeder" genoemd, wanneer het in zijn geheel wordt genomen, en "kinderen" met het oog op de bijzondere leden, die uit het volk geboren worden, want het volk wordt uit het volk geboren. In ieder volk komt het er op aan, welke de wortel is, die zijn bestaan en zijn wezen uitmaakt, ten opzichte waarvan het volk de moeder van zijne burgers genoemd wordt.

Zij moesten zich te binnen brengen in welke betrekking zij met God gestaan hadden, de goedheid, die Hij voor hen gehad had, de menigvuldige gunsten, die Hij hun bewezen had, en de verdere gunsten, die Hij voor hen bestemd had. Laat hen hun broeders en zusters vertellen, dat zij Gods volk geweest waren, Ammi en Ruchama een volk Zijner barmhartigheid; en dat zij nog zodanig hadden kunnen zijn, indien het hun eigen schuld niet geweest was. Merk hieraan: onze betrekking op God, en onze afhankelijkheid van Hem is ene grote verzwarende van onzen afval van Hem, en van onzen opstand tegen Hem.

2) Hij leert nu, dat de misdaden des volks niet verborgen waren, en dat zij niet zondigen om hun schande te bedekken, gelijk de hypokrietten gewoon zijn te doen, maar geheel tot de verachting Gods vervallen waren, zodat zij, gelijk zijn aan openbare hoeren. Dit is een in het

oog lopende plaats, dewijl wij zien dat de mensen te vergeefs klagen. Zo dikwijls de Heere weinig zachtmoedig met de Zijnen schijnt te handelen. Altijd nu zullen zij bij zich schuld en bij hun ouders vinden, ja in geheel hun lichaam zullen zij, indien zij zich goed bezien, erkennen dat allen onder een en dezelfde schuld besloten zijn. Waaruit wij mogen leren, om, zo dikwijls de Heere ons kastijdt, tot ons zelve af te dalen en te belijden, dat Hij jegens ons naar verdienste gestreng is.

In de uitdrukkingen "hoererij en echtbreuk" ligt ene opklimming in de beschuldigingen tegen het volk ingebracht. Geestelijke hoererij is voornamelijk het werelds worden van hen, tot welke God in gene nadere betrekking is getreden, geestelijke echtbreuk is het werelds worden van personen, en verenigingen met welke God een geestelijken echt heeft gesloten, en wier afval daarom veel strafbaarder is. De afgevalen heidenen zijn niet maar weer heidenen, maar veel erger dan deze geworden.

2. Opdat Ik ze niet naakt uitstrobe, haar niet van alle hare heerlijke klederen en van het kostbare sieraad berove, waarmee Ik haar begiftigd heb, toen Ik met haar het trouwverbond aan den Sinaï sloot, dat Ik tot dezen toe bewaard heb (Ezech. 16:9 vv.), en zette ze als ten dage toen zij geboren werd (Ezech. 16:4 vv.), ten tijde van hare onderdrukking en slavernij in Egypte, ja make ze als ene woestijn, en zette ze als een dor land, zodat zij ook het noodzakelijkste tot onderhouding van het leven moet ontberen, en dode ze door dorst.

De eeuwige en algemene waarheid, die in dit vers in bijzondere betrekking omtrent Israël wordt uitgesproken, is deze, dat alle gaven Gods aan de bijzonderen personen en aan gehele volken slechts worden toegedeeld, of om tot levensgemeenschap met Hem te leiden, of als gevolg van de reeds bestaande gemeenschap, gelijk de Heere zegt, dat dien, die het koninkrijk Gods verkregen heeft, alle dingen zullen worden toegeworpen. Wordt deze bestemming van Gods gaven voorbijgegaan, worden zij niet als gaven van God aangenomen en genoten, weigert men den geestelijken echt of verbreekt men den geslotenen, zo worden na korten of langen tijd de gaven weggenomen.

3. En dat Ik Mij harer kinderen niet ontferme, ze van de straf der verstoting bevrijde, omdat zij kinderen der hoererijen zijn, die door hun moeder de gemeente van Israël in de tijden harer hoererij met andere goden zijn geboren.

4. Want hunlieder moeder hoereert, die hen ontvangen heeft handelt schandelijk met andere mannen, namelijk met de Baälim; want zij zegt: Ik zal mijne boelen nagaan, die mij mijn brood en mijn water, mijne wol en mijn vlas, mijne olie en mijnen drank geven, allerlei overvloed, zo als ik zie, die hen gediend hebben, ook rijkelijk hebben gegeven.

De inwendige afval moet reeds geschied zijn, wanneer men spreekt, zo als de vrouw in ons vers. Zo lang de mens getrouw volhardt in de levensgemeenschap met God ziet hij door het oog des geloofs de hand in de wolken, uit welke hij alles ontvangt, die hem leidt; van welke alles afhangt, ook het schijnbaar meest zelfstandige en krachtigste. Zodra hij door het ongeloof uit de gemeenschap met God is gegaan en de hemel voor hem gesloten is, laat hij zijnen blik ronddwalen over hetgeen hem zichtbaar verschijnt, zoekt daarin alles op, wat

zelfstandige kracht schijnt te openbaren, en maakt dit tot voorwerp van de betoningen zijner liefde, en zoekt de gunst daarvan, hij maakt het tot zijnen God.

Het boze hart is vol aardsgezindheid, en hangt met vertrouwen het schepsel aan; het boeleert daarmee uit verblinden zin en waan, alsof het goede niet oorspronkelijk God tot oorzaak had, maar van de zichtbare schepselen afkomstig was. De natuurlijke mens ziet altijd liever op het zichtbare, dan op den onzichtbaren levenden God, dien hij toch overal in Zijne gaven zou kunnen tasten. En dewijl dus het verstand op de werktuigen en middelen de aandacht vestigt, waardoor de schepper wel doet, zo jaagt het zulke dingen na, en bedrijft daarmee geestelijke hoererij. Het vereert deze als een werkelijk goed, dat het toch niet is, en ontsteelt alzo aan den oorsprong van alle goed de Hem toekomende eer, die het wederrechtelijk aan het schepsel toekent

Ach, dat niet over velen, die Christenen heten, dezelfde klacht moest worden aangeheven! Zij weten niet, feitelijk willen zij er niets van weten, wie de Gever is, en hoe zij Hem moeten danken. Zij roemen de natuur, het noodlot, en ook wanneer zij van den hemel of de Voorzienigheid spreken, is het nauwelijks beter, dan wanneer zij "Baäl" zeiden. In plaats van God te danken, besteden zij Zijne gaven aan de vergoding van het eigen ik.

5. Daarom, omdat gij zo spreekt, ziet, Ik zal uwen wegtot uwe boeleerders met doornen betuinen (Job 19:8. Klaagl. 3:7), en Ik zal enen heiningmuur maken, 1) Ik zal u door nood en ramp zo in de engte brengen, dat gij niet meer kunt boeleren. ja eindelijk een afkeer zult krijgen van de onmachtige, dode afgoden, zodat zij) hare paden niet zal vinden, maar tot nadenken en verandering zal komen. 3)

1) De Heere bedreigt hun, dat gelijk een dartele en omzwervende overspeelster door harde behandelingen van haar man beteugeld wordt, Hij alzo hare dartelheid en hardnekkigheid bedwingen zal en hun navolging van de afgoden zo onaangenaam en moeilijk voor haar zou maken, alsof een hoer ondernemen zou, om door een doornenheg te kruipen en om over een hogen muur te klimmen om tot haar minnaar te geraken.

2) De Profeet gaat van den tweeden persoon in den derden over, om de straffen over het afgodische volk des te objectiever en zekerder voor te stellen.

3) De weg tot afgoderij werd gebaad door den overvloed, die weelderigheid veroorzaakte, en den waan deed geboren worden, alsof de afgoderij zegen aanbracht. De weg tot de afgoden werd echter omtuind en ommuurd, wanneer gebrek en ellende in de plaats kwamen van den overvloed. De ellende zou dus komen, en een muur worden, die aan Israël den weg tot de afgoden versperde.

6. En zij zal dan in den beginne nog ijveriger hare boelen nalopen, om door dezen geholpen te worden uit haren nood, dien Ik over haar zal doen komen, maar zal dezelve niet aantreffen, gene redding door hen ondervinden, en zij zal hen met groot verlangen zoeken, maar niet vinden 1), en in steeds groteren nood geraken, dan zal zij eindelijk tot nadenken komen, dat alle afgoden nietswaardig zijn, en zij zal zeggen: ik zal henengaan en keren weer tot mijnen

vorigen man, den trouwen Verbondsgod, want toen ik in Zijne levensgemeenschap was, was het mij beter dan nu 2); toen genoot ik alles goeds van Hem (Luk. 15:17. Jer. 3:23 vv. Hos. 14:3 v.).

1) Hiermee dreigt de Heere, dat Hij hen zo lang zal teleurstellen, totdat zij erkennen zullen, dat al hun afgoderij en hun steunen op de heidense krachten hen van geen nut zal zijn. De Heere zal zo lang het volk bezoeken, dat het overtuigd zal zijn van de dwaasheid der afgoderij en van het schandelijke om de Heere God te verlaten.

2) Hier openbaart de Profeet de hoop op vergiffenis, dewijl hij van het berouw des volks melding maakt. Doch wij weten dat de mens niet zonder vrucht berouw heeft, dewijl God altijd bereid is hem aan te nemen, waar hij met ware smart tot Hem terugkeert. De Profeet predikt hier met voordacht het berouw van het volk, opdat ook Israël daaruit zou erkennen, dat deze tuchting hen nuttig was, waarvan echter de mens van nature een afschuw heeft. Wij zouden willen dat God ons altijd goed is, wij zouden willen dat wij liefderijk en aangenaam aan Zijn borst gekoesterd werden, doch kan Hij ons niet ondertussen tot zich trekken, op hoeveel wijzen Hij dat ook beproeft? En is het daarom, dat zodra de kastijdingen ons treffen, om vlees terstond begint te murmureren.

Dit gevolg van den nood toont, dat Gods barmhartigheid juist daar het sterkst werkzaam is, waar zij geheel en al schijnt verdwenen te zijn, en waar Zijne straffende gerechtigheid, die toch ook niet mag worden uitgesloten, (er is geen lijden, dat niet tegelijk van haar uitging, gene straf, die alleen om verbetering werd toegevoegd), alleen schijnt te handelen.

6. En zij zal dan in den beginne nog ijveriger hare boelen nalopen, om door dezen geholpen te worden uit haren nood, dien Ik over haar zal doen komen, maar zal dezelve niet aantreffen, gene redding door hen ondervinden, en zij zal hen met groot verlangen zoeken, maar niet vinden 1), en in steeds groteren nood geraken, dan zal zijeindelijk tot nadenken komen, dat alle afgoden nietswaardig zijn, en zij zal zeggen: ik zal henengaan en keren weer tot mijnen vorigen man, den trouwen Verbondsgod, want toen ik in Zijne levensgemeenschap was, was het mij beter dan nu 2); toen genoot ik alles goeds van Hem (Luk. 15:17. Jer. 3:23 vv. Hos. 14:3 v.).

1) Hiermee dreigt de Heere, dat Hij hen zo lang zal teleurstellen, totdat zij erkennen zullen, dat al hun afgoderij en hun steunen op de heidense krachten hen van geen nut zal zijn. De Heere zal zo lang het volk bezoeken, dat het overtuigd zal zijn van de dwaasheid der afgoderij en van het schandelijke om de Heere God te verlaten.

2) Hier openbaart de Profeet de hoop op vergiffenis, dewijl hij van het berouw des volks melding maakt. Doch wij weten dat de mens niet zonder vrucht berouw heeft, dewijl God altijd bereid is hem aan te nemen, waar hij met ware smart tot Hem terugkeert. De Profeet predikt hier met voordacht het berouw van het volk, opdat ook Israël daaruit zou erkennen, dat deze tuchting hen nuttig was, waarvan echter de mens van nature een afschuw heeft. Wij zouden willen dat God ons altijd goed is, wij zouden willen dat wij liefderijk en aangenaam aan Zijn borst gekoesterd werden, doch kan Hij ons niet ondertussen tot zich trekken, op

hoeveel wijzen Hij dat ook beproeft? En is het daarom, dat zodra de kastijdingen ons treffen, om vlees terstond begint te murmureren.

Dit gevolg van den nood toont, dat Gods barmhartigheid juist daar het sterkst werkzaam is, waar zij geheel en al schijnt verdwenen te zijn, en waar Zijne straffende gerechtigheid, die toch ook niet mag worden uitgesloten, (er is geen lijden, dat niet tegelijk van haar uitging, gene straf, die alleen om verbetering werd toegevoegd), alleen schijnt te handelen.

7. Maar het moet haar, de ontrouwe, kwalijk gaan, daar zij zich niet wil laten veranderen. Zij, de dwaze, bekent toch niet, dat Ik, haar Echtvriend en Verzorger van den beginne, haar het koren, en den most, en de olie gegeven heb, en door zulk een rijken zegen in veldvruchten haar het zilver en goud vermenigvuldigd heb (Deut. 7:13; 11:14), dat zij in snode ondankbaarheid tot den Baäl gebruikt hebben 1), dat zij hebben aangewend, om den dienst der vele afgoden en der gouden kalveren te onderhouden.

1) De wet en de Profeten hadden hun bij herhaling gezegd, dat zij alle de vertroosting van Gods goedheid en voorzienigheid ontvingen. Maar hun werd zo dikwijls door hun valse Profeten gezegd, gelijk als door hun afgodische Priesters, dat zij hun koren hadden van zulk een afgod en hun wijn van een anderen afgod, dat zij de betrekking van hunnen groten Weldoener op hen en hun betrekking op Hem ganselijk vergeten hadden.

8. Daarom zal Ik wederkomen, en hen straffen in datgene, waarmee zij zich verzondigd hebben; Ik zal door wilde, veroveringszuchtige vijanden Mijn koren, dat Ik hun uit de volheid Mijner goederen geschonken had, wegnemen op zijnen tijd, juist als het moest worden ingeoogst, en zij reeds meenden zeker te zijn van ene zeer rijke opbrengst, en Mijnen most op zijnen gezetten tijd; en Ik zal plotseling wegrukken Mijne wol en Mijn vlas, dienende om hare naaktheid te bedekken 1), zodat zij dan arm en naakt staan, en moeten erkennen, dat Ik dat alles geef, en niet de afgoden.

1) De Heere God verzekert hier eerst, dat al wat Israël had ontvangen voor zijn levensonderhoud, ja al den overvloed had genoten uit de hand des Heeren. Het was Zijn vlas, Zijn most, Zijn wol. Hij, en niet Baäl, de afgod van den oogst, had Zijn volk dit alles beschikt. En waar Israël nu den Heere God verlaten en den Baäl had nagehoereerd, daar zou God, daar zou Jehova tonen, dat Hij machtiger was dan de afgoden, ja, dat de afgoden niets waren, en dat daar waar Hij Zijn hand inhield, het met de volheid niet alleen gedaan was, maar ook zelfs met het nodige.

9. En nu zal Ik het vonnis der Echtsbrekers over haar laten komen (Ezech. 16:37 v.), en hare dwaasheid, hare schandelijkheid ontdekken voor de ogen harer boelen, zodat zelfs zij, die haar vroeger zochten, zich met afkeer en afgrijzen van haar wenden; want wie God om der wille der wereld verlaat, die maakt God voor de wereld zelf tot schande, en niemand zal haar uit Mijne hand verlossen 1) Nah. 3:5. Klaagl. 1:8. Jer. 13:26

1) De dwaasheid van hun afgoderijen zal blijken door de straffen, die Ik over hen brengen zal, welke zo vreeslijk zijn zullen, dat er kennis van genomen zal worden bij de afgodische

volken, rondom hen, die voorgegeven hadden vriendschap voor hen te hebben, en beloofden hen groten bijstand en geluk te zullen bezorgen, indien zij dezelfde goden, als zij wilden eren. Maar niet zij, noch de menigvuldige beelden der valse goden, die zij opgericht hadden, zullen hen redden van Mijne straffen.

10. En Ik zal, tegelijk met het bestaan van het rijk, doen ophouden al hare vrolijkheid, hare hoge feesten als Paasch-, Pinkster- en Loofhuttenfeest, hare nieuwe maanden, en hare sabbatten, ja al hare gezette hoogtijden; want wie de door den Heere geheiligde dagen niet wil heiligen, die zal ook hun vreugde niet genieten (Amos 8:10. Jer. 7:34. Klaagl. 1:4; 5:15).

11. En Ik zal verwoesten haren wijnstok en haren vijgeboom, die zij tot hiertoe als de edelste voortbrengselen des lands zo zorgvuldig verpleegd en verzorgd heeft, die haar ook de feestvreugde hielp bereiden. Deze toch zijn het, waarvan zij in schandelijken ondank voor Mijne barmhartigheid zegt: Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijne boelen, de afgoden, als bewijzen van hun liefde jegens ons gegeven hebben 1); maar Ik zal al hun omtuiningen door wilde krijgshorden verwoesten, en ze stellen tot een a) woud, en het wild gedierte des velds, in die edele vruchtbomen dwalenden zal ze vreten.

a) Ps. 80:13. Jes. 5:5.

1) De heilige Schrijvers, inzonderheid ook Hosea, schamen zich niet woorden te gebruiken, die de gruwelijke zonden van ontucht bij den rechten naam noemen. Zij spreken doorgaans van lage dingen met lage woorden. Want het gemene woord is hetgeen voor de gemene zaak past. Men kan de zedelijkheid van een volk en van een tijd daarnaar afmeten, of het van gemene zaken met verachtelijk klinkende woorden spreekt of niet. Wanneer de naam "meisje van plezier" in de plaats van het woord "hoer" is gekomen, dan is ook zeker de daad der hoererij niet in diepe verachting. Het volk van Israël noemde zeker, wat het van afgoden meende te ontvangen niet "hoerenloon", maar "loon der trouwe liefde." De Profeet vernietigt echter op eens die zoete inbeelding geheel, daar hij het volk den juisten naam in den mond legt, welke voor de tedere oren (tong en oor worden in dezelfde mate tederer, naarmate het hart ruwer wordt) zeker zeer ruw en lomp moest klinken. De geveleide ziet zich op eens als gemene hoer begroet; de zoete bewijzen van innige wederliefde, die hare geliefden haar gaven, moeten hoerenloon heten. Een goed correctief voor onze taal, voor onze gehele beschouwing der zaken, voor ons eigen gemakkelijk te misleiden hart! Elke liefde der wereld, elk streven naar hare gunst, elke overgave aan den tijdgeest is hoererij; hoerenloon, dat niet in den tempel des Heeren gebracht worden (Deut. 23:19), is alles, wat zij ons daarvoor aanbiedt en geeft.

12. En Ik zal over haar bezoeken de dagen des Baäls 1), der vele afgoden (Deut. 17:12) en der gouden kalveren, hetzij ze Mijne feestdagen aan de afgoden wijdden, of bijzondere dagen voor hen verkozen, de dagen, waarin zij dien Baäl allerlei bloedige en onbloedige offeranden gerookt heeft, en zich geheel als ene liederlijke deerne gedragen heeft, versierd met haar voorhoofdsiersel(liever: neusringen Richt. 8:23), en haar halssieraad, en zij is hare boelen nagegaan, maar zij heeft Mij vergeten, spreekt de HEERE (Jer. 4:30. Ezech. 23:40 vv.).

1) Hij bevestigt hier de vroegere onderwijzing. Wij hebben te voren gezegd, hoe nuttig die herinnering is, namelijk zo dikwijls God hardelijk met de mensen handelt Hij op die wijze de zonde wreekt en rechtvaardige wraak neemt. Want indien de mensen overwegen dat zij door den Heere gekastijd worden, onderzoeken en beproeven zij zich niet zoals het behoort. De Profeet herhaalt derhalve wat wij vroeger gezien hebben, dat deze kastijding rechtvaardig was, en tegelijk wijst hij met den vinger aan, wat God het meest mishaat in de Israëlieten, nl. dat de godsdienst door hen is bedorven. Niets nu is nuttiger om gekend te worden, dan dat de mens zich er altijd aan gewenne, om God zuiver te vereren, dat dit aan hen betuigd worde, dat alle bijgelovigheid bij God zulk een afschuw verwekt, dat Hij ze niet kan verdragen.

13. Daarom, omdat Mijn volk, Mijne ontrouwe echtgenoot, zo diep gevallen is, ziet, Ik zal, nadat zij tot bekentenis harer zonde is gekomen en bij zichzelf gezegd heeft: Ik zal henengaan en keren weer tot mijnen vorigen man (vs. 6), haar met vriendelijke woorden tot Mij lokken; Ik zal haar uit het tweede Egypte, waarin Ik de afvallige moest verstoten (Hoofdst. 1:11), verlossen, en zal haar tot hare beproeving en loutering voeren in de woestijn, het tegenbeeld der Arabische, opdat Ik haar daar, gelijk eens hare vaders, door allerlei beproevingen en verzoeken tot oprechte boete en tot innig geloof opvoede (Deut. 8:2-5); en Ik zal naar haar hart spreken, Ik zal al hare zonden vergeven en al hare verkeerdheden genezen.

1) Laten wij derhalve weten, dat zo dikwijls wij beroofd worden van het gevoel van Gods genade, de weg door onze schuld gesloten is. God zou altijd uit eigen beweging tot goedertierenheid geneigd zijn, indien onze weerspannigheid en hardheid des harten het niet in den weg stond. Doch wanneer Hij ziet dat wij zo gestemd zijn, dat wij gelovig zijn en bereid om tot gehoorzaamheid terug te keren, dan is Hij steeds bereid ons naar ons hart te spreken, dat is, Hij is bereid Zich zodanig te openbaren als Hij is, uit genade en gunst.

Op eens neemt de scherpe dreiging hier ene geheel onverwachte wending tot de zachte vriendelijkheid en barmhartigheid. Reeds vroeger, toen werd voorgesteld, hoe voor de ongebondene vrouw de weg moest worden afgesloten, was daardoor een gelukkig ongeluk, een genadig verhinderen van eigen wegen, een heilzaam verbitteren der zonde beschreven. Hoe menig een verliest gezondheid, geluk, welvaart, en komt in ellende, wanneer iedere weg door doornen versperd is, tot bezinning. Later stelt de Profeet deze waarheid (Hoofdst. 4:16; 12:10) nog meermalen voor, doch nergens klinkt de rede schoner, rijker in genade, dan op deze plaats: "Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn, en Ik zal naar haar hart spreken.

Op het lijden volgt altijd het lokken. God neemt eerst de voorwerpen der zondige liefde weg, dan komt Hij lokkend en overredend, dat wij Hem, den alleen beminnenswaardige, en rechthebbende op liefde, tot een voorwerp onzer liefde kiezen. Hij vergenoegt Zich niet met hard najagen van Zijn recht, Hij zoekt ons den plicht aangenaam te maken, Hij tracht door Zijne liefde te bewerken, dat wij het uit liefde doen. Heeft Hij ons zo gelokt, dan leidt Hij ons uit Egypte in de woestijn.

De reden, waarom de Heere Zijn volk de eerste maal in de Arabische woestijn, en waarom Hij Zijn afgevalen volk en ieder in 't bijzonder in de woestijn voert, is deze, dat de eerste liefde dergenen, die uit de geestelijke slavernij van Egypte verlost zijn, dieper, reiner en vaster moest worden. De eerste liefde is maar al te dikwijls, zij is altijd meer of minder een stroovuur. De zonde is niet geheel gedood, maar zij is voor een ogenblik overmeesterd. Zij wacht slechts op ene geschikte gelegenheid, om hare oude heerschappij weer te verkrijgen. Zij zou nooit geheel worden uitgedelgd, wanneer God dezen toestand steeds liet voortbestaan, wanneer Hij door gedurig aanvoeren van nieuwe stof door onafgebrokene liefdebetoningen dat vuur steeds brandend hield. Zal de liefde van het gevoel en van de fantasie, ene des harten, ene waarachtige, ene zedelijke worden, zo moet zij worden beproefd, opdat zij op die wijze hare eigene vroegere nietigheid erkenne, en inzie hoe nodig het is, dat zij diepere wortelen slaat. Het middel van deze beproeving is, dat God ons plaagt, Zich tegenover ons stelt, ons anders leidt dan wij verwacht hadden, ons schijnbaar verlaat. Omdat echter Hij, de Barmhartige, ons niet laat verzocht worden boven ons vermogen, Hij ons zelfs heeft opgedragen Hem te bidden, dat Hij ons niet in verzoeking leide, dat is in zulke, die omdat zij boven onze krachten gaat, ons tot ene inwendige verzoeking wordt, zo schenkt Hij nevens Zijne plagen ook Zijne gave. Die Israël liet hongeren, gaf het ook te eten, die het liet dorsten, gaf het ook te drinken, die het over het gloeiende zand leidde, liet den voetzool niet verouden. Dit tegenwicht tegenover de plaag is echter aan de andere zijde ook weer verzoeking. Even als satan ons zo wel door 't aangename als door 't onaangename zoekt te doen vallen, zo beproeft ons God door hetgeen Hij geeft niet minder dan door hetgeen Hij ontnemt. Bij het laatste openbaart zich, of wij God liefhebben in Zijne gaven. Dit tweede station nu is voor velen het laatste. Vele lichamen vallen in de woestijn. Maar terwijl ene menigte blijft liggen, gaat de gemeente Gods steeds daaruit tot het derde punt over, het bezitten van Kanaän. De toestand van beproeving is voor haar steeds tevens een toestand van zifting, van loutering. Wat voor sommigen een "wee" is, is voor haar een zegen.

In het leven van elken gelovigen Christus komen deze drie stations voor: Egypte, de tijd der dienstbaarheid, de woestijn, de tijd van beproeving en verzoeking, en Kanaän, de tijd van een vollen zegen. Deze stations zijn echter niet absoluut, maar relatief gescheiden. "Ook hij, die in 't ene opzicht naar Kanaän wordt geleid, blijft in 't andere nog in de woestijn, Kanaän in den vollen zin des woords behoort voor sommigen, even als voor de gehele gemeente niet tot de aarde, maar tot de overzijde des grafs. (MAD. DE GUYON).

Wanneer het hart van alle werelds geruis is afgezonderd en van alle menselijke hulp ontbloot en verlaten, dan is het gemakkelijker de stem Gods te horen. Er zijn echter weinige mensen, die zich in deze woestijn laten leiden op de rechte wijze, en in hunnen plicht welbehagen hebben. Onze natuur heeft een al te grote afkeer van zulk ene naaktheid, om daarin bestendig te staan, zij is zozeer geneigd met de schepselen om te gaan, en ten minste met hare beelden te spelen, dat het hoogst moeilijk en langzaam gaat, voordat de begeerte van dezen zo diep ingeboren neiging geheel kan afsterven.

14. Ik zal haar spoedig uit de woestijn in het nieuwe, zalige Kanaän inleiden, en Ik zal haar geven hare wijngaarden, al de kostelijke gaven en goederen, die Ik haar, toen zij Mij ontrouw werd, moest ontnemen, van daar af, zodra zij door de woestijn aan het beloofde land zal

gekomen zijn; en Ik zal het dal Achor het dal der droefenis, maken tot ene deur der hoop 1); Ik zal al hare zonden zo verzoenen en met Mijne genade bedekken, dat zij, aan Mij vast en innig verbonden, de eeuwige zaligheid blijmoedig te gemoet ziet; en aldaar waar Ik de schatten Mijner genade tot haar voer, zal zij zingen, zal zij Mijne goddelijke liefde en hare overbrenging uit den dood in het leven met liederen van lof en dank beantwoorden, als in de dagen harer jeugd, als in den tijd van hare eerste liefde en van hare vrijwillige gehoorzaamheid aan Mijne geboden en als ten dage toen zij optoog uit Egypteland, toen zij mij een loflied aan de Rode zee zong, dankbaar voor hare redding uit den hoogsten nood (Ex. 15), en Mij blijde gehoorzaamheid beloofde (Ex. 24).

1) Deze eigenaardige uitdrukking is ontleend aan het dal, dat noordelijk van Jericho is gelegen aan den ingang van Kanaän. Het had zijnen naam verkregen van Achans misdaad, bij het begin van het intrekken van Gods volk in het heilige land, om welke de Heere over het ganse volk vertoornde, en ene algemene treurigheid over Israël kwam. Jozua betuigt bij de steniging van Achan (Joz. 7:25): "Hoe hebt gij ons beroerd (bedroefd)? de Heere zal u beroeren te dezen dage. " Daarom heet die plaats het dal Achor. Even als nu toen de zware zonde van Achan, die slechts ene enkele rijpe vrucht was aan den boom der zonde, die aan allen gemeen was, door de genade des Heeren werd en deze droefheid de aanleiding werd tot des te grotere gemeenschap des Heeren met Zijn volk, zo zou het ook zijn aan het einde der tijden bij den intocht des Heeren in het land Gods, dat de afval van het volk door Gods barmhartigheid ene deur der hoop werd, ene poort of een middel tot nooit weer te verbreken trouw en liefde. Diensvolgens is dat dal Achor een zinnebeeld voor de gehele geschiedenis van Gods volk, maar in 't bijzonder voor het einde, en eveneens voor de geschiedenis van elke ziel.

Gods gehele leiding der begenadigden is ene verandering van het dal der droefheid in ene poort der hoop. God bestuurt het zo, dat door de zonden de band der gemeenschap tussen Hem en de Zijnen, wien alles ten goede moet medewerken, in plaats van verscheurd te worden, zo als het zou geschieden, indien Hij alleen gerechtigheid ware, inniger zaamgeknoopt wordt.

Het was gelegen voor aan in 't beloofde land bij de stad Jericho, en was alzo ene deur der hoop, dat God Zijn volk door Jozua tot daartoe gebracht hebbende, voorts Zijne beloften zou volvoeren, en hen in 't volkomen bezit van Kanaän zou stellen; gelijk de gelovigen in deze vallei des kruises door de genade des Heeren Christus, een beginsel des eeuwigen levens en ene opene deur hebben van de levende hoop des volkomenen bezits der eeuwige heerlijkheid (Hebr. 6:18-20. Jes. 65:10).

15. En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat gij Mij als den alleen waarachtigen God, boven alles zult liefhebben en alleen vereren, en als Mijne getrouwe liefhebbende gade Mij noemen zult: Mijn man, en Mij niet meer noemen zult, Mij met nietige afgoden gelijk stellende: Mijn Baäl (Deut. 30:5 vv. Jer. 24:7. Ezech. 11:19).

Men wilde God nog door den Baäl vereren (vgl. Ex. 3:2-5. Richt 2:11). Het woord Baäl betekent wel: heer, meester, omdat zij dien in 't bijzonder den afgoden op de wijze der heidenen gewoon waren te geven, verfoeit God dien titel. (STATEN OVERZ.).

16. En Ik zal de namen der Baäls, van hun vele afgoden en stierenbeelden, van hunnen mond wegdoen, daardoor dat Ik hun hart door Mijne genade vernieuw en met af keer voor allen groven en fijnen afgodendienst vervul; en zij zullen niet meer bij hun namen gedacht worden; in heiligen afkeer van hen, en in vreze voor Mij zullen zij het niet eens meer wagen de namen der afgoden op de lippen te nemen en die uit te spreken (Ex. 23:13. Zach. 13:2).

17. En Ik zal te dien dage, wanneer de zonde, de oorzaak van alle ellende, uit de gemeente zal zijn uitgeroeid, om hun zaligheid volkomen te doen worden, een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, met de verscheurende dieren en het wild der bossen, door welke de veldvruchten worden beschadigd, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems, met al wat zich beweegt, dat zij niemand meer schade doen en de vrede van het paradijs weer volkomen heerst (Job 5:23 Jes. 11:6 vv; 35:9; 65:24. 8:21. Openb. 21:1 vv. Ezech. 14:21; 34:25 vv.); en Ik zal den boog, en het zwaard, en den krijg van de aarde, die verheerlijkt zal worden, verbreken, want alle haat, twist en bloedige strijd zal ophouden, en Ik zal hen voor eeuwig in zekerheid doen nederliggen (Jes. 2:4. Zach. 9:10. Lev. 26:3 vv.).

18. En Ik, uw also met u verzoende God, zal u Mijdan als ene gehele en gereinigde, vlekkeloze en heerlijke maagd (Efeze 5:26 vv.) op nieuw ondertrouwen (Rom. 8:39 .) in eeuwigheid, ja Ik zal u Mij ondertrouwen, want het zal door Mijne genade zonder enig toedoen van uwe zijde geschieden in gerechtigheid en in gericht, daardoor dat Ik u door het bloed en den dood van Mijnen eigenen Zoon van alle ongerechtigheid reinig, en in goedertierenheid en in barmhartigheden, zodat Ik met uwe gebreken geduld heb, en om uwer zwakheid wil niet verstoot, maar u van alle zonde red.

19. En Ik zal U Mij ondertrouwen in geloof, in eeuwige goddelijke trouw, zodat Mijn verbond met u nooit weer zal worden verbroken en gij zult den HEERE, uwen Bruidegom en Verlosser, kennen (Joh. 17:3. Jer. 31:34).

Het was reeds grote genade, wanneer de ontrouwe vrouw weer werd aangenomen; volgens recht kon zij voor altijd worden verstoten; de enig geldende grond tot echtscheiding was aanwezig; jaren lang had zij in echtbreuk geleefd. Maar Gods genade gaat nog verder. Het oude wordt niet alleen vergeven, het wordt vergeten; er begint ene gehele nieuwe verhouding, waarin geen argwaan en gene bitterheid van de ene gene droevige herinnering van de andere zijde overblijft, zo als dat wel onder gelijke menselijke omstandigheden geschiedt, waar de gevolgen der zonden nooit geheel verdwijnen, waar steeds een bittere namaak overblijft. Hetzelfde handelen Gods herhaalt zich nog dagelijks. Ieder gelovige mag verheugd spreken: "het oude is voorgegaan, ziet het is alles nieuw geworden.

Het woord: "Ik zal u Mij ondertrouwen" is vol troost. Daarom vergeleek Paulus ook des te liever het verbond der Christelijke kerk en den Heere Christus met het verbond van

echtgenoten. Men kan het gevoelen dat Christus bij Zijne prediking in de gelijkenis van de bruiloft een bijzonder welgevalen gehad heeft. Hij stelt toch niet alleen de gelijkenis voor, maar noemt Zijne discipelen ook vrienden van den bruidegom zo als ook Johannes Christus enen bruidegom noemt (Joh. 3:29), en Christus zelf zich dezen naam toeëigent, wanneer Hij van Zijne toekomst ten jongsten dage spreekt (Matth. 25:1 vv.).

Wat hier in de eerste plaats aan het begeerde Israël beloofd wordt, geldt ook van elke bekeerde ziel, met welke zich de Heere Jezus als Zijne bruid verlooft. Want zij heeft het kloppen des Heeren aan de deur des harten vernomen en Hem opengedaan. Hij heeft (Openb. 3:20) beloofd in zulk een hart te zullen intrekken, en er avondmaal mede te houden, ja Zich eeuwig daarmee te verloven.

Het is de liefde alleen, die ons arm hart met den eeuwigen God zo vast verbindt. Hierin heeft de Heere Jezus zelf het begin gemaakt, en Hij geeft ons uit Zijne liefde sterke vonken in onze harten, wanneer wij ze voor Hem openhouden. En wanneer een naar Hem hongerend gemoed Zijn liefdegloed gevoelt, zo is er geen andere wens dan met den geliefde eeuwig verbonden te worden. Zo dringt de ene geest in den anderen, en onze geschapen geest wil gaarne in den ongeschapenen wegzinken. Kan hij niet steeds volkomen in Hem als opgelost blijven, zo is toch altijd weer het verlangen daarnaar nieuw. O hoe licht vergeet ene ziel daar alles, wat haar anders leed doet, wanneer zij in deze geheime kamer van Gods liefde wordt ingetrokken. Zodra de bruid gesmaakt heeft, hoe vriendelijk deze Heere is, begeert zij Hem steeds meer.

Het is opmerkelijk, dat deze belofte: "Ik zal u Mij ondertrouwen" driemaal herhaald wordt. Dit geschiedt deels daarom, opdat de zaak des te zekerder zij, deels ook, opdat op verborgene wijze worde aangeduid, dat alle drie personen van het ééne Goddelijke Wezen het hun daarbij zullen doen. De Vader laat Zich deze verloving en genade welgevalen. Hij verklaart de bruid, de gelovige ziel, voor Zijn lief kind en maakt Zijn Zoon ene bruiloft. De Zoon verwaardigt haar met Zijne liefde, tooit haar met Zijne schatten en verbindt Zich met haar tot ene volkomene en eeuwige gemeenschap. De Heilige Geest onderricht haar, hoe zij haren bruidegom moet ontmoeten, leert haar dien kennen, zich van ganser harte aan Hem overgeven, ontsteekt in haar ene sterke wederliefde, versiert haar met allerlei heerlijke gaven, en leidt haar tot Hem. Hierover verheugen zich de heilige engelen, en de gehele hemel juicht, maar de het verschrikt en is op 't punt van toorn te barsten.

20. En het zal te dien dage geschieden, wanneer gij in eeuwige liefde en trouw aan Mij verbonden, in het heilige land woont, dat Ik verhooren zal de gebeden, die tot Mij worden opgezonden, spreekt de HEERE; Ik zal den hemel verhooren, dat hij overeenkomstig Mijne belofte (Deut. 28:12) rijkelijk regen en vruchtbare tijden schenke, en die zal de aarde verhooren, en haar gaarne alles geven, wat zij tot vruchtbaarheid nodig heeft.

21. En de aarde zal het koren verhooren, mitsgaders den most en de olie, zij zal aan deze alles geven wat zij tot gelukkigen groei behoeven, en die zullen Jizreël 1), het van God gezaaide, het naar Zijn beeld hervormde volk, verhooren, zodat zij daaraan voedsel en kleding geven. Alle krachten der natuur zullen in de schoonste en liefelijkste gemeenschap hare zegenende werkingen doen op den gelukkigen bodem van het geheiligde land 2).

1) De naam Jizreël, welke in Hoofdst. 1:4; 2:2 zinnebeeld der verwerping was, is hier overeenkomstig de spraakkunstige betekenis van het woord zinbeeld van het weer begenadigde volk geworden.

2) De Profeet wijst hier aan, waar der mensen geluk begint, namelijk wanneer God ze tot Zijn volk aanneemt, wanneer Hij hun de zonden vergeeft, en Zich zo met hen ondertrouwt, dat Hij onze Vader en onderhouder is, en wij onder Zijne bescherming en Zijne trouw veilig en geborgen zijn. Vervolgens toont God hier duidelijk, dat de gehele zogenaamde orde der natuur zo in Zijne hand is, dat geen regendropje van den hemel kan vallen zonder Zijnen wenk, dat de aarde geen grashalmpje kan voortbrengen, ja, dat de gehele natuur onvruchtbaar zou zijn, wanneer Hij haar niet met Zijnen zegen vruchtbaar maakte.

Het is als hoorden, de verhevene harmonieën klinken van de in elkaar grijpende krachten der schepping gedragen en bewogen door den eeuwigen grondtoon van den scheppenden en vormenden Geest.

Daar nu de aarde zelf vochtigheid en sap uit den hemel put, zo roepen gelijk wij zien, de mensen in den honger te vergeefs, wanneer zij naar den hemel opzien. Maar ook de hemel wordt door den wil Gods geregeerd, daarom moeten de mensen leren tot God op te klimmen, om van Hem hun dagelijks brood te verkrijgen.

22. En Ik zal zij Mij op de aarde zaaien in het land der verheerlijking, tot een waar Jizreël, een door Mijzelven gezaaid zaad, dat honderdvoudige vrucht ten eeuwigen leven draagt, en een zegen wordt voor de gehele heidenwereld, en Ik zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama (Hoofdst. 1:6), zodat haar naam Ruchama = Ontferming wordt, en a) Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Ammi, Mijn begenadigd en voor eeuwig verlost volk, en dat zal zeggen: O mijn God, in U alleen heb Ik al mijne vreugde gevonden. Alzo zullen dan in de plaats van het gericht en van de verwerping van het afgodische volk, welke in de kinderen waren voorgesteld, genade en ontferming, liefde en trouw getreden zijn.

a) Rom. 9:26. 1 Petr. 1:10.

Zie de aanmerkingen bij Hoofdst. 1:12.

HOOFDSTUK 3.

DE ONTROUW DER MENSHEID EN DE LANKMOEDIGHEID GODS.

III. Vs. 1-5. Waarom kan de reden niet gesloten worden op de hoogte, waarop zij zich eerst heeft verheven? Waarom moet de Profeet van den berg der verheerlijking weer naar beneden in het dal? Het ware toch zo schoon daar tabernakelen te bouwen! De werkelijkheid is nog niet aanwezig; in zijn eigen huisgezin heeft de naam Gods ene ontzettende smartelijke herinnering daaraan. In hetgeen Hosea wordt bevolen en dat hij ook doet, wordt Israël in een voorbeeld voor ogen gesteld, hoe God het ondanks alle ontrouw toch niet geheel zal verstoten. Wel wordt het gehouden als die vrouw, die geen boeleerder meer heeft, en toch ook haren man nog niet. Zij zal even als ene weduwe in kommervollen staat op haren God moeten wachten. Daarna zal zij, nadat zij lang genoeg in strengste afsluiting heeft doorgebracht, en in de diepste stilte en in de eenzaamheid voor zich zal geleefd hebben, zich tot haren God en Heiland bekeren. Sidderend zal zij uit den nood, waarin zij zich niet wist te helpen, naderen en tot genade haar toevlucht nemen, voor welker overvloed thans haar gehele hart beeft (vs. 4 en 5).

1. En de HEERE zei 1), geruimen tijd nadat de eerste rede in Hoofdst. 1-2 vv. tot mij was gekomen, door Zijnen Geest tot mij: Ga wederom henen, bemin ene vrouw, die hoewel bemind zijnde van haren vriend, van haren echtgenoot, nochtans overspel doet, gelijk zij in werkelijkheid gedaan heeft; bemin haar, opdat gij op nieuw Mij, den Heere in Mijne verbondsbetrekking tot Israël voorstelt. Dat zal zijn gelijk de HEERE in Zijne trouwe, onverbreekelijke liefde (Deut. 7:8), de kinderen Israëls bemint, maar zij zien om naar andere goden, zij verbreken van hun zijde voortdurend den echt (Deut. 31:18), en beminnen de flessen der druiven 1), de lekkernijen van de afgodenoffers (Jer. 7:18), de goddeloze genietingen dezer wereld.

1) Dit Hoofdstuk behelst ene nieuwe zinnebeeldige predikatie, van dezelfde natuur als de voorgaande, doch enigszins verschillende in deszelfs oogmerk, alzo dezelve onderscheidenlijk voorstelt de wijze, hoe God de belofte aan Israël gedaan, komt volbrengen, inzonderheid die belofte van haar te ondertrouwen, n. l. dat, schoon de kinderen niet eindelijk verworpen, maar met Christus wederom ondertrouwd zouden worden, zij nochtans een langen tijd gehouden zouden worden in een lagen toestand om ze bekwaam te maken voor het huwelijk, hetwelk te zijner tijd zeker geschieden zou.

Hierdoor wordt bevestigd wat we bij Hoofdstuk 1 aantekenden, dat we daar en hier met een zinnebeeldig huwelijk te doen hebben. Want het is niet, zoals sommigen menen, de dochter van Diblaïm, die hier bedoeld wordt, maar een andere vrouw die in overspel leeft. In Hoofdst. 1 was het een vrouw der hoererijen, de tegenwoordige hier een overspelige vrouw. En dit huwelijk dient om daarmee aan te duiden, dat Gods trouw door de trouweloosheid der zijnen niet wordt te niet gedaan, dat de Heere God, niettegenstaande den schrikkelijken ontrouw van het Rijk der Tien stammen, het niet zal verlaten, maar haar eindelijk tot bekering zal brengen.

2) "Zij beminnen de druivenkoeken" wijst op den oorsprong van den afgodendienst in de vleselijke en zinnelijke lust van den mens. Evenzo wordt in Job 20:12 de dienst der zonde als ene spijs voorgesteld, die in den mond zoet als honingzeem schijnt, maar in het lichaam in slangengal verandert. De voorstelling van het afgodische volk als druivenkoeken minnend, komt juist overeen met de voorstelling van Gomer als ene dochter van Diblaïm, of "der vijgenkoeken" (Hoofdst. 1:3). Beide spijzen behoorden tot de uitgezochste lekkernijen, en zij in hun betekenis gelijk. Zinnelijkheid was en is ten allen tijde de oorzaak van 's mensen afkeren van het ernstige geloof der openbaring tot den werkelijken, zinnelijken en wellustigen dienst van afgoden en van schepselen.

Wanneer de ziel den Schepper verlaat en het schepsel mint, zo wordt zij ene echtbreekster. Want niets is kuischer, niets verheugender dan de liefde tot Hem. O ziel, verlaat de schepselen en hang Hem aan zonder loon, opdat gij de liefdebetoningen mocht waardig zijn! Ruk uw hart los van de liefde tot de schepselen, en hang Hem aan; want wanneer gij bemint, wat Hij gemaakt heeft, zijt gij ene echtbreekster, en zoekt gij den toorn, de vriendschap dezer wereld is toch vijandschap tegen God.

Gelovige! sla een terugblik door al uw ervaringen heen op den weg, waardoor de Heere uw God u in de woestijn geleid heeft, en hoe Hij u dagelijks heeft gevoed en gekleed, hoe Hij met al uwe verkeerdheden geduld heeft gehad, hoe Hij al uwe murmureringen en uw verlangen naar de vleespotten van Egypte verdragen, hoe Hij de rots geopend heeft om u te drenken, en u met het manna, dat uit den hemel nederdaalde, gevoed heeft. Denk er aan, hoe Zijne genade in al uwe moeilijkheden, hoe Zijn bloed tot vergiffenis voor al uwe zonden u genoeg geweest is, hoe Zijn stok en Zijn staf u vertroost hebben. Hebt gij aldus teruggezien op de liefde des Heeren, dat dan het geloof zijne liefde in de toekomst overzie; want bedenkt, dat het verbond en het bloed van Christus iets meer bevatten dan het verledene. Hij, die u lief gehad en vergeving geschonken heeft, zal u eeuwig liefhebben en vergeving schenken. Hij is de Alfa, Hij zal ook de Omega zijn. Hij is de Eerste, Hij zal de Laatste zijn.

In het Hebr. Weohabee asjisjee anabim. Beter: En beminnen de druivenkoeken. Druiven- of rozijnenkoeken zijn beeld van den afgodendienst in zover deze aan de vleselijke begeerlijkheid te gemoet komt of deze opwekt.

2. En Ik gehoorzaamde ook ditmaal het bevel des Heeren, en ging heen door hare boeleerders verlatene vrouw, en kocht ze mij voor vijftien zilverlingen, en enen homer gerst, en enen halven homer gerst. Ik beloofde haar voor enen zekeren tijd 15 efa gerst (Ex. 16:36) tot gering voedsel en 15 zilverlingen (Ex. 30:13) voor haar overigen nooddrift te geven.

Vele vrouwen, althans bijwijven, waren slavinnen, en bleven het, al waren zij, in het bed harer heren opgenomen. Het is mogelijk, dat de vrouw, waarvan hier gesproken wordt, ook ene slavin was, die, na hare gepleegde ontrouw, door haren heer weer aan een ander verkocht was, van wien Hosea haar nu kocht. Zij kan ook hare eigene meesteres geweest zijn, en het hier vermelde de prijs, waarvoor zij het bezit van haar persoon aan den Profeet afstond.

Ook Hengstenberg, wien Schmieder volgt heeft de eerstgenoemde verklaring, volgens welke dan ook de nu gekocht Gomer niet zou zijn, en zegt: "Gene vrije was het, die de Profeet thans ten huwelijk verlangde, maar ene lijfeigene, die hij eerst uit de slavernij moet verlossen. Anders heeft Dächsel: "Men heeft zonder grond en bewijs ook de maat gerst op 15 zilverlingen willen brengen, om zo te verkrijgen, dat hier gesproken werd van den koop ener slavin, te zamen voor 30 zilverlingen (Ex. 21:32). De Hebreeuwse uitdrukking betekent echter iets anders en de zin der woorden blijkt uit het volgende woord: "Een moeilijke last werd den Profeet ten deel; wat echter op hem lag als een drukkende last, dat was ene betoning van genade bovenal jegens die vrouw en zijne kinderen. Ook deze zondares moest ondervinden, als de vrouw, die door hare aanklagers voor den Heere werd gebracht (Joh. 8:3 vv.), zo als de andere, die zijne voeten zalfde (Luk. 7:36 vv.), dat er ene ontferming is ook bij deze zonde, over welke de harde gerechtigheid zo streng oordeelt. Maar ene ontferming en niet een geringschatten is bij den heiligen God. Daarom is de goddelijke tucht, niet slechts nevens de ontferming ook streng en scherp, maar door hare strengheid, door het ontnemen der goederen, door het veranderen van den weg, door de strengste middelen van heilzame verootmoediging betoont zij de liefde, waarvan zij vol is. "

Dit kan een teken zijn, dat zij bij gerstenbrood zou leven, d. i. haren weelderigen en wellustigen stand in een zeer soberen veranderd worden, gelijk zij ook voor weinig gelds gekocht was, hetwelk de onwaardigheid en nietigheid van Israël kan betekenen, als God haar voor Zich kocht en loste. (STATEN OVERZ.).

Ziet, hoe God vernedert. Haar, voor wien Hij eer en heerlijkheid bestemt, maakt Hij eerst bekend met hare onwaardigheid. Armoede en ongenade blijken dikwijls gezegende middelen te zijn, om zondaars berouwvol te doen worden. Zij moet de straf van hare zonden ontvangen. Laat men niet verwachten, dat God spoedig in genade zal wederkeren, laat men daarop vele dagen, en het voor een wonder van genade houden, en wel waard om er op te wachten, indien het ten laatste komt. Het is niet genoeg zich over zichzelf te schamen van wege de bedreven zonde, wij moeten onder de strengheid Gods besluiten nooit meer van God af te gaan naar de wereld en hare genietingen. .

3. En Ik legde haar een langen tijd op van ontbering en beproeving, voordat de ware verhouding zou kunnen intreden en zei tot haar: Gij zult vele dagen na mij a) blijven zitten wachten, gij zult afgescheiden van alle mensen naar Mijne komst verlangend uitzien; (gij zult niet hoereren, noch enen anderen man geworden), en ik ook naar u, 1) ik zal mij eveneens van alle gemeenschap met u onthouden, en evenmin ene andere vrouw nemen in uwe plaats.

a) Deut. 21:11.

1) In deze woorden ligt de toezegging van Israëls redding en bekering. Omdat de Heere Zijn volk niet zou verlaten, noch zich een ander volk uitkiezen als het volk der belofte, daarom zouden de dagen komen van Israëls nationale bekering.

4. Want de kinderen Israëls, in de eerste plaats het rijk der tien stammen en verder het gehele volk, zullen vele dagen, niet slechts de 70 jaren der Assyrische en Babylonische ballingschap,

maar later ook vele eeuwen in de ballingschap, als heidenen blijven zitten, als een volk en toch geen volk, onder de andere volken der aarde zonder vaderland ronddwalende. Zij zullen zijn a) zonder koning noch uit Davids huis, noch uit een ander, en zonder vorst, zonder ene eigene overheid, en zonder offer; en zonder opgericht beeld, en zonder Efod, zonder hogepriesterlijken lijfrok met borstlap en Urim en Tummim, waardoor de Heere Zijnen wil pleegt te openbaren (Ex. 28:30), en Terafim, beelden der penates, huisgoden, door welke men de toekomst zocht te doorzoeken (Gen. 31:19), dus zonder wettigen zowel als onwettigen godsdienst, zonder alle openbaringen, also radeloos.

a) Hos. 10:3.

De Profeet spreekt met opzet door elkaar van geoorloofde en van verbodene godsverering, omdat onder het volk een mengsel van godsdienst en afgodendienst aanwezig was.

In de woorden, vele dagen ligt het kort begrip ener nu reeds bijna achttien honderd jarige geschiedenis. Israël is een volk dat is blijven zitten. Het bestaat, het is gebleven, maar als een verlaten volk. Zitten is een toestand van verlatenheid en van rouw. Zij zijn blijven zitten in zak en as. Voor ons, die geloven, is het een staat des wachters van de dorre beenderen op de herleving. Zonder koning en zonder vorst. Is het niet opmerkelijk, dat de Joden, waar ook onder de volken verspreid sedert hunnen laatsten opstand tegen Rome onder den valschen Messias Barcochba, hun militair karakter hebben verloren en nimmer weer zich tot een eigen volk, al was het ook met een vorst of prins aan het hoofd, hebben kunnen verheffen? De Joden hebben ten allen tijde enen groten invloed op de volken gehad, ja waren soms machtig onder hen; nochtans waren en bleven zij al de eeuwen dóór een volk zonder, ja zonder vorst, dus een volk zonder bewind, dus eigenlijk geen volk, maar het overblijfsel van een weleer zelfstandig volk. Zonder offer. Waarom offeren de Joden niet meer? Zelfs toen Jeruzalem nog bestond, offerden zij wel op de hoogten buiten Jeruzalem, en maakten zij er zich geen geweten van, waarom doen zij dat nu ook niet? Zij gevoelen het zonder het te willen belijden, dat zij niet meer offeren kunnen. Heeft Israël dan wellicht gene priesters meer? Zeker heeft het nog zijne priesters, zijne cohens, en toch het offert sedert niet meer. Zij vinden er den moed niet meer toe, zij gevoelden dat de tijd der offeranden voorbij is. En waar ligt nu de verklaring van dit verschijnsel? In God, in Zijn woord; in het woord dat wij thans bespreken. Christus heerst over hen zonder dat zij het weten, trouwens Hij heerst nu totdat Hij wederkomt in het midden Zijner vijanden. Of wilt gij het eenvoudiger gezegd hebben; de Joden zijn huns ondanks onder den invloed van het Christendom en kunnen er zich niet van ontslaan, even als de gehele wereld haars ondanks onder den indruk der waarheid van Gods woord is, en er zich, wat zij ook poge en worstele, niet van ontslaan kan. Daarom zijn ook alle de aanvallen der ongelovigen op dat woord en op die waarheid, niets andere den armzalige schermutselingen en strooptochten als die van rovers en vrijbuiters; tot een geregeld gevecht kunnen zij het nooit brengen, hoe veel te minder tot een beslissenden veldslag. En zonder opgericht beeld. Wat er ook met Israël gedurende hun eeuwen lange ballingschap zou gebeuren, tot beeldendienst zouden zij niet weer vervallen. Daarvan waren zij in hun zeventigjarige ballingschap te Babel volkomen genezen. Is dat geen wonder in onze ogen? Was er op de gehele aarde een afgodischer volk dan Israël onder zijne goddeloze koningen? Werden zij niet in dit opzicht door God in het woord Zijner profeten lager gesteld dan de

heidense volken, die hen omringden? En toch heeft God Zijn volk van die kwaal volkomen genezen. En zou Hij dan nu in hun tegenwoordige ballingschap niet Zijne andere beloften aan hen vervullen: Ik zal hun afkerigheden genezen. Zonder efod en zonder terafim. Dat is: zonder waren en zonder valsen godsdienst, zonder openbaring en zonder waarzeggerij, want de Efod vertegenwoordigde de ware Godsspraak, en de terafim het vals orakel. Op deze wijze is Israël ene afzonderlijke wereld in de grote wereld. Het maakt in het godsdienstige dat ellendige juiste midden uit, dat noch het ware, noch het onware is. De meeste mensen begeren zulk een midden, en zijn daarin als de Joden; doch het is een volslagen vals standpunt van den mens tegenover God. God is enkel waarheid, en wil enkel waarheid.

Het oogmerk is om te tonen, dat daar het volk Gods in droevigen tijden troost scheppen mag uit de genieting van den zuiveren Godsdienst, of uit de staande houding van de gedaante ener kerk, schoon die bedorven is, als een teken, dat God haar niet geheel verworpen heeft. Israël nochtans (schoon God een voornemen van goedertierenheid omtrent hen heeft en voor hen bewaard), geen van deze dingen zou genieten. Zij zal noch de ware religie hebben, noch de gedaante ener kerk of van enigen godsdienst, gelijk zij die gehad heeft om hen te verzekeren, dat zij niet geheel verstoten was.

Onder opgericht beeld zijn de terafim, of dusgenaamde huisgoden te verstaan. De Heere wilde zeggen, dat er tijden zullen komen, wanneer Israël noch den waren, noch den valsen godsdienst zal kunnen beoefenen. Het zal een berooid en een beroofd volk zijn, opdat daardoor wordt bewerkt wat in het volgende vers wordt gezegd.

God brengt eerst Zijn volk in een toestand van missen en daarna in dien van genieten.

5. Daarna, als die zware kastijding, waardoor zij noch met vreemde goden boeleren, noch enige gemeenschap met den Heere hunnen God zullen hebben, vruchten der bekering in hen gewerkt heeft, en het woord Gods aan alle heidenen zal verkondigd zijn (Matth. 24:14), zullen zich de kinderen Israëls, al de twaalf stammen bekeren (Jer. 31:18 vv. Ezech. 11:19; 36:24-31. Openb. 12); en zij zullen met innig en gelovig verlangen zoeken den HEERE, hunnen God, den alleen waarachtige, den Schepper des hemels en der aarde, en tevens David, den waren Davids-zoon, den Messias Jezus Christus, wien het eeuwige koninkrijk beloofd is (2 Sam. 7:13, 16), hunnen alleen waren Koning. Zij zullen Hem zoeken (Jes. 55:3. Jer. 30:8 vv. Ezech. 34:24 vv. 37:24 vv.), en zij zullen vrezende komen tot den HEERE, en tot Zijne goedheid, Zijne genade, die zich dan weer geheel tot hen zal keren en de rijke schatten zal geven, die Hij hun beloofd heeft. Dit zal geschieden a) in het laatste der dagen, wanneer alle profetie geheel zal worden vervuld (Rom. 11:25-32).

a) Jes. 2:2. Micha 4:1.

In de eerste plaats wordt hier geprofeteerd van het rijk der tien stammen, dat van den waren godsdienst en van Davids huis is afgefallen, dat het zich na diepe verootmoediging weer zal wenden tot hetgeen waarvan het afgefallen is. Maar, even als in Hoofdst. 1:7; 2:2 de wegvoering en verstrooiing ook van Juda wordt bedoeld zo is ook hier Juda mede begrepen, en de verbanning van het volk eerst naar Assyrië en Babylonië, vervolgens ook zijne

verstrooiing in de gehele wereld na de verwoesting van Jeruzalem door Titus en zijne bekering aan het einde van den tijd bedoeld. Dit wordt door de laatste toevoeging "in het laatste der dagen" boven allen twijfel verheven, daar die uitdrukking bij de Profeten steeds ziet op den tijd der verschijning van den Heere Jezus in het vlees en van Zijne heerlijke wederkomst. Eveneens heet ook in het N. T. de tijd van de verschijning van Christus in het vlees tot aan Zijne wederkomst de "laatste tijd. " In dezen laatsten tijd zou de bekering van het volk van Israël plaats vinden. De eerstelingen daarvan zijn reeds tot hunnen God en Heiland gekomen, de gehele oogst zal zo zeker volgen als op Pasen Pinksteren volgt.

Zeker wanneer de Joden niet voor iets bijzonders bewaard, en door God wonderbaarlijk behouden werden, zou het nauwelijks kunnen geschieden, dat zij zo lang onder de Christenen en Turken, wien zij toch allen een gruwel zijn, hebben bestaan. (JOH. BRENTIUS).

In het laatste der dagen. Hoogst opmerkelijk woord! Het zegt ons, dat de bekering en het herstel van Israël zo onzeker is in tijdsbepaling als zeker in de vervulling, wie kan den laatsten tijd bepalen, .

Blijkens het doorgaand spraakgebruik van den Profeet hebben wij hier, waar hij van "de kinderen Israëls" spreekt, bepaaldelijk aan het Rijk der tien stammen te denken. Daaraan wordt een tijdperk voorspeld, waarin het als ene weduwe neer zou zitten, treurig en verlaten, zonder hoofd en koning, maar ook zonder gelegenheid om de neiging tot afglijding en afgodendienst bot te vieren. Onderworpen aan vreemde macht en beroofd van zijn zelfstandig bestaan, zou het geen verenigd afgodenofer meer kunnen brengen, geen beeld meer kunnen vereren, zelfs gene huisgoden meer hebben om in uren van benauwdheid te raadplegen. Maar zou alzo de afgoderij in het rijk van Jerobeam ondergaan, zijne burgers gingen een beteren tijd te ontmoeten. Zij zouden, ziedaar wat de Godsman wil zeggen, voortaan erkennen, dat slechts in de gehoorzaamheid aan God en het door Hem verkoren stamhuis het ware heil was te vinden. De kloof tussen Israël en Juda zou wegzinken. Een andere David zou beiden onder één heerschappij, des vredes verenigen, en de weldaden, tot dusver door het rijk der tien stammen versmaden, zou het dan tonen boven alles op prijs te stellen. Bij het min bestemde der voorstelling mag het echter niet voorbij gezien worden, dat de Profeet hier niet slechts ene persoonlijke bekering, maar een rationale herstelling van al de stammen Israëls heeft toegezegd. Zeker heeft het nauwelijks herinnering nodig, dat het uitzicht hier ontsloten, van ene nog verborgene toekomst zijne volle vervulling verwacht. Maar vraagt men, in wat opzicht Hosea kan gezegd worden de Messias-verwachting verder dan Joël of Amos ontwikkeld te hebben? Bij hem begint de persoon van den Messias, onder den zinnebeeldigen naam van David zichtbaar op den voorgrond te treden, terwijl Joël slechts in het algemeen van den Messiaansen tijd, en Amos van het Davidische stamhuis gesproken had. Een andere David! Hoedanig is de waardigheid en de luister van dezen koning? Niemand onder al de Profeten, die vóór de Babylonische gevangenis optraden, heeft daarvan breder en stouter gesproken dan het tweetal tijdgenoten, Jesaja en Micha.

HOOFDSTUK 4.

BOETPREDIKING TEGEN DE ZONDE DER ISRAELIETEN.

In het eerste hoofddeel zijner profeet (Hoofdst. 1-3) bestrafte de Profeet Israëls geestelijken echtbreuk met zijne gevolgen in symbolische inkleding. In het tweede deel, dat hier begint (Hoofdst. 4-14) stelt hij dezelfde waarheden met duidelijke woorden voor. Toch vinden wij hier de bestraffing van den afgodendienst en van Israëls zedelijk verderf nevens de aankondiging van den ondergang van het rijk der tien stammen, en de verkondiging van de laatste wederaanneming en de zaligmaking van hen, die tot erkentenis van hunnen diepen val zijn gekomen, slecht kort behandeld. Het geheel wordt verdeeld in drie delen van ongelijke grootte, van welke elk duidelijk met een belofte eindigt. In elk van deze gaat de rede voort van de aanklacht van het volk in 't algemeen en in zijne bijzondere standen tot verkondiging der straf of tot den ondergang van het rijk en de verbanning van het volk. Ten laatste wordt het besloten met het uitzicht op eindelijk redding van het gestrafte volk, en de belofte van vernieuwing van 't genadeverbond.

I. Hoofdst. 4:1-6 :3. De Profeet stelt hier de gehele diepte van het godsdienstig en zedelijk verderf voor, zo als dat het volk in zijn geheel en de bijzondere standen, vooral de wereldlijke en geestelijke leidslieden, doortrokken heeft. Als hoofdzonde stelt hij steeds de verachting van de kennis des Heeren, het breken van den echt of van het verbond met God voor. Met dezen gehelen afval komt nu het gericht der verwerping overeen. Ten slotte roept hij kortelijk tot boete en bekering en wijst hij aan, dat ook deze verwerping ten slotte tot vernieuwing en wederaanneming van het volk zal leiden.

1. Hoort des HEEREN woord, gij afvallige kinderen der tien stammen (vs. 15) Israëls! want de HEERE heeft u als Rechter te beschuldigen en te veroordelen, Hij heeft enen twist met de inwoners des lands, omdat er gene trouw, gene oprechtheid in handel en wandel (Jer. 9:3 vv.), en gene weldadigheden jegens armen en ellendigen, en gene kennis van God in het land is, gene kennis, die op ervaring des harten van Zijne liefde, trouw en barmhartigheid rust, en vervolgens liefde en trouw jegens de broeders opwekt (Jes. 11:9. Jer. 22:16. Kol. 3:12 vv.).

1) Dit is een nieuwe toespraak van den Profeet en van de vroegere onderscheiden. Vast te houden is, dat de Profeten niet woord voor woord hebben opgeschreven, wat zij tot het volk hebben gesproken, noch ook dat zij éénmaal hebben gehandeld over die zaken, die ons nu in het oog vallen, maar wij hebben in hun Boeken de verzameling van het voornaamste, wat zij gewoon waren openlijk te verkondigen. Er is geen twijfel aan, of Hosea heeft meermalen gesproken over de ballingschap van het volk en zijn herstelling, dewijl hij dit alles, zoals wij tot hiertoe hebben gezien, hen had ingeprent. Zodanig nu was de traagheid en zorgeloosheid des volks, dat hun dagelijks het zelfde moest herhaald worden. Maar het was den Profeten genoeg kortelijk samen te vatten en op schrift te stellen, wat zij in hun gesprekken hadden geleerd. Nu leest Hosea op, hoe scherp hij het volk had berispt, dewijl allerlei soort van verderf in het regeren hen had aangetast en in het lichaam er geen gezond deel aanwezig was.

2. Maar wat noodzakelijk volgt, wanneer de levende erkenning van God wordt verworpen-vloeken en liegen, vals en lichtzinnig zweren bij den naam Gods en in 't algemeen wat in 't derde gebod is verboden, en stelen en overspel doen, tegen het 6, 7 en 8ste gebod, zijn algemeen; zij breken door als een stroom, zij vragen naar gebod noch verbod, en bloedschulden raken aan bloedschulden, 1) de ene ontzettende misdaad volgt op de andere.

1) Gelijk de Profeet Jesaja, zo ook wijst Hosea op den door en door ontzettend bedorven toestand van het volk. Het gehele volk was bedorven. Alle dammen en dijken, welke het volksleven beschermden tegen de wateren der zonde, waren doorgebroken. De Wet Gods was geheel op zij gezet en daarom kon het niet anders, of het volk moest te gronde gaan.

Alle ontzag voor God was verdwenen.

Het laatste drukt dan ook uit, dat overal, waarheen de Profeet het oog wendde, hij zonde op zonde zag gestapeld.

3. Daarom zal 1) het land ten gevolge van aanhoudende droogte, die de Heere tot straf laat komen, als ten tijde van Achab (1 Kon. 17), en die een algemeen versmachten ten gevolge heeft, treuren, en een iegelijk, die daarin woont 2), behalve den mensen, ook den beesten, zal het kwalijk gaan. Zij zullen kwelen, wegwijnen, met het gedierte des velds (Hoofdst. 2:20), en met het gevogelte des hemels; ja ook de vissen der zee zullen weggeraapt worden 3) wanneer het tot verdrogen der wateren gekomen is.

1) God had te vergeefs beproefd het volk tot den rechten weg terug te voeren door dreiging en bestraffing. Hij had genoeg met hen getwist. Zij bleven verhard. Daarom voegt Hij er bij: Daarom zal het land treuren, d. i. God heeft besloten Zijn oordeel uit te voeren.

2) Gindse wereld zal meer de persoonlijke beloningen en straffen naar eens iedere werk ontdekken; in deze wereld daarentegen heeft aan tijdelijke welvaart of schade lijden de gemeenschap met anderen veel schuld; des te meer moest men op elkaar letten en voor elkaar bidden, omdat men door zijne medeburgers veel voordeel maar ook veel schade kan hebben.

3) Dewijl den mensen de heerschappij gegeven is over alle dieren (Gen. 1:28), en de dieren dus als het ware tot het huisraad der mensheid behoren, zo ligt het in de ordening Gods, dat de zonde van enig land alle ellende niet alleen over de mensen maar ook over de dieren brengt (vgl. Zef. 1:3. Ezech. 38:20). Ondervinden wij dit slechts zelden en ten dele, zo is dit het gevolg van de lankmoedigheid Gods.

4. Bij ene zo grote verdorvenheid zou veel te straffen zijn. Doch niemand twiste, noch bestrafte iemand wegens den heersenden gruwel, omdat het vergeefse moeite zou zijn verbetering te beproeven; want uw volk, het Israël der tien stammen, is als die met den priester twisten; zelfs tegen de rechtspraak van het hoogste door den Heere ingestelde gerechtshof verzetten zij zich, zij staan tegen hun van God aangestelde geestelijke verzorgers op; er is dus met deze niets verder te doen, dan dat men ze aan de doodstraf overgeeft. (Deut. 17:8 vv.).

Wat het ergste is; dit volk, dat zo vol zonden is, laat zich ook niet meer gezeggen; het neemt geen woord van berisping of kastijding meer aan; het schaamt zich niet den bandelozen hoop te gelijken, die zich aan den priester vergrijpt, daarom zal het ook de straf van zulk een bandeloze menigte ondervinden, het gehele volk zal zijnen ondergang te gemoet gaan.

Het is steeds een teken van diep gezonken te zijn, wanneer de gewijde in des Heeren dienst, niet veilig is voor mishandeling, en de uitbarstingen van ruw geweld ondervindt.

5. Daarom zult gij, o Israëel! vallen in 't bederf bij dag, ja zelfs de Profeet, die in dienst van ene valse godsverering het voorzeggen tot een gewoon werk verlaagde, en u in uwe goddeloosheid sterkte (1 Kon. 22:6 vv.), zal met U vallen bij nacht, zodat er geen tijd is, waarop Mijn volk met zijne Profeten niet wordt uitgedelgd; en Ik zal uwe moeder het gehele volk, uitroeien, verbannen en verdelgen.

Het rijk der tien stammen of, gelijk het ook genoemd wordt, het rijk van Israëel of Efraïm had van den beginne af de kiem des doods in zich; ene ongelovige, kortzichtige, dwaze politiek bracht er namelijk den eersten koning, Jerobeam I toe, om het door invoering van den in de wet streng verboden beeldendienst, die eigenlijk slechts een vorm van afgodendienst was, op een valse godsdienstigen grondslag te plaatsen (1 Kon. 12:26 vv), en dezen grondslag kon ook niemand van die zijner opvolgers verlaten, die zich niet te gelijk aan den eigenlijken afgodendienst overgaven. Dit bewerkte vooreerst, dat Jerobeams huis weer het Goddelijke recht verloor, dat het in den beginne onder voorwaarde van gehoorzaamheid aan Gods wet verkregen had (1 Kon. 11:38; 14:7 vv. 15:27 vv. en welke het over Juda heersende Davidische huis bezat; vervolgens, dat van de koningshuizen, die later in het rijk van Israëel optraden, dat van Jehu dit recht slechts voor een tijd (1 Kon. 11:37. 2 Kon. 10:29 vv. Ki) verkreeg, en de overigen het in 't geheel niet hebben bezeten. Dit had wederom ten gevolge, dat geen van deze huizen ene vaste en blijvende heerschappij kon verkrijgen, maar dat altijd het ene door het andere werd omvergeworpen, en dat dus het rijk der tien stammen de schouwplaats werd van gedurige troonsverwisselingen, van onophoudelijke gevechten, van altijd durende onrust en verwarring. Reeds in deze natuurlijke gevolgen van het gemis der Goddelijke wettigheid openbaarde zich de toorn des Heeren over de hoofdzonde van de Israëlietische koningen en van het volk; maar het was daarmee niet ten einde. Deze hoofdzonde, die als een ban op het volk lag, maakte den ondergang van het rijk noodzakelijk, bijaldien geen terugkeren tot den waren godsdienst, of liever een omkeren der harten tot den waren God plaats vond. Deze verandering zoekt de Heere nu wel door de meest verschillende middelen te bewerken, maar te vergeefs. Toen het derde koningshuis, dat van Omri of Achab van den kalverendienst was voortgegaan, zonder die geheel te verlaten, tot den Kanaänietischen afgodendienst, den dienst van Baäl en Astarte, en de afval alzo zijn toppunt had bereikt, toen verwekte de Heere de beide grote profeten Elia en Elisa, die door hun krachtig woord en hun grote wonderdaden aantoonde, dat de God van Israëel hoog verheven was boven de natuurgoden der heidenen, en daardoor de harten der vaders moesten bekeren, en het volk tot zijnen God, dien het schandelijk had verlaten. Er ontstond een strijd op leven en dood tussen den Profeet des Heeren en het afgodische koningshuis met zijne Profeten en Priesters. Deze strijd voerde wel tot den ondergang van dit huis en van zijnen afgodendienst, maar niet tevens tot de rechte en waarachtige bekering van het volk tot den Heere. Dezelfde

man, wien door Elia en Elisa was opgedragen, het rijk op zijnen waren Mozaïschen grondslag te plaatsen, Jehu (1 Kon. 19:16 vv.), vernietigde wel het huis, dat den Baäl had gediend en den Baälsdienst zelf, maar den kalverendienst van Jerobeam verlaten, dat kon noch hij, noch zijn zoon Joahaz over zich verkrijgen, gebonden door overgeleverde politiek der Israëlietische koningen. Toch gaf daarom de Heere hen en hun volk niet over. Streng, ontzaglijke kastijdingen door de Damasceense Syriërs, de voorlopers der Assyriërs, straffen, die het rijk aan den rand van den afgrond brachten, moesten teweeg brengen, wat het woord der beide grote Profeten niet had kunnen ten uitvoer brengen (Jes 28:11 vv.). Werkelijk brachten zij eerst den zoon van Jehu en vervolgens ook zijnen kleinzoon Joas er toe, om tot den Heere te naderen en zich te verootmoedigen (2 Kon. 13:4, 14). Maar toen Hij, om het werk, dat Hij door strengheid was begonnen, door goedheid te voleindigen (2 Kon. 13:23; 14:26 vv.), aan het huis, dat zich tot Hem gekeerd had, ene grote lotsverwisseling schonk, het de ene overwinning na de andere schonk, en zijne macht even hoog verhief als Hij ze te voren had vernederd, toen bewerkte Zijne genade juist het tegendeel van hetgeen zij bedoelde. Hoogmoed, die aan eigen kracht de macht toeschreef, tot welke men was gekomen (Hoofdst. 13:6 Amos 6:13), hardnekkig vasthouden aan de zonde van Jerobeam, den beeldendienst, dien men zelfs in den tijd van den grootsten nood geen ogenblik geheel had verlaten (2 Kon. 13:2, 11; 14:24), ja de ineensmelting van dezen met de eigenlijkste zonden en ondeugden (Amos 2:6 vv. 3:8; 4:1; 5:7, 10 vv. 6:3 vv. 8:4 vv.) waren in Israël. Toen was de mate der zonden vol, en de lankmoedigheid en de ontferming des Heeren uitgeput (2 Kon. 13:4, 23; 14:26 vv.). De Profeet Jona, dezelfde, die aan het rijk van Israël had verkondigd, dat de Heere het zijne oude grenzen zou teruggeven, ene aankondiging, die ook vervuld werd (2 Kon. 14:25, 28. Amos 6:14), en door hare vervulling de laatste grote daad van 's Heeren genade jegens Israël geweest was, werd, toen Israël die daad van genade met te dieperen afval loonde, naar de hoofdstad van het Assyrische rijk, het toenmalige wereldrijk, naar Ninevé gezonden, om daar bekering te prediken. Dit was ene goddelijke verklaring, dat de Heere nu wilde aanvangen, het verbondsvolk te verwerpen, en daarvoor de heidenen te verkiezen (vgl. Hand. 13:16 vv. 28:25 vv.). Het huis van Jehu ging kort na den dood van Jerobeam II te gronde. Onder de koningen, die daarop volgden, en die meer den naam van rovers en moordenaars dan van koningen verdienden, kwam het rijk in de grootste inwendige verwarring (Hoofdst. 7:1 vv.). Spoedig kwam bij de inwendige ontbinding ook de uitwendige. Het aas was voorhanden, daarom kwamen ook de arenden. Deze waren de Assyriërs, de eerste bezitters der wereldheerschappij (Hoofdst. 8:1). Door herhaalde geweldige slagen verwoestten zij het rijk der tien stammen, en voerden zij de bewoners daarvan in ballingschap en verstrooiing aan gene zijde van den Eufraat. Dit was geheel volgens de profetie, welke dezelfde Ahia uit Silo, die aan Jerobeam I in den naam des Heeren de heerschappij over de 10 stammen had opgedragen, toen deze en zijn volk tot den kalverendienst vervallen waren, over het nieuwe rijk had uitgesproken (1 Kon. 14:15). Zo viel het grootste der beide rijken; het stierf, om ene uitdrukking van Hosea (Hoofdst. 13:1) te gebruiken, aan de zonde van zijn stichter.

6. Mijn volk, zegt de Heere, is of zal worden uitgeroeid, omdat het zonder kennis is, omdat het God niet wil erkennen als zijnen Heere en zijn waar zieleheil; dewijl gij de kennis van God, die gij uit Zijn woord kunt verkrijgen, verworpen hebt, en de zonde van Jerobeam aanhangt (1 Kon. 12:30), heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen 1), Mijn priesterlijk volk (Ex. 19:6) niet langer zult zijn, maar den heidenen zult

gelijk geacht worden. Dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uwe kinderen, alle bijzondere leden van uwe gemeente vergeten.

1) Hier berispt de Profeet de nalatigheid der Priesters, welke de Heere had aangesteld om het volk te besturen, zoals genoeg bekend is. Ofschoon dit nu niet kon dienen, om het volk van schuld vrij te pleiten of de schuld te verminderen, omdat de Priesters zelf onkundig waren, toch verhaalt de Profeet dit naar verdienste op hen, dewijl zij als het ware het ambt niet hadden vervuld, wat God hen had opgelegd. Maar dit paste niet alleen bij de Priesters. God berispt tegelijk van ter zijde de vrijwillige blindheid des volks. Waardoor toch was het gekomen, dat de zuivere kennis onder de Israëlieten niet had gebloeid, indien het volk dit niet had gewenst? Het was dus, zoals men het noemt, een domme onwetendheid, zoals ook heden vele ongelovigen de duisternis niet slechts beminnen, maar van alle kanten begeren, opdat zij een voorwendsel voor hun onwetendheid zouden hebben. God valt hier derhalve wel in de eerste plaats de Priesters aan, maar omvat ook geheel het volk, dewijl die kennis niet bloeide, zoals het behoorde. Doch zo verwijt Hij ook den Israëlieten ondankbaarheid, dewijl aldus het licht der hemelse wijsheid had gebrand, dewijl de Wet, zoals bekend is, van kracht had moeten zijn, om den mens te besturen. Het was daarom geweest, alsof God Zelf uit den hemel had gelicht, toen Hij Zijn Wet had voorgesteld.

Zo is het. Even als men zich omtrent God en Zijn woord houdt, zo gedraagt Zich God weer omtrent ons, zo als men Hem zoekt en aanroept, naar die mate zegent Hij ons. Hij is de getrouwe voor degenen, die Zijn woord liefhebben en die gaarne bidden. Maar zij, die trots zijn, Gods woord verachten, het gebed verlaten, met Gods woord en Zijne dienaars spelen en doen, zo als het hun goed dunkt, die zullen eindelijk tot spot en schande worden, alle eer en naam, geluk en welvaart verliezen, en met hun zaad en met hun nakomelingen worden uitgeroeid. (NIC. SELNECCER).

Dit was juist de vreeslijke zonde van Israël, dat het in plaats van den dienst Gode een eigenwilligen godsdienst had omhelsd.

Hier wijst God er op, dat al de jammerlijke toestanden, welke de Profeet berispt, voortkwamen uit een verwerpen van de Wet. Niet omdat zij die Wet niet hadden ontvangen, maar omdat zij de Wet hadden op zij gezet en het licht der kennis hadden uitgeblust. Niet alleen dat zij het licht, door de algemene genade ontstoken, hadden verworpen, maar ook het licht der particuliere genade.

7. Gelijk zij meerder geworden zijn in getal en tevens groter in macht en rijkdom, also hebben zij tegen Mij door gruwelijke afgodendienst, daar zij aan deze juist hunnen rijkdom toeschreven (Hoofdst. 2:7), gezondigd: Ik zal hunlieder eer, hun macht en heerlijkheid, waarin zij hun eer stelden, en die hun een brandstof tot zonde geworden is, in schande veranderen.

8. Zij, de ongelovige priesters, die bij de altaren te Bethel en Dan den eigenwilligen godsdienst waarnemen, eten in vleselijke begeerte de zonde Mijns volks, in plaats van voor de zonde des volks ware offeranden volgens de Wet te doen en daarvan te eten (Lev. 6:26;

10:17), en zij verlangen, een ieder met zijne ziel, naar hun ongerechtigheid, opdat zij vele zoenoffers tot hun eigen voordeel zullen kunnen aansteken.

Aan deze priesters zijn in onzen tijd zulk geestelijken, die naar vele biechtpenningen hunkeren. Ook worden hier die overheden bestraft, die zich om eigene inkomsten allerlei zondige zaken veroorloven, of overigens tot allerlei kwaad gelegenheid openen, om later uit de uitoefening van straffen winst te verkrijgen. Overigens blijkt uit de voor ons liggende plaats, dat de offerdienst in het rijk volgens de orde der Mozaïsche wet verricht werd, en de Israëlitische priesters zich in 't bezit bevonden van de rechten, die volgens de 5 Boeken van Mozes den Levietischen priesters waren toegekend.

9. Daarom a), gelijk het volk (vs. 7), also zal de priester zijn, die zijn heilig ambt zo schandelijk misbruikt tot aards gewin; en Ik zal zijne wegen over hem bezoeken, en zijne handelingen hem vergelden. 1)

a) Jes. 24:2.

1) Volk en Priesters waren even onwetend en onheilig, achteloos op God en hunnen plicht en overgegeven aan afgoderij; en zo zullen zij ook zijn in die toestand. God zal de oordelen over hen brengen, dien der verwoesting zullen zijn, beide, van Priester en van volk; de hongersnood, die het volk berooft van hun spijs, zal de Priesters beroven van hun spijsoffers. Wanneer Gods oordelen met last komen, zullen zij geen onderscheid maken. Merk hier aan, die deelgenoten zijn in de zonde, moeten verwachten, deelgenoten te zijn in het verderf.

10. a) En zij, 1) priester en gemeente, zullen overeenkomstig Mijne bedreiging (Lev. 26:16) eten, maar niet zat worden, zij zullen in den dienst van de godin der vruchtbaarheid hoereren, maar niet uitbreken in menigte, hun geslacht zal niet groter worden; want zij hebben nagelaten den HEERE hunnen God, in acht te nemen, 1) dien zij moeten vrezen en naar wiens gebod zij moeten wandelen.

a) Micha 6:14.

1) De stompzinnigheid der mensen gelooft nog heden, dat veel veel baat! veel eten voedt rijkelijk; veel gemeenschap geeft veel uitbreiding in getal en macht van een volk. De Schrift leert hier en overal het tegendeel. Veel, met zonde gepaard, brengt veel schande, weinig, met Gods zegen, brengt veel vrucht (Ps. 128). Dit bevestigt de ondervinding, waardoor even als door Gods woord de materialistische dwalingen der ongelovigen dagelijks weerlegd worden.

Dat zijn inderdaad de vreselijke kwellingen van den boze, wanneer hij in onverzadelijke, zondige begeerte, zonder inwendige bevrediging smacht, en zijne krachten in zinnelijk genot verspilt, zonder vruchten te zien; dat zijn de ontzettende gevolgen van het leven, wanneer de mens in ijdele lust zich laat losrukken van het verbond met God, in plaats van Hem getrouw vast te houden, van de eeuwige bron des heils, uit welke hij alleen vrede en zaligheid drinkt.

De zinnelijke vreugde is onverzadelijk, en hoe meer zij wordt genoten, des te meer honger veroorzaakt zij dengenen, die haar genieten. Daarentegen zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Even als de gerechtigheid verzadigt, zo loont de gerechtigheid, die toch gene wezenlijkheid bezit, degenen, welke haar genieten, met ijdel en bedriegelijken schijn, en laat hun begerige buiken ledig.

2) Dat wil zeggen, met den Heere te rekenen. De spijsen deden hen geen nut, en hun geslacht werd niet vermenigvuldigd, al namen zij zich vele vrouwen en bijwonen of poogden zij in zondige wegen hun geslacht te doen uitbreken. Het is ook hier dat de mens bij brood niet alleen zal leven, en evenzeer dat het de Heere is, die het menselijk geslacht, al is het ook door den mens zelf, in stand houdt.

11. Hoererij in den eigenlijken zin des woords en wijn en most, zwelgerij en drinkgelagen, waarmee het ontuchtige leven hand aan hand gaat, neemt het hart weg, benevelt het verstand, verzwakt de krachten der ziel, zodat men niet alleen alle ware Godskennis verliest, maar ook niet meer tussen waarheid en leugen weet te onderscheiden.

Ik zou willen beweren, dat het vuur der vleselijke liefde niet geringer is dan een brand. Zij zet den geest, deze het lichaam in brand. Onze koorts is hebzucht, onze koorts is de boze begeerte, daardoor dat de boze begeerten ene vuur-natuur hebben. De koorts der ziel is echter heviger dan die des lichaams, daarom wordt ook, om aan de ziel vreugde te verschaffen, het welzijn des lichaams gering geacht, en schrikt men voor geen gewaar terug.

12. Dit (vs. 11) wordt dan ook aan Israël bewaarheid. Mijn volk, het volk des levenden Gods, waaraan Ik alle gelegenheid heb gegeven, om Mij te vragen en Mijne prediking te horen, vraagtom te spreken (Hab. 2:19. Ps. 115:9 vv.), zijn hout, en zijn stok, een uit dood hout vervaardigd afgodsbeeld, dat noch verstand heeft om te weten, noch vermogen, dat hij tot zijnen Profeet verhief, zal het hem bekend maken 1), wat in de toekomst zijn zal. Zo dwaas is Mijn, oorspronkelijk door Mij zozeer door Mij begenadigd volk (Ex. 19:5 vv. Deut. 4:6 vv.); want a) de geest der hoererijen, de boze, de demonische geest, die uit de hel over hen is gekomen (1 Kon. 22:19 vv.), verleidt hen, dat zij van onder hunnen God weghoereren 3), en alle gehoorzaamheid aan Hem weigeren.

a) Hos. 5:4.

1) De waarzeggerij door stokken (Rhabdomantie), ene uitvinding der Chaldeënen, bestond daarin, dat twee of meer stokken onder het uitspreken van toverformules in de hoogte geplaatst werden, of in de lucht geworpen, en men nu uit de wijze, waarop zij op de aarde vielen, of vóór- of achterwaarts of ter rechter- of ter linkerzijde den wil der afgoden meende te zien. Soms werden ook letters of woorden, die het voornaamste van de in de vraag staande zaak uitmaakten op de ene geschilderde zijde geschreven, even als onze heidense voorvaders stokken, met tekens beschreven, ter navorsing van den wil der godheid gebruikten, daar zij een aantal door elkaar schudden of uit de ligging der toevallig door elkaar geworpene waarzegden, Men kan hiermede de wichelroeden uit lateren tijd vergelijken.

2) Hosea noemt den bozen geest enen geest der hoerij, welke de reine gedachten Gods uit de harten der mensen verbant, en òf het woord ontbeert òf geheel en al onderdrukt en de harten vervult met vertrouwen op de schepselen, hetwelk de ware en rechte afgoderij is.

13. Op de hoogten der a) bergen, waar men meent den afgoden meer nabij te zijn, offeren zij den afgoden, en op de b) heuvelen roken zij, eveneens beneden in de dalen onder allerlei groene bomen (Deut. 12:2), onder enen eik, en populier, en c) iepenboom, of therebinthe (Gen. 35:4), omdat derzelver schaduw goed is, verkwikt en tegen den gloed der zon beschermt; daarom, omdat aan alle plaatsen der afgoderij overvloedig gelegenheid wordt aangeboden, om ook de werken van ontucht ter ere der heidense godin te bedrijven, hoereren uwe dochteren, zij geven zich daar aan die zou over, en uwe bruiden(of schoondochters) bedrijven overspel 1).

a) Jes. 57:7). b) Ezech. 20:28. c) Jes. 1:29.

1) Over den zedelozen dienst der Kanaänieten en Babyloniërs zie men Deut. 16:21 1

14. Ik zal over uwe dochteren gene bezoeking doen, omdat zij hoereren, en over uwe bruiden, omdat zij overspel doen; Ik zal die zonde niet verhinderen, maar haar aan hare eigene wegen en begeerlijkheden 1); want zij zelven scheiden zich af met de hoeren, en offeren met de snoodste hoeren, gij plaatst u met deze bij het offer in plaats van met de wettige vrouwen (1 Sam. 1:3); het volk dan, dat geen verstand heeft, dat zo alle inzicht heeft verloren, dat het zelfs voor dezen hoogsten trap van schaamteloosheid niet terugschrikt, zal omgekeerd worden, zodat het te niet gaat.

Wanneer de duivel iets verderfelijke onder de mensen wilde te weeg brengen, heeft hij ten allen tijde zulk ene lokspijs voor het vlees opgesteld, gelijk Bileam leerde ene ergernis te weeg te brengen (Num. 31:16), zo als de werken der Nikolaïeten waren Openb. 2:6, 15.), zo als er ten huidigen dage veel is. Wie zijne kinderen, door zodanige ijdelheid van den Heere afleidt, dien geeft God ook de vreugde niet, dat zij in de wereld goed vooruitkomen en hun carrière maken; Hij houdt het niet tegen, dat zij tot de grootste schande komen en in het verderf storten. God heeft door Zijne wet zulke gruwelen genoeg tegengegaan, maar wanneer regenten en overheden zelf door hun voorbeeld alle wet verbreken, zo komt de vervulling van dit verschrikkelijk woord: "Ik zal het niet verhinderen. " .

2) Dit en het volgende ziet op de gruwelgeheimen der afgoderij, waarbij men, ter ere der afgoden en godinnen zich in diepe spelonken afzonderde met ontuchtige vrouwen en dochters, die zich als priesteressen aan deze godheden toewijdden.

15. Zo gij, o Israël! het volk der tien stammen, wilt hoereren, u in de geestelijke hoerij wilt verharderen, en u niet wilt laten terugbrengen van het verderf, waarin gij u daardoor stort, dat immers Juda niet schuldig worde door deelneming aan de afgoderij; komt gij, burgers van het rijk Juda, toch niet te Gilgal op het gebergte van Efraïm (Joz. 9:6), ene der beroemdste plaatsen van den afgodischen dienst in Israël (Hoofdst. 9:15; 12:12 11), en gaat niet op naar Beth-Aven, het huis der misdaad, waartoe het vroeger zo heilige Bethel of Gods-huis (Gen.

28) geworden is door den daar bedrevenen kalverdienst (Amos 4:4; 5:5), en zweert ten minste niet: Zo waarachtig als de HEERE leeft, 1) want het belijden van den Heere aan de ene zijde, en de afgodendienst aan de andere zijde is niets dan schijnvroomheid en huichelarij, die nog gevaarlijker is dan openbare goddeloosheid, omdat zij het geweten in slaap wiegt.

1) Hier wordt Juda gewaarschuwd tegen het zich laten verleiden door Israël. Israël had zich geheel aan afgoderij en beeldendienst overgegeven, maar nu komt de Heere Juda, wat meer kennis had, dewijl het den Tempel bezat en een koning uit Davids huis, waarschuwen, om zich te hoeden voor de zonde van Israël.

In het slot van dit vers wijst de Heere op het onverenigbare van den Naam des Heeren op de lippen te nemen en de afgoden te dienen. God en de wereld, Christus en Belial verdragen elkaar niet.

16. Wacht u, o Juda! voor Israëls zonde en voor het gericht van God over dit volk! want Israël is onbandig, het ontloopt het juk der wet en de erkenning des Heeren, als ene onbandige koe, ene, die geen juk duldt; nu zal hen de HEERE hun geven waarnaar zij verlangen, Hij zal hen weiden als een lam in de ruimte, in de eenzame plaatsen, waar het spoedig den wolven ten prooi zal worden, daar Hij het onder de heidenen verwerpt en vrij van Hem en het juk Zijner genade laat leven.

Wie zich van God niet wil laten binden, zal ene vrijheid vinden, waarvoor hij ten laatste terugdeinst. Zo gaat het met den mens en met een volk over het geheel.

17. Het is onmogelijk dat volk nog te redden. Efraïm, het vroeger zo machtige, zo bloeiende volk van het Noordelijk rijk, is vergezeld met de afgoden, is zo in hun boeien geslagen, dat het niet meer kan loskomen, laat hem, den machtigsten onder de tien stammen, die het geheel vertegenwoordigt, varen, onttrekt u daaraan en hij moge ondervinden, wat hij zichzelf heeft berokkend.

18. Hunlieder onmatige zuipery is afvallig, zij worden in hun zwelgerij des te weerspanniger, zij doen in geestelijk, zowel als vleselijk opzicht niet dan hoereren; hun schilden (Ps. 47:10), de oversten die het rijk en het volk tegen het bederf hadden moeten beschermen (het is ene schande 1) beminnen het woord: Geeft), en dringen alzo op onbeschaamde wijze aan tot het brengen van geschenken (Spr. 30:15).

1) Beter is de vertaling: Hun zuipen is ontaard, d. w. z. zij drinken net zolang, totdat zij dronken zijn.

2) In het Hebr. Ahaboe heboe kaloon maginnèjha. Beter: Bemind? bemind hebben hun schilden de schande. Onder schilden hebben we dan de Oversten, de machthebbenden te verstaan.

19. Een stormwind van verderf heeft hen reeds gebonden in zijne vleugelen, heeft het volk van Efraïm uit zijn land in verre ballingschap heengevoerd, en zij zullen beschaamd worden

in hun vertrouwen op hun verering, die zij Mij met een huichelachtig aan afgoden hangend hart gegeven hebben, beschaamd van wege hun offeranden 1), wanneer zij bemerken, dat zulke offeranden niets tot redding baten (1 Sam. 15:22).

1) Terwijl in de vorige afdeling (Hoofdst. 4) de strafrede van den Profeet zich eerst tegen de zonde van het gehele volk richtte en van daar tot de misdaden der priesters voortging, gaat zij in de navolgende afdeling (Hoofdst. 5) uit van het verderf der priesterschap en van het koningshuis, en keert van daar terug tot het gehele volk. Verder wordt de straf van de verstrooiing des volks en de verwoesting des lands, die noodzakelijk op dit algemene verderf volgt, nu duidelijk en bepaald aangekondigd, terwijl die in 't voorafgaande slechts hier en daar werd aangeremd en kortelijk gemeld.

1) Van wege de offeranden wil niet minder zeggen, dan dat het volk zou ervaren, dat de Heere de offeranden niet aanneemt, die met een verdeeld of met een van Hem afkerig hart worden gebracht.

HOOFDSTUK 5.

BEIDE KONINKRIJKEN WORDEN OM HUNNER ZONDEN WIL MET GODS RECHTVAARDIGE STRAF BEDREIGD.

1. Hoort dit, wat de Heere zo even in Hoofdst. 4 omtrent u gezegd heeft, gij priesters! en merkt op, gij huis, gemeente Israëls, en neemt ter oren gij huis, familie des konings 1) met alle zijne raadgevers en hovelingen! want ulieden, priesters en vorsten gaat dit oordeel aan, omdat gij, in plaats van getrouwe leidslieden en vrome raadgevers van het arme volk te zijn, door uw zondig leven en uwen afgodendienst een strik zijt geworden te Mizpa, of Ramoth in Gilead aan gene zijde van den Jordaan (Deut. 4:33), en een uitgespannen net op Thabor, op den bosrijken top van dien berg aan deze zijde van den Jordaan (Richt. 4:6 #Jud) 2). Gij hebt het gehele land overal in het verderf gelokt.

1) Welk koningshuis hier wordt aangesproken, blijft twijfelachtig, omdat Hosea, zoals bij Hoofdst. 1:2 is opgemerkt, in zijn Boek niet de redenen wedergeeft, gelijk zij woordelijk door hem zijn gehouden, maar alleen de hoofdgedachten van zijne profetische verkondigingen mededeelt. Misschien is Zacharia, de zoon van Jerobeam 11 (772 v. C. 2 Kon. 15:8 vv.), bedoeld waarschijnlijker echter zijn opvolger Menahem (771-760 v. C. 2 Kon. 15:13-22), daar op dezen bijzonder het in vs. 13 gezegde past.

2) Ik heb u tot wachters onder het volk en op ene verhevene hoogte van waardigheid gesteld, opdat gij het dwalende volk zoudt regeren, maar gij zijt een valstrik geworden en niet zozeer wachters, maar jagers te noemen.

Beide plaatsen waren waarschijnlijk bekend als zeer geschikt om vogels te vangen; zoals toch Thabor zich als een alleenstaande bergkegel verheft, zo is Ramoth in Gilead, het tegenwoordige es Szalt, rondom aan de zijden van een kleinen, ronden, steilen berg gebouwd, die zich in een smal dal van rotsen verheft, en op welks top een vaste burg staat.

2. En die van Mij afwijken verdiepen zich, zoeken diepten om te slachten 1), maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn 2), het volk zowel als den vorsten en priesters.

1) In het Hebr. Wesjachatah setim hëemchoe. de Septuaginta heeft: De jagers op het wild hebben het ver uitgestrekt. Onze Staten-Overzetters vatten de woorden op van het slachten van offeranden, dus van vormelijke offeranden brengen. O. i. is de vertaling beter: Overtredingen hebben zij diep uitgestrekt, d. w. z. in de zonde en de overtredingen van afval en afgodendienst hebben zij het ver gebracht. Dit verstaan zij opperbest, Het is dan ook daarom, dat de Heere dadelijk daarop laat volgen, dat Hij hen tot een tuchtmeester zal worden.

2) Zij, offeren veel en maken hun afgoderij, waardoor zij van God afwijken, even als ene echtbrekster zich verloopt, zo diep, dat er geen genezen mogelijk is; de Profeet wil het geen offeren noemen, het is slechts een slachten.

Israël verontschuldigde zich wel, dat het toch offeranden waren, en de Heere toch Zijne offers ontving, maar Hosea noemt zulk een offeren met verachting een slachten, want afgodenoffer is niets beters, en offeren daarnevens is ook een gruwel. Wat zou zulk een slachten baten, dan dat het volk het steeds verder in het afwijken brengt? Het kan niet missen, waar zulk afvalligheid algemeen is, daar moet ook de straf algemeen worden.

3. Ik ken Efraïm, den hoofdstam van het noordelijk rijk, die in Jerobeam I (1 Kon. 11:26) de aanvoerder der overige tot dit rijk behorende stammen geworden is; Ik ken de gezindheid van zijn hart, zodat Ik mij niet door verontschuldiging en uitvluchten laat misleiden, en Israël het overige volk der 10 stammen is in zijne gruwelen voor Mij niet verborgen, hoewel het meent zich met een uitwendigen godsdienst te kunnen bedekken. Het is integendeel een voor Mij bewezen feit, dat gij, o Efraïm! nu hoereert in den geestelijken zin van het woord, en Israël verontreinigd is 1), met hoererij geheel en al bevlekt.

1) De afgoderij en het bederven van den godsdienst is geestelijke hoererij en onreinheid voor God; ook is de dwaling en de bijgelovigheid zulk een vijand van de godzaligheid, dat die tot onreinigheid in den wandel brengt, en het is een bewijs van Gods alwetendheid, wanneer Hij zich niet laat bespotten met des mensen schoonschijnende voorwendsels, door welke zij hare wegen bedekken, maar wanneer Hij die openbaar maakt en Zijnen dienstknecht onderwijst, om ze in hun snoodheid te ontdekken. Want ten bewijze dat Hij ze kende, zo zendt Hij Zijn Profeet, om te verkondigen, dat hun wel opgemerkte wegen hoererij waren, en dat geheel Israël door die wegen en door derzelver vruchtgevolgen verontreinigd was geworden.

4. Zij stellen hun handelingen niet aan, zij denken er niet aan om zich tot hunnen God te bekeren, maar wijzen dat geheel van zich af: want de geest der hoerereien (Hoofdst. 4:13) is in het midden van hen, en laat hun omkering niet toe, en den HEERE kennen zij niet; de boze geest, die in hen woont, heeft alle kennis van den waren God teniet gedaan.

Ene vrouw, al is zij haren man niet getrouw, behoudt nog enig gevoel van schaamte, zo lang zij in huis blijft en zij nog onder brave en goede vrouwen wordt gewaarschuwd. Zodra zij echter eens in het hoerenhuis is gegaan, en zich openlijk aan allen heeft prijs gegeven, wanneer zij weet, dat hare schande aan allen bekend is, dan werpt zij alle schaamtegevoel af en vergeet zij geheel en al hare roeping. Zo zegt ook de Profeet, dat een hoerengeest in het hart des volks is, alsof hij wilde zeggen: de Israëlieten zijn zo in hunnen afgodendienst verzonken, dat zij in het geheel niet meer kunnen bewogen of bezielde worden met enigen eerbied voor God, in 't geheel niet meer kunnen teruggebracht worden op den weg des Heeren, omdat de duivel hen van hun zinnen heeft beroofd, en zij van al de schaamte ontbloot, aan geschandvlekte deernen gelijk geworden zijn.

De Profeet wijst hier op de gezindheid des harten bij het volk. Zij stellen hun handelingen niet aan, wil zeggen, dat in hun hart geen ander bedenken is, dan om afgoderij, dat is geestelijk hoererij te plegen, en indien het dan niet komt tot een gehele hartsverandering, zal er ook geen breken met de afgoderij plaats hebben.

5. a) Dies zal Israëls hovaardij 1), trots, zijn godsdienst, waarop het roemt, in zijn aangezicht getuigen tegen hem, en Israël en Efraïm, de verleide zowel als de verleider, zullen vallen door hun ongerechtigheid als in een net, waarin zij zich moedwillig hebben verstrikt; ook zal Juda, dat zich ondanks de waarschuwing in Hoofdst. 4:15 in dezelfde zonde heeft gewikkeld, met hen vallen, al blijft het ook een tijd langer bestaan.

a) Hos. 7:10.

1) Israëls hovaardij is niet zijn heerlijke staat, zijn bloeiende toestand, maar dat wat Israëls heerlijkheid uitmaakt, n. l. Israëls godsdienst, of wil men, de Heere zelf. De Heere zelf zal tegen Israël optreden, ver van Zijn aangezicht, door Zijne strafgerichten getuigenis geven, dat Hij schrikkelijk toorn over het verlaten van Hem.

Hetzelfde zal Juda wedervaren.

6. Met hun schapen en met hun runderen zullen zij dan gaan, met offerdieren, om den HEERE is zoeken, en Zijne gerichten van zich af te wenden. Maar zij zullen Hem niet vinden, dat zij vergeving der zonden en vrijstelling van straffen zouden verkrijgen, de toorn Gods zal op hen blijven, Hij heeft zich van hen onttrokken 1), en ze aan hun vijanden prijs gegeven.

1) Als het Israël benauwd zal zijn, zal het wel met offers komen, om des Heeren toorn af te bidden, maar het zal hen niet baten, dewijl er wel afwending van de gevolgen der zonde wordt gesmeekt, maar geen verlossing van de zonde zelf.

Het ontbreekt aan het ware offer, een verbroken hart en een verslagen geest.

7. Zij hebben als ene overspelige vrouw, die zich van haren man afkeert (Jer. 3:20), trouwelooslijk gehandeld tegen den HEERE; want zij hebben vreemde kinderen gewonnen, welke de Heere niet voor de Zijne kan erkennen, zo als ook zij Hem niet als hunnen God en Vader kunnen liefhebben en eren; nu zal hen de nieuwe maand, hun huichelachtige offerplechtigheden en nieuwe maans-feesten (Num. 28:15), door welke zij meenden verzoening te verkrijgen, niet van den ondergang redden, maar integendeel verteren met hun delen, met het land, dat hun slechts onder voorwaarde van gehoorzaamheid ten erfdeel is geworden, maar dat zij door hun zonden schandelijk hebben misbruikt en daardoor verloren.

Een vreselijk gericht, wanneer God op die wijze de hand aftrekt! Maar er is ook ene gewone reden, waarom zelfs onder den schrik, dien de straffen veroorzaken, geen meer wezenlijk goed wordt geboren, omdat namelijk de mensen zo licht van het vroegere ongeloof en de ongehoorzaamheid, in bijgeloof vervallen, en het willen goed maken met het uitwendige en de waarneming daarvan.

Onze plaats is een bewijs, dat in het rijk der tien stammen, op de plaatsen der afgoderij, te Bethel en te Dan, de feesten, in de Mozaïsche wet voorgeschreven en de godsdienstplechtigheden gehouden werden. Vgl. Hoofdst. 4:8

Laat ons onderzoeken wat wij hebben gedaan, en onze zielen beschuldigen van wege deze grote zonde; gij hebt niet alleen overtreden en ongehoorzaamheid betoond, maar gij hebt verraderlijk gehandeld tegenover den Heere! Dat wij onze harten met diep ontzag vervullen door deze gedachte: "Zal ik nu God verlaten en verraderlijk met Hem handelen?" Zij, die beginnen te denken, dat vereniging met God en Zijne wegen ene harde zaak is, en meer vrijheid zouden wensen, zijn in groot gevaar verraderlijk met God om te gaan, ja, hun harten verwijderden zich reeds van Hem. Dit is de snoodheid van der mensen hart. Hoewel God zo goed, zo genadig, zo getrouw is, hoewel Hij zo gezegend, zo heerlijk in Zich zelve is, en zo zeer alle ere waard, toch is des mensen hart zo laag, dat het verraderlijk met God wil omgaan

Zij die den Heeren alleen gaan zoeken met hun vee en hun kudden, en niet met hun harten en zielen, kunnen niet verwachten Hem te vinden; zij zullen dat niet bereiken, die den Heere niet zoeken, terwijl Hij te vinden is. Er is een tijd, dat Hij wil gevonden zijn, omdat Hij Zich zelve heeft teruggetrokken. Ziet hier van hoeveel belang het is God vroeg te zoeken, nu, terwijl het de aangename tijd en de dag der genade is. .

8. Blaast, terwijl nu het gericht daar is en de vijand het noordelijk rijk met zijne scharen geheel overstroomd heeft, de bazuin te Gibeon Sauls in den stam van Benjamin (Richt. 19:13); de trompet te Rama (1 Sam. 1:1); roept luide met alarmsignalen te Beth-Aven, het ontheiligde Bethel (Hoofdst. 4:15); achter u, Benjamin! 1) de vijand is u reeds dicht op de hielen, haast u daarom en berg u in veiligheid! Maar wat zal u dat alles nog baten? Het is te laat.

1) Zowel Gibeon als Rama waren twee hooggelegen plaatsen op de noordelijke grenzen van den stam Benjamin. De Profeet ziet derhalve Efraïm reeds verwoest en den vijand genaderd tot aan de grenzen van Juda. Ja, het achter u, Benjamin, overgenomen uit den strijdzang van Debora (Richt. 5:14), toont, dat de vijand reeds in Juda is gevallen en achter Benjamin is omgetrokken.

9. Efraïm, het noordelijk rijk door het verderf het eerst en het zwaarst getroffen, omdat het de zwaarste schuld geeft, zal tot verwoesting worden ten dage der straf; onder of over de stammen Israëls heb Ik bekend gemaakt, dat gewis is wat van zekeren duur zal zijn; maar zij hebben zich niet laten waarschuwen; daarom moeten de zware en ondragelijke plagen over hen komen, waarmee Ik hen bedreigd heb. (Deut. 28:50).

10.

GODS STRAF BRENGT TOT BEROUW.

10. De vorsten van Juda hebben den afstand tussen Mij, den levenden God en de afgoden niet opgemerkt, maar delende in Efraïms zonde zijn zij geworden, die de landpalen van hunnen naaste verrukken 1), over welke de wet (Deut. 19:14; 27:17) den vloek Gods uitspreekt. Ik zal Mijne verbolgenheid zo overvloedig als water over hen uitgieten, want wanneer hij reeds vervloekt is, die de grenzen van zijnen naaste vernauwt, hoe veel te meer hij, die de bezittingen zijns Gods aantast.

1) Dit wil zeggen, niet dat zij de grenzen van Efraïm hebben overschreden, want God kende feitelijk geen grens tussen Juda en Efraïm, maar de grenzen op het terrein van den godsdienst. Zij hadden de grenzen van het Goddelijk recht verzaakt, door aan Baäl evenveel recht van bestaan toe te kennen als aan Jehova. En daarom zal Juda ook gestraft worden door de gerichten van Gods toorn.

11. Efraïm is verdrukt, door zware en ondragelijke plagen van nu aan voor langen tijd over hem gekomen; hij is verpletterd metdoor het recht (Deut. 28:33); want hij heeft zo gewild, hij is gewaarschuwd, maar koos toen den weg des verderfs; hij heeft van den beginne het woord en gebod Gods veracht en gewandeld naar het gebod 1) der mensen, daar hij den kalverendienst, door den stichter van het rijk ingevoerd, zo hardnekkig heeft vastgehouden (1 Kon. 12:26 vv.).

1) Dit woord komt hier en in Jesaja 28:10, 13 voor, in den zin van, menselijk gebod, in tegenoverstelling van het goddelijk gebod. Het gebod is hier dan de kalverdienst, welken Jerobeam Israël had ingesteld.

12. Daarom zal Ik reeds nu tot aan den tijd zijner volkomene verwoesting Efraïm door langzaam werkende plagen en vijandige invallen, gelijk die in de wet der overtreders bedreigd worden, zijn als ene mot, die onmerkbaar en langzaam maar zeker de klederen verteert (Jes. 50:9; 51:8. Ps. 89:12), en den huize van Juda, als ene verrotting, als ene worm, die het hout, waarin zij woelt, geheel en al verderft.

13. Als Efraïm zijne ziekte 1) door welke hij inwendig verteerd werd, burgeroorlog en anarchie, zag, en Juda zijn gezwel, want ook dit rijk ging zijne inwendige ontbinding steeds meer te gemoet (Jes. 1:5 v.), zo toog Efraïm om hier van Juda te zwijgen-in plaats van boete te doen, tot Assur, om daarbij bescherming te vinden, en hij zond tot den koning Jareb (= hij zal tegenstaan), den strijder, die, verre er van om Efraïm te beschermen, integendeel in 's Heeren hand het werktuig zal zijn, om tegen Zijn volk te strijden; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet kunnen helen (Ps. 146:3).

1) In het lichaam van het staatkundig bestuur is de vorst of de overheid het hoofd; de ogen zijn de verstandige, voorzichtige, wijze lieden, die er nauwkeurig op letten, wat voor den staat heilzaam of schadelijk is; de oren zijn gehoorzame onderdanen, die aan goede regels en wetten gehoor geven; de tongen zijn verstandige redenaars, die juist en met nadruk voordragen, wat in alle omstandigheden den staat dienstig is; handen en armen zijn de oversten en krijgshelden, die in geval van nood tegen den vijand uittrekken en voor het vaderland strijden; de voeten zijn landbouwers en handwerkslieden, die aanbrengen, wat voor lichamelijke voeding nodig is. (JOH. GERHARD).

2) De koning Jareb, d. i. de koning, die den rechtsstrijd voert, waarmee bedoeld wordt de koning van Assyrië. Deze zal dien echter niet voor u, maar tegen u voeren, als een werktuig in Gods hand, om Israël te straffen. Weten wij het nog heden, waartoe een volk komt, wanneer het vertrouwt op de verdachte vriendschap van den overmachtigen nabuur? Dat deed in het

rijk van Israël eerst de koning Menahem; hij kocht zich voor 1. 000 centenaars zilver de gevaarlijke bescherming van den Assyriër Pul (2 Kon. 15:19).

14. Want Ik, de almachtige God, tegen wien gene aardse macht iets vermag, zal Efraïm zijn als ene felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge nog veel begeriger leeuw; Ik, Ik zal verscheuren, gelijk de leeuw zijn buit verscheurt, en henen gaan met den roof; Ik zal wegvoeren, gelijk een leeuw in zijn hol, en er zal geen redder zijn; niemand, ook de machtigste op aarde niet, zal uit Mijne hand redden, even als niemand den leeuw zijnen buit kan ontnemen. (Jes. 43:13).

15. Ik zal, wanneer Ik die straf volbracht heb, en hen in een ver land heb weggevoerd, henengaan, en keren weer tot Mijne plaats, den hemel; Ik zal Mijn volk een tijd lang Mijne genadige tegenwoordigheid onttrekken, totdat zij alle over hen beslotene gerichten hebben doorgestaan, en zich zelve schuldig kennen, en Mijn aangezicht met berouw zoeken; als hun door de vervolging van de zijde der heidenwereld bange zal zijn, zullen ze Mij vroeg ijverig en ernstig zoeken, omdat zij zien, dat Ik alleen Die ben, en er geen God is buiten Mij (Deut. 32:39).

Och! dat de mens het vrijwillig en niet gedwongen deed! Och, dat men toch niet wachtte, totdat men er eerst door vele slagen toe gebracht werd! Dat men zich toch door Gods goedheid tot berouw liet leiden, en het er niet toe liet komen dat men eerst door harde middelen moest worden terechtgebracht.

De eerste schrede tot genezing is, dat wij door smart worden bewogen, wanneer wij gevoelen, dat wij Gods toorn hebben verwekt, en ons de zonden mishagen. Wie dan op die wijze in zich zelve een zondaar is geworden, d. i. wie begint zijn eigen rechter te zijn, moet daarna nog ene tweede zaak doen, namelijk, dat hij Gods aangezicht zoekt, d. i. dat hij zich Gode als een misdadiger overlevert en om vergeving smeekt.

Wees dan begerig om dit hoogste goed, de Goddelijke tegenwoordigheid, te kennen en vooral te genieten. De ervaring daarvan zal dringen om haar te prijzen en zorgvuldig aan te kweken, nooit met opzet zo groot en zo liefelijk een genot te miskennen of te verdrijven, een zegen, die zo veel geluk aanbrengt, waar zij is. Er is een bestendige vrede, maar daar alleen waar God is.

Verliezen en tegenspoeden zijn voor den groten Herder der schapen de gebruikelijke middelen, door welke Hij de afgezworvene lammeren in de schaapskooi terughaaft. Gene leeuwen kunnen getemd worden, zo lang zij te goed gevoed zijn, hun grote kracht moet gebroken worden; eerst dan, wanneer zij uitgehongerd zijn, zullen zij onder de hand van den temmer bukken; zo zagen wij dikwijls, dat de Christen eerst gehoorzaam gemaakt werd aan den wil van zijn God, door gebrek en door moeievollen arbeid. Wanneer zij rijk zijn, en wanneer het goede der aarde hun toevloeit, dan dragen vele naam-Christenen het hoofd zeer hoog, en spreken trotse woorden. Met David beroemen zij er zich in, dat hun berg vaststaat, en dat zij nimmer bewogen zullen worden. Wanneer de Christen rijk wordt, een goeden naam geniet, met gezondheid gezegend is, en een gelukkigen familiekring om zich heen heeft, dan

sluip ook de vleselijke gerustheid al zeer spoedig naar binnen, en neemt plaats aan zijn dis. Maar, zo hij alsdan een waar kind van God is, dan wordt er ook ene roede voor hem in gereedheid gebracht. Wacht slechts een weinig, en wie weet hoe spoedig gij zijne bezittingen zult zien verdwijnen als een droom. Hier moet hij een deel zijner landerijen missen; hoe snel toch wisselen de handen af, die de binders als hun eigendom vasthouden. Die schuld, die ontterende rekening! Hoe schielijk volgt het ene verlies op het andere. Waar zullen de tegenheden eindigen? Wanneer dergelijke tegenspoeden ons kort na elkaar treffen, zo is dit dikwijls een gezegend teken voor het geestelijk leven; de ziel vangt alzo aan onrustig te worden van wege haar ontrouw, en keert weer tot God. Gezegend zijn de golven, die den drenkeling aanspoelen op de rots der behoudenis! Zo tijdelijk verlies aan ons geheilgd wordt, dan verrijkt het vaak onze ziel. Weigeren wij tot den Heere te naderen met voorspoed gezegend zijnde, dan worden wij vaak naakt tot Hem uitgedreven. Ziet de Heere in Zijne genade geen ander middel, dat ons bewegen kan om onder de mensen Zijne eer groot te maken, dan leidt Hij ons in diepe wegen. Vergeten wij Hem in overvloed, dan drijft Hij ons in den weg der armoede. Verlies den moed toch niet, gij erfgenaam van velerlei moeite; wordt gij aldus bezocht, erken juist dan de hand, die liefdevol kastijdt, en zeg: "Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan. "

HOOFDSTUK 6.

1. In dien tijd verplaatst, waarin Juda en Israël bereid zijn hun schuld te erkennen en den Heere te zoeken, staat de Profeet in het midden van het nedergebogen en boetvaardig volk. Daar hoort hij: Komt, en laat onsmet oprecht berouw en levendig geloof wederkeren tot den HEERE, onzen enigen Heiland en Redder, want Hij heeft in Zijne grimmigheid als een leeuw (Hoofdst. 5:14) verscheurd, zodat wij den dood zijn nabijgekomen, en Hij zal ons, als onze enige en ware geneesheer (Ex. 15:26. Deut. 32:39) genezen; Hij heeft geslagen in Zijn toorn, zodat wij gewond zijn in ons hart, en Hij zal ons verbinden, zodat wij van onze wonden genezen.

2. Hij zal ons uit den dood, waarvan wij door Zijne straffen komen, door Zijne almachtige genade na twee dagen, na een zeer korten lijdenstijd levend maken; op den derden dag zal Hij door Zijne ontferming ons uit het verderf doen verrijzen, en wij zullen onder Zijne bescherming, in het genot Zijner genade en in 't aanschouwen van Hem voor Zijn aangezicht leven.

3. Dan zullen wij kennen, wij zullen de beginselen der waarheid verstaan, wij zullen vervolgen, met allen ernst voortgaan en toenemen, om den HEERE te kennen, als onzen Genees-Heere en Verlosser, Zijn uitgang is bereid als de dageraad; na een langen nacht van dwaling, van zonde en ellende, zal opeens de dag worden aangekondigd, die alle duisternis verdrijft (Jes. 58:8; 60:2); en Hij zal, wanneer Zijne grote gerichten ware boete en verlangen voor Hem in ons hebben opgewekt, in den Messias (2 Sam. 23:4. tot ons komen, als een vruchtbaarmakende regen, als de spade regen en vroege lente-regen (Lev. 26:5) des lands, die de akkers verkwikt en levend maakt (Job 5:11).

De geestelijke en zedelijke opstanding van Israël uit den dodelijken toestand van zijne verstoting, dadelijk na zijne bekering, worden door deze woorden voorzeggd. Het zal een wonder van God zelven zijn, wanneer dit geschiedt, en zo is het ook vervuld. Nadat onder Zerubbabel en Jozua, als voorbeelden van Hem, die komen zou, de wederopname en terugkering van het volk in het land des Heeren, door Gods wonderdaad geschied was, werd deze profetie nog volkomener vervuld, toen God zelf mens werd, en als voorbeeld van Zijn volk, uit den dood eens misdadigers, na drie dagen, tot volkomene heerlijkheid en zaligheid der gemeenschap met God opstond, en de eerstelingen des volks, door het aannemen van dit wonder der verlossing, uit den geestelijken en zedelijken dood opstonden tot een nieuw leven voor Hem. Maar volkomen zal deze grote en zich ver uitstrekkende belofte eerst dan worden vervuld, wanneer onze God en Heiland als koning in heerlijkheid weer zal verschijnen, wanneer geheel Israël uit den geestelijken dood door zijn bekering zal zijn opgestaan, en eindelijk ook in de opstanding en verheerlijking der lichamelijke doden, tot volle zaligheid en heerlijkheid in 't aanschouwen van Gods aangezicht zal gekomen zijn. Deze profetie omvat dus de geschiedenis van Israëls verlossing, van de ballingschap tot aan den laatsten tijd (vgl. de geheel gelijke profetie in Jes. 26:19; Ezech. 37:1-14) Het is echter geheel overeenkomstig de wegen der aanbiddenswaardige wijsheid Gods, dat Hij dikwijls de vervulling geheel letterlijk naar de woorden der profetie laat geschieden. Terwijl in den samenhang der verzen op deze plaats "na twee dagen" en "op den derden dag" zeker zo veel betekent als "dadelijk,

spoedig na de bekering, " even als ook in Amos 1:3. Job 5:19 Spr. 6:16; 30:15, 18 de verbinding van twee op elkaar volgende getallen, de zekerheid van hetgeen in dien tijd geschiedde, moest uitdrukken, zo heeft de almachtige God in het beeld van Zijn uitverkoren volk, Zijnen geliefden Zoon zelven, de voorzegging van de wederopwekking uit den dood der zonde, na drie dagen letterlijk vervuld. Zulk ene bewonderingswaardige nauwkeurigheid in de vervulling moet onze harten versterken tot de zekerheid des geloofs.

De oude Joodse en Christelijke uitleggers verklaarden de 3 dagen voor drie perioden, en rekenden den eersten dag tot aan de eerste, den tweeden tot aan de tweede verwoesting van Jeruzalem, den derden dag tot aan de wederkomst van Christus, wanneer het heiligdom in Jeruzalem weer zou worden opgericht-of de twee jaren voor de twee eerste duizend-tallen van jaren (Ps. 90:4), van de verschijning van Christus in het vlees af, en den derden dag als het derde duizendtal, wanneer het rijk der heerlijkheid zou aanbreken.

4.

II. Hoofdst. 6:4-11 :11. In dit tweede hoofddeel van het tweede deel der profetie van Hosea wordt het diep zedelijke en godsdienstige verderf in Israël nog uitvoerder dan in de voorgaande eerste afdeling voorgesteld als een nacht zonder enig licht. Alleen de Goddelijke ontferming is in staat het volk te bewaren voor gehele verdelging van den aardbodem. Dit tweede hoofddeel wordt in drie kleinere delen verdeeld: in het eerste treedt de volkomene ongeneeslijkheid van het verderf des volks en van zijn oversten (Hoofdst. 6:4-7 :16) in het tweede wordt de noodzakelijkheid van het gericht Gods op den voorgrond gesteld (Hoofdst 8:1-9 :9); in het derde wordt op den voorgrond gesteld, hoe dit verderf sedert oude tijden zich tot zulk ene hoogte heeft ontwikkeld en is toegenomen (Hoofdst. 9:10-11 :11). Ook hier sluit de Profeet de gehele afdeling weer met de verkondiging van de verlossing, der boetvaardigen uit het grote gericht door den barmhartigen God zelven. Het tafereel van de zeden, dat ons hier voorgehouden wordt, is een waarschuwend beeld van de verdorvenheid en van den staat van ontbinding, waartoe een volk vervalt, wanneer het zijn verbond met God verlaten heeft.

4. Wat zal Ik nog meer aan u doen, o Efraïm! wat zal Ik u doen, o Juda! Gene kastijdingen noch door woord noch door allerlei plagen, als hongersnood, gebrek, burgeroorlog en vijandelijke invallen, zijn tot hiertoe in staat geweest u tot bezinning en verandering te brengen- wat middelen zouden nog meer kunnen worden aangewend (Jes. 1:5 vv.)? Wat baat het, dewijl uwe weldadigheid wanneer er iets goeds bij u opkomt, is als ene lichte morgenwolk, die aanstonds voor de opgaande zon weer verdwijnt en als een vroegkomende dauw, die henengaat, zodra de zon hare stralen daarop vallen laat (Hoofdst. 13:3).

Wat zou Ik aan u doen, dat Ik niet reeds gedaan heb, zowel door weldaden (Jes. 5:4), als door straffen (11:8) Het is toch alles te vergeefs. want gij zijt juist het tegendeel van den Heere. Wanneer er eens wat goeds bij u opkomt, zo is het zo vluchtig als een morgendamp; terwijl de Heere zo vast en zeker gaat als de opkomende morgenzon, die onmisbaar den dag aanbrengt. Het verdwijnt bij u als de morgendauw, die spoedig opdroogt (13:3), terwijl de Heere enen blijvenden zegen schenkt, als de vruchtbaarmakenden regen. Op u kan men zich niet verlaten, ook als gij goede woorden geeft en zondoffers brengt, en in den nood Gods aangezicht zoekt.

In deze woorden betreurt God het als het ware, dat de indrukken bij Zijn volk Israël zo voorbijgaande waren, dat Hij vragen moest: "Wat zal Ik u doen?" Vs. 5 verklaart de Heere, dat Hij hen behouwen had door de profeten, en hen gedood had door de rede Zijns monds, en zegt, dat hun oordelen zouden voortkomen als het licht. Nu eens deed Hij hen de dreigende, ontzettende verkondiging van Zijne naderende oordelen in de oren klinken; dan weer maakte Hij de roepstemmen Zijner liefde en genade zo liefderijk en zo talrijk als de stralen der zon. Doch het ene zowel als het andere maakte slechts enen oppervlakkigen indruk op Zijn volk, wel werd hun aangezicht door ene wolk van treurigheid overtoegen, wel parelde een traan van berouw in hun oog, maar die was weldra verdwenen. Hij was gelijk ene morgenwolk en als een vroeg opkomende dauw, die henengaat. Zo is het ook met al de onbekeerden in ons midden, wier einde zal zijn het verderf. God deed hen door Zijne gezanten tot bekering vermanen. Hij behouwt hen door Zijne Profeten, en doodde hen door de rede Zijns monds. Ook deed Hij liefelijke, bemoedigende roepstemmen tot hen komen; Zijne oordelen kwamen voort als het licht. Zij denken daarover na, een lichte indruk wordt op hun gemoed te weeg gebracht, maar om spoedig weer uitgewist te worden. "Wat zal Ik u doen, o Efraïm?" Het is ene grote genade onder de verkondiging des Evangelies te mogen leven, ene nog grotere tijd van geestelijke opwekking te mogen aanschouwen; doch de grootste genade is, dat God uwe zielen levend maakt, door Zijnen Geest in uwe harten uit te storten. Laat dit niet te vergeefs aan u besteed zijn-keert niet tot uwe vorige onverschilligheid terug-gedenkt aan de vrouw van Lot. Redt u om uws levens wil, ziet niet achter u om, staat niet stil op deze ganse vlakte. Redt u naar het gebergte, opdat gij niet omkomt. (Mc. CHEYNE).

Het beeld is ontleend aan het rijk der natuur in Palestina. Een morgenwolk beloofde, zo het scheen, wel regen, maar bracht dien niet. Door den wind werd die wolk van den hemel weggevaagd, zonder regen te geven. En een vroeg opkomende, d. i. een morgendauw bracht evenmin de ware verkwikking voor de vruchten des velds, dewijl straks de hete Oosterse zon opkwam en dadelijk den dauw door hare hitte opslurpte. Alleen de avonddauw, d. i. de dauw, die des nachts viel, bracht zegen aan.

Zo, wil de Heere zeggen, was het ook met de indrukken bij Israël en Juda verwekt. Zij beloofden wel vruchten der bekering, maar brachten die niet.

5. Daarom, omdat hun vroomheid iets zo vluchtigs is, heb Ik hen behouwen (1 Kon. 6:37. 2 Kron. 34:11 hen als een hard hout met scherpe instrumenten bearbeid, door de van Mij gezondene en met Mijn woord begaafde Profeten, om hen te vormen tot een volledig volk overeenkomstig zijne bestemming; Ik heb ze gedood, dood en ondergang aangezegd door de redenen Mijns monds, terwijl Ik steeds verricht, wat Mijne Profeten verkondigen (Jes. 11:4; 49:2); en uwe oordelen zullen voortkomen aan het licht 2); het gericht over u, Mijn volk, zal als het licht opgaan, en uwen duisteren weg verlichten.

1) Hier toont God door Zijn Profeet, dat Hij door grote noodzakelijkheid was gedwongen geworden, om zo hard en wreed met Zijn volk te handelen. Wij weten dat God niets liever van harte wil, dan zachtmoedig met ons handelen. Want geen vader zal er op de wereld worden gevonden, die zijne kinderen tederder koestert. Maar wij, zo verhard zijn wij, dulden niet dat Hij volgt, wat Zijn natuur meebrengt. Gedwongen wordt Hij derhalve, om zich als in

een nieuw persoon te hullen en om harder te kwellen, zoals Hij hier zegt, dat Hij met de Israëlieten heeft gehandeld.

2) Dat is: de manier, om godvruchtig te leven is geweest als het licht. Dat is: Ik nu heb u zo gewaarschuwd, dat gij willens en wetens daarna hebt gezondigd. Dat gij nu derhalve tegen Mij u zo hebt verheven, is te wijten aan uwe halstarrigheid. Dewijl, indien gij te buigen waart geweest, Ik u zeker niet had verborgen, wat recht was. Evenals nu de zon dagelijks de aarde verlicht, zo ook was Mijne kennis u als een licht, om u den weg des heils te tonen, maar zonder gevolg.

De Heere heeft Zijnen wil omtrent des mensen plicht zo klaar geopenbaard, dat Hij daardoor gerechtvaardigd, en de zondaars onverschoonlijk zullen gesteld worden, wat zij ook anders mogen voorgeven, want dat is een ander argument tegen hen, en uwe oordelen (of de rechtvaardige ordinantiën, waarin u geboden is te wandelen) zijn gelijk het licht, dat voortkomt, dit is, zijn zo klaar als het daglicht, hetwelk uitbreekt in den morgenstond.

6. Want dit moet gij van Mij leren erkennen-Ik heb lust tot weldadigheid, Ik heb een Goddelijk welgevallen in die barmhartigheid, welke voortkomen uit een ongeveinsd geloof, en die oprechtheid met zelfverloochening bemint, en niet tot offer, dat zonder geloof en liefde gebracht wordt, noch tot enig uitwendig werk, waardoor de zondaar zijn ongeloof en zijne zonden meent te bedekken, en tot de kennis Gods de wortel van alle deugden (Hoofdst. 4:1) meer dan tot brandofferen¹⁾ en alle uitwendige vervulling van den offerdienst (1 Sam. 15:22 vv. Micha 6:8. Ps. 40:7; 51:18 vv. Matth. 9:13; 12:7).

1) Waar God in deze plaats verkondigt, dat Hij wil barmhartigheid en niet offeranden, is dit, om alle waardeloze voorwendsels te voorkomen. Want wij weten, dat aan de hypocrieten nooit ontbreekt, wat zij voorwenden, en zo groot is hun zorgeloosheid, dat zij niet aarzelen herhaaldelijk met God te twisten. Dit nu is wel hun algemene toevlucht, dat zij zich er ijverig op toeleggen God te dienen, door Hem de offeranden te brengen, door zich toe te leggen op de ceremoniën en vele plechtigheden verbinden. Zij menen dan, dat zij God aan zich verbonden hebben en zich uitstekend van hun plicht hebben gekweten. Dit is nu in alle eeuwen een algemene fout. Daarom voorkomt nu de Profeet deze exceptie en zegt: Ik wil barmhartigheid en niet offeranden, alsof hij wil zeggen: Ik weet wat bij u voor ogen is en wat gij hebt te zeggen, n. l. dat gij Mij offeranden brengt, dat gij u van veel ceremoniën kwijt, maar deze tegenspraak heeft bij Mij geen waarde en is van geen gewicht. Waarom? Ik verlang geen offerande, maar barmhartigheid en geloof.

De eeuwige betekenis van het woord: Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer. Het wil zeggen: Ik heb een welgevallen 1) meer in barmhartigheid dan in offer, wanneer het tot een vergelijken komt; 2) alleen in barmhartigheid en niet in offer, als het tot tegenstelling komt; 3) uitsluitend in barmhartigheid, met verwerping van het offer, wanneer het tot tegenspraak komt.

De liefde is de ware geest der zelfopoffering, het (lithurgische) offer is daarvan alleen het zinnebeeld en de getuigenis. Wanneer nu zulk een offer Gode behaagt en Hem een zoete reuk

is, zo is het de liefde, die hare geuren daarin doet ontwaren en welker geest Hem daarin tegen ademt. De liefde behaagt Hem in het offer alleen om der liefde wil. Wanneer de liefde ontbreekt, zo is het offer ene hersenschim en ene valse getuigenis, die Gode mishaagt. De kennis Gods is de ware geest des harten, die in het vuur der liefde geheel verteert en zich oplost in de verheerlijking van God. Het brandoffer (Hebr. "opstijgoffer") is daarvan alleen zinnebeeld en getuigenis. De Geest, die tot God opstijgt en in Hem leeft, is Gode meer waard dan het beeld en de uitwendige tekenen. De geest der liefde en der kennis Gods, in Abel aanvangende, heeft het zinnebeeldig offer ingesteld, de volkomene geest der liefde en der kennis Gods in Christus heeft daaraan een einde gemaakt Christus Jezus is ons niet een zinnebeeldig maar een voorbeeldig (typisch) offer, nadat Hij alleen het algemene zondoffer geworden is.

Wat is alle godsdienst zonder de liefde tot en de begeerte naar God? Is het niet alles dood en koud, wat men ook van God moge zingen en zeggen? Alle vormen en uitwendige godsdienstige verrichtingen zonder inwendige kracht, zijn als lichamen zonder ziel; zij wandelen als spoken.

Deze zijn de aangenaamste offers: barmhartigheid ootmoed, schuldbelijdenis, vrede en liefde.

"Alleen de liefde brengt den mens tot God, alleen zij brengt God tot den mens, slechts zij verhoogt ons, terwijl zij God nederbuigt.

Dit woord komt hier voor, nadat Jehova zich over het vergankelijke en onbestendige van Israëls godsvrucht beklagd had, die wel in uitwendige plechtigheden, maar niet in reinheid des wandels zichtbaar was. Tegenover deze richting tot het uitwendige verklaart de Profeet, wat geringe waarde daaraan hierboven gehecht wordt. En voorzeker zou reeds dit verband het gevoelen van een hedendaags uitlegger (Stier) tegenspreken, die de woorden opvat in den zin: "Ik wil barmhartigheid tonen, en niet de offeranden ontvangen. " Maar bovendien blijkt uit hetgeen onmiddellijk volgt: "en (Ik wil) kennis Gods meer dan brandoffer", dat de Heere doelt, niet op de barmhartigheid, die God wil tonen, maar op die welke van de mensen geëist wordt. Dat de Joden in den tijd van Jezus (Matth. 9:13) hoe hogen prijs ook op offeranden stellende, echter deze barmhartigheid, die in hoger schatting veel groter waarde had, schandelijk vergaten, behoefde Jezus niet eenmaal er bij te voegen.

De Heere wijst allen vormelijken godsdienst af, indien men meent, dat dit genoeg en voldoende is, om daarmee God de ogen te doen sluiten voor de zonde van het eigengerechte en wereldlievende hart. De Heere keurt de offeranden op zich zelf niet af, maar Hij neemt die alleen aan, die Hem in het geloof worden gebracht.

7. Maar zij, Israël en Juda, hebben het verbond, dat Ik met hun vaders aan den Sinaï gesloten heb, overtreden evenzo opzettelijk en met gelijke kennis van Gods gebod als Adam 1) (Gen. 3:6. Job 31:33. Rom. 5:14); daar, op de plaats van hunnen gruwelijken afgodendienst, te Bethel (Hoofdst. 4:15; 5:8; 10:5 hebben zij trouwelooslijk tegen Mij gehandeld.

1) Dat Israël zo schrikbarend, de eeuwen door tegen zijn God inging, lag aan twee oorzaken: 1e. daaraan, dat het eerste Israël in de woestijn als volk reeds gevallen was, en daardoor heel de wortel van het volksbestaan had doen spijten; en 2e. daaraan, dat Adams bondsbreuk in Israëls bondsbreuk nawerkte.

Er bestond dus tussen Israëls bondsbreuk in de woestijn, en Adams bondsbreuk in het Paradijs niet slechts sterke overeenkomst, maar ook oorzakelijk verband; en het lag derhalve als voor de hand, om Israëls schrikkelijk, al doorgaande, goddeloosheid daaruit te verklaren, dat evenals Adam eens in het Paradijs, zo ook Israël in de woestijn gevallen was, en dñßr, d. i. in de woestijn, met hun God den spot dreven.

De vertaling, als Adam, moet gehandhaafd worden tegenover de gevoelens van andere uitleggers. Wat sommigen willen, n. l. vertalen, als mensen, strijdt geheel tegen het karakter van het Joodse volk, dewijl er geen onderscheid werd gemaakt tussen hoger en lager geplaatsten, of wil men tussen de priesters en het volk.

De Profeet wijst hier op de verbreking van het verbond door Adam, toen hij als van onder God wilde uitgaan en zich door satan liet verleiden, toen hij daarmee het verbond der werken verbrak.

8. Want, om hier twee voorbeelden te geven van hun ontrouw, het ene uit het land, dat aan deze, het andere uit het land, dat aan gene zijde van den Jordaan is gelegen-Gilead, het gehele land ten oosten van den Jordaan, is ene stad van werkers der ongerechtigheid; zij is betreden van bloed; zij is zo vol bloedschulden, dat men in het gehele land de bloedige sporen van moord en roverij kan zien.

9. Gelijk de benden der straatschenders op iemand wachten, also is het gezelschap der priesteren, zo stelen en doden de priesters te Bethel, door hun verleiding tot afgoderij, de zielen; zij moorden op den weg, die uit het middelpunt des rijks, de hoofdstad Samaria naar Sichem op het gebergte Efraïm (Deut. 11:31), en van daar over Silo naar Bethel in het zuiden gaat; waarlijk, zij, die door Jerobeam uit de heffe des volks gekozene priesters, doen schandelijke daden, van welke de gruwel der ontucht (Gen. 19:5) de voornaamste is.

10. Ik zie, waarheen Ik ook zie, ene afschuwelijke zaak, gruwelen van allerlei aard, in het huis Israëls; aldaar is Efraïms hoererij, dat toch gaat voort met zijn slecht voorbeeld; Israël is verontreinigd, daar het gehele volk het kwade voorbeeld navolgt.

11. Ook heeft hij u, o Juda! hoewel zich dit aan dezelfde verontreiniging schuldig maakt (2 Kon. 17:9), en juist daarom aan ene zware straf moet worden onderworpen (Hoofdst. 5:5, 14), enen oogst gezet 1), als Ik de gevangenen Mijns volks wederbracht, of overbreng, en het van al zijne ellende bevrijdde.

1) Letterlijk staat er: Ook Juda, gezet is u ene oogst. Nu hebben sommigen gemeend, dat oogst hier moet worden opgevat in den zin van, gerijpt zijn voor het heil, in verband met het

slot van dit vers. Maar dit strijdt met het verband van den zin. Over Israël wordt de straf uitgesproken, maar ook Juda zal niet verschoond worden.

En nu weten we uit Joz. 4:13 en Jer. 51:32; dat oogst ook beeld is van het oordeel Gods. En die betekenis moeten wij hier hebben. Ook Juda zal door het oordeel worden getroffen. God zal ook uit Juda het boze wegdoen door de straffen van het gericht. Hij zal het volk louteren, gelijk een zilversmid het zilver reinigt. Zijn volk, dit is wel inzonderheid Juda, maar ook Israël zit in de ellende der zonde, in de gevangenschap der zonde en ellende. Maar uit die ellende zal God Zijn volk wederbrengen. Wanneer? Het wordt hier niet gezegd. Zeker dan, als het volk zich tot den Christus zal bekeren.

HOOFDSTUK 7.

KLACHT OVER ISRAËL EN AANKONDIGING DER VERDIENDE STRAFFEN.

1. Terwijl Ik Israël van zijne ziekte door de boetprediking der Profeten genees 1), zo wordt Efraïms ongerechtigheid in hare gehele grootte ontdekt, even als het gevaarlijke ener lichamelijke wonde dikwijls eerst bij het onderzoek van den geneesheer openbaar wordt, mitsgaders de boosheden in hare bodemloze diepte van Samaria, dien hoofdzetel van alle zedenbederf; want zij werken valsheid zowel tegenover mensen als tegenover God, en daarbij bedrijven zij hun schanddadens met ongehoorde gerustheid; en de dief gaat er in, zodat hun huizen onveilig zijn, de bende der straatschenders stroopt daarbuiten 2), zodat de wegen gevaarlijk zijn.

1) Gelijk de Heere alleen Zijn volk kan genezen, also is Hij ook gewillig, om Zijne hulpe aan te bieden en om tot dit einde middelen in het werk te stellen, eer Hij hetzelfde overgeeft, want Hij wilde Israël genezen. Dit heeft de Heere gedaan en doet het in alle eeuwen aan Zijn volk; soms door Zijn Woord uit te zenden, om ze af te brengen van de zonde, gelijk God zo vele Profeten tot Israël had gezonden. Soms door hen verademingen van voorspoed te schenken, soms door hen minder verdrukkingen toe te zenden, als medicijnen om de zonde uit te zuiveren, en om de droevige gevolgen van dezelve voor te komen. Soms ook door enige voorname aanvallen van den afval en de zonde weg te nemen en dus gelegenheid te geven tot ene reformatie, indien dit anders op hen enige werking doen kan.

Hoe meer de waarheid gepredikt wordt, des te erger wordt de wereld.

Het geestelijk verderf van een volk en van ene stad wordt eerst dan in zijne grootte gezien, wanneer Gods woord krachtig wordt verkondigd en de gedachten des harten daaraan openbaar moeten worden.

2. En zij zeggen niet in hun hart, zij denken er zelfs in de verte niet aan, dat Ik al hunner boosheid gedachtig ben, en hen zeker zal straffen; nu omsingelen hen hun handelingen 1), van alle zijden zijn zij door misdaden omringd, zodat Ik wel blind moest zijn, zo Ik hun boosheid niet opmerkte; zij zijn voor Mijn aangezicht 2).

1) Het beeld is ontleend aan den heelmeeester, die bij het helen van de wonde ontdekt, dat de kwaal veel dieper zit, dan hij dacht. Alzo was het ook met Israël. Als de Heere Zijne Profeten zendt en Zijne strafredenen laat horen, om het volk van den weg der ongerechtigheid af te brengen, wordt het openbaar, dat Israël tegen alle vermaningen ingaat en zich niet wil laten genezen. Integendeel de valsheid, het bedrog in hun daden zowel tegen God als de mensen wordt hoe langer hoe meer openbaar.

2) Mochten wij hieruit leren, dat niets meer te vrezen is, dan dat satan onze harten zo betovert, dat wij menen, dat God in den hemel werkeloos is. Daarom is er niets, dat ons meer tot waakzaamheid dringt, dan wanneer wij God in Zijne almacht vereren, en daarvan doordrongen zijn, dat Hij de rechter der wereld is, wanneer wij als voor Zijn aangezicht

wandelen en weten, dat onze zonden niet in vergetelheid kunnen komen, behalve wanneer Hij ze door vergeving begraaft.

3. Zij, die goddeloze onderdanen, verblijden den koning met hun boosheid, en de vorsten met hun leugenen 1), daar deze hierdoor een geschikt middel hebben tot volvoering van hun eigene boze voornemens (Rom. 1:32).

1) Hiermede wordt het uiterste der goddeloosheid getekend. Niet alleen, dat het volk in allerlei goddeloosheid uitbreekt, maar ook de vorsten, zij, die recht en gerechtigheid hebben te handhaven, vinden vermaak in de goddeloosheid des volks. Dit is een voorteken, dat het met het volk op het eind loopt.

4. Zij bedrijven al te zamen, vorsten zowel als onderdanen, overspel, geestelijke hoererij, door hunnen afgodendienst; zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is van den bakker, die ophoudt van wakker te zijn, van de wacht te houden dat de oven niet koud wordt, nadat hij het deeg heeft gekneed, totdat het doorgezuurd zij 1).

1) Schoon goddeloze mensen niet altijd in dadelijke goddeloosheid uitbreken, zo zijn zij daarom niet te minder schuldig; want hun geest is door de zonde besmet en als gejaagd, schoon zij dezelve niet uitwerken; gelijk een bakoven heet wordt en het deeg doorzuurt, schoon de bakker er anderen slapen moge. Het is niet uit hen, dat zij de zonde niet bedrijven, maar alleen uit gebrek van ene gelegenheid of van ene verzoeking tot dezelve, gelijk een heet gemaakte bakoven ophoudt van brood te bakken, en de bakker van het daarin te doen, totdat het gerezen en doorgezuurd zij. De hitte van hun begeerlijkheid is niet uitgeblust, noch zij arbeiden niet om dezelve te doden, maar zij blijft gedurig rusteloos woelen, totdat ze voldaan zijn, gelijk een bakoven gedurig heet en brandende is, totdat het brood gezuurd en daarin gelegd is.

5. Het is, zeggen zij, heden de geboorte of kronings-dag (Matth. 14:6) onzes konings; de vorsten beginnen het feest met drinkgelagen en maken hem ziek door verhitting van den wijn; hij, de koning, strekt, door alzo voor te gaan, zijne hand voort met de spotters, zij verenigen zich alzo met hem, want de wijn is een spotter (Spr. 20:1).

6. Ja spotters zijn zij, zowel in woorden als in gebaren, zelfs bij de godsdienstviering, die aan de feestelijkheid voorafgaat; want zij voeren hun hart aan als enen bakoven, tot hun lagen, zij hebben dien volgestopt met allerlei ongerechtigheid, met allerlei boze plannen; hunlieder bakker, die het deeg den vorigen dag heeft gekneed, en het daarna laat verzuren en rijzen (vs. 4), slaapt den gansen nacht; hij houdt zich verre van hetgeen aan het hof voorvalt, totdat voor hem het ogenblik is gekomen om te handelen; 's morgens, als het bakken van het nu gereed geworden deeg beginnen zal, brandt hij als een vlamvend vuur, en volbrengt hij met verzengenden gloed zijn werk.

7. Zij zijn al te zamen verhit als een bakoven, en zij verteren hun rechters, zij verslinden hun overheden; al hun koningen vallen, de een na den ander wordt omgebracht; en toch boezemt

hun dit geen schrik in; er is niemand onder hen, die tot Mij roept: niemand grijpt Mijne hand om het verderf te ontkomen, en zij leven voort als ware er niets te vrezen.

Na den dood van Jerobeam II verviel Israëls rijk hoe langer hoe meer. Toen de hand van den krachtigen veldheer den scepter niet meer hield, ging alle orde te niet. Van de zes laatste koningen is slechts één, Menahem, in 't bezit van zijne heerschappij, enen natuurlijken dood gestorven. Hier behoeft geen Profeet, gelijk de vorige koningshuizen, de vorsten met den ondergang te bedreigen, de vernietiging is duidelijk genoeg nabij. Hosea schildert hier meesterlijk, hoe het verraad in het duistere voortslipt en koningsmoord uitbroedt.

De Profeet voert ons in den kring, die het volk in het goede moest voorgaan, aan het hof van den koning en zijne geweldigen-en hoe is het daar? Daar zijn de koning en zijne vorsten, en om hen verzameld zijn de andere groten van het rijk, de voornaamsten in het gehele land; zij zoeken het koninklijk hof in slaap te wiegen (vs. 3). Het ontbreekt niet aan schone woorden en toch is alles leugen; want het zijn echtbrekers, trouweloos jegens hunnen God zowel als jegens hunnen koning, een afgefallen volk zonder trouw en geloof, dat het slechts te doen is om zamenzwering en omwenteling. Omdat in deze zaamgezworenen zulk een wild, onstuimig vuur brandt, door enkelen aangeblazen, onderhouden door den wederkerigen gloed, tot eindelijk alles helder ontvlamt, vergelijkt de Profeet de zaamgezworenen bij enen sterk gestookten oven. Bovenaan staat het hoofd der zaamgezworenen, die het gehele plan heeft uitgedacht; dat is de bakker, die het deeg heeft gekneet, en nadat dit geschied is, het deeg laat doorzuren en rijzen, d. i. het bedachte plan, nadat het den zaamgezworenen is meegedeeld, nu ook laat rijp worden (vs. 4). Zulk een wild vuur heeft deze zaamgezworenen, dat zij aan enen oven gelijken, die sterk verhit is; hoe nu alles wordt volvoerd, zien wij in 't volgende. Er is een koningsdag, enige feestelijke jaardag in 't koninklijk paleis; een algemeen feestgelag brengt al de zaamgezworenen, die mede tot de groten des lands behoren, aan het koninklijk hof. Daar heerst algemeen overdaad; de wijn maakt des konings gerustheid nog groter, hij zelf trekt de zaamgezworenen steeds nader tot zich; hij meent zich geheel aan het genot te kunnen overgeven, en zij bespotten hem slechts in hun hart (vs. 5). Nu komt het uur der volvoering; het is tijd om te offeren; daartoe verzamelt alles zich in den morgen. De koning gaat vooraan, de zaamgezworenen vol godsdienstigheid en het is toch slechts bedriegerij, want geheel andere gedachten vervullen de harten der groten. Het hoofd der zaamgezworenen-het is de bakker, die dien vreselijken gloed heeft verwekt-heeft zich den gehelen nacht stil gehouden, nu vindt hij op 't afgesproken uur alles in gereedheid (vs. 6). Nog schijnt de godsdienstigheid algemeen te zijn bij het offerfeest; daar breekt de storm, die bedreigd heeft, los, en de koning valt met zijne rechters; alles, wat zich verzet, wordt nedergehouden, de koningsmoord met de algehele omwenteling is geschied. Onder het ganse volk heeft niemand een afkeer van zulk schanddaden, niemand wendt zich naar boven, dat de rechtvaardige God zulke gruwelen moge doen eindigen. (vs. 7). Dit is het profetische beeld van den jammerlijken toestand in Israël.

Deze zinnebeeldige voorstelling schijnt te zinspelen op de zamenzwering van Pekah tegen Pekahia (2 Kon. 15:25), en wel met nauwkeurige kennis van de omstandigheden.

Dagen van openbare vrolijkheid zijn maar al te zeer vervuld met veel goddeloosheid, en gevolgd door veel kwaad. Zij, die anderen tot dronkenschap aanzetten, kunnen nooit hun vrienden zijn, en berokkenen hun dikwijls den ondergang. Zo volvoeren mensen aan elkaar de goddelijke wraak, maar hoe zelden roepen zij, die aan zulke gevaren zijn blootgesteld, tot God, die alleen voor den ondergang kan bewaren? De dag komt, wanneer zij, die zich een vurigen oven gelijk maken door hun eigene lage begeerten, indien dat vuur niet door Gods genade is uitgeblust, zullen gemaakt worden tot een vurigen oven door Goddelijke wraak (Ps. 21:8), wanneer de dag komt, die zal branden als een oven (Mal. 4:1). .

8. Efraïm, hetwelk toch behoort tot het volk, dat Ik Mij van het overige volk heb afgezonderd, opdat het Mij een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk zou zijn (Ex. 19:5 v. Lev. 20:24, 26), die vergeet geheel en al zijne heilige roeping en verwacht zich met de volken, daar het de werken der heidenen leert, de afgoden der heidenen dient, en naar verbintenissen met de heidenen streeft (Hoofdst. 12:2. Ps. 106:35 v.); Efraïm is, omdat het in zijne aan 't heidendom verwante natuur volhardt, en zich niet door de hand van zijnen God wil laten verzorgen en opvoeden (Jer. 48:11), als een koek, die op heet zand gebakken, niet is omgekeerd, en daarom van boven niet gaar wordt.

Een koek, die niet is omgekeerd, is ongaar aan de ene zijde, en zo was Efraïm, in verscheidene opzichten, onaangeroerd door de Goddelijk genade; ofschoon er ene gedeeltelijke gehoorzaamheid bestond, was er veel opstand overgebleven. O, mijne ziel! ik bid u, zie toe of dit niet uw toestand zij. Zijt gij geheel in de dingen Gods? Is de genade tot in het diepste van uwe ziel doorgedrongen, zodat hare goddelijke werkingen in al uwe krachten, daden, woorden en gedachten ondervonden worden? Het moet uw streven en uw gebed zijn om in geest, ziel en lichaam geheilgd te worden; en hoewel er nog in genen dele volkomen heiligmaking in u zij, moet zij toch in al uwe daden gezien worden; en mag hier geen schijn van heiligheid zijn, terwijl elders de zonde heerst, anders zijt gij ook een koek, die niet is omgekeerd. Een koek, die niet is omgekeerd, verbrandt licht aan den kant, die het dichtst bij het vuur is, en ofschoon niemand te veel godsdienst hebben kan, zijn er sommigen, die zwart verbrand schijnen door dweeppzuchtigen ijver voor dat deel der waarheid, dat zij ontvingen, of die verschroeid zijn tot ene dove kool, door ene ijdele Farizese vertoning van die godsdienstige verrichtingen, welke met hun gezindheid stroken. De aangemattigde schijn van hogere heiligheid gaat meestal zamen met een volkomen gemis aan alle levende godzaligheid. De heilige in het openbaar is een duivel in het verborgen. Hij handelt in meel bij dag, en in roet bij nacht. Een koek, die aan ene zijde verbrand is, is aan de andere zijde deeg. Indien dit mijn toestand is, o Heere, keer mij om, keer mijne ongeheilgde natuur voor het vuur uwer liefde, en doe haar den heiligen gloed ondervinden, opdat mijne verbrande zijde een weinig moge opkoelen, terwijl ik mijne eigene zwakheid en mijn gemis aan gloed lere verstaan, wanneer ik van uwe hemelse vlam ben afgekeerd. Dat ik niet bevonden worde een dubbelhartig mens te zijn, maar geheel onder den krachtigen invloed der heersende genade; want dit weet ik, dat indien ik als een koek, die niet is omgekeerd, gelijk, en niet aan beide zijden het voorwerp uwer genade ben, ik voor eeuwig in het vuur, dat niet uitgeblust wordt, zal branden.

9. Even als nu zulk een niet omgekeerde koek van anderen verbrandt, zo gaat het ook Efraïm, vreemden verteren, even als de verderfelijke hitte, zijne kracht, van binnen door het heiligdom, van buiten door verwoestende oorlogen, en hij, dit zo verblinde en verstokte Efraïm, merkt het niet, dat diegene aan welke hij als aan vrienden en weldoeners zich hecht, zijne ergste vijanden en verdervers zijn, en hem tot enen vóór den tijd afgeleefden, voor het graf rijpenden man maken; ook is de grauwigheid op hem verspreid, zijne haren zijn grijs geworden, en hij merkt het niet, noch hoever het reeds met hem is gekomen, noch welke toekomst hem wacht.

Uit de afdeling vs. 4-7 bleek, dat men ten tijde der koningen reeds bakovens had van dezelfde soort als de onze; dit was ten minste het geval in de koninklijke residentie; te Jeruzalem was ene bijzondere bakkerstraat (Jer. 37:21), terwijl de gewone huishoudingen zich waarschijnlijk nog wel van bakkruiken bedienden. (Ex. 16:24). Van deze wijze van bakken is in Lev. 2:5 en 7 de andere te onderscheiden, daar men of het deeg op ene ijzeren plaat (Machabath. Ezech. 4:3) uitspreidde, dit op enige stenen legde en daaronder vuur maakte, of het deeg, dat tot ene soort van pannekoek gevormd was, in ene met een deksel voorzien ketel (Marcheseth) bakte. In de voor ons liggende afdeling komt nog een derde manier van bakken voor: men maakte of ene ronde groeve in de aarde, legde daarin eerst keistenen, waarop het vuur werd aangestoken, ruimde het laatste weg, wanneer de stenen genoeg verwarmd waren en legde nu het deeg op de stenen; of men maakte het vuur op het zand aan, en als dit genoeg verhit was, ruimde men het vuur weg, en legde het deeg op het hete zand, keerde het na enigen tijd om, en dekte het van boven met het hete zand en met as toe. Hierdoor verkreeg men de zogenaamde askoeken, die wel tamelijk zwart uitvielen, maar toch een goeden smaak hadden. Ook bij het bakken in de groeve was het gedurig omkeren ene wezenlijke noodzakelijkheid, wanneer het baksel niet zou mislukken.

10. Dies zal de hovaardij van Israëel in zijn aangezicht getuigen, zodat het duidelijk is geworden, waartoe de heidense godsdienst het gebracht heeft (Hoofdst. 5:5); dewijl zij zich niet bekeren tot den HEERE, hunnen God, die hen toch alleen redding en hulp kon aanbrengen, noch Hem zoeken in alle dezen, hoewel de ziekelijkheid van hun staatsinrichtingen zo openbaar wordt; maar zij wenden zich om hulp tot degenen, die toch hun vijanden zijn.

11. Deze onboetvaardigheid draagt dan ook hare onzalige vruchten; want Efraïm is als een botte, ene domme duif, die het niet moeilijk is in strik of net te lokken; het is zonder hart, zonder verstand; zij roepen Egypte aan om hulp tegen Assur (2 Kon. 17:4); en dan is het weer: zij gaan henen tot Assur, zij zoeken het vriendschappelijk te stemmen, en door vleierijen te verzoenen, en zij bemerken niet, dat zij juist daardoor in het net des verderfs, in de macht van Assur geraken.

Wat is erbarmelijker, dan de andere, die zich over zichzelf niet erbarmt.

O, ontvlied den schorpioen, wiens prikkel gij kent, ontvlucht de slang, wier verderf gij hebt leren kennen. Wie ten tweeden male op denzelfden steen stoot is òf blind òf zinneloos. (EPHRAIM, DE SYRIER).

12. Wanneer zij, in plaats van zich boetvaardig tot Mij te wenden, tot mensenhulp en menschengunst zullen henengaan, zal Ik zelf als vogelvanger Mijn net over hen, tot straf uitspreiden, en hen uit de vrijheid tot de gevangenis brengen; Ik zal ze als vogelen des hemels doen nederdalen, Ik zal ze tuchtigen met gevangenschap in de macht van Assur, met wien zij nu boeleren en waarvoor zij straks vrezen (Ezech. 12:13), gelijk gehoord is in hun vergadering 1) (Jes. 3:24), in hun gemeente, zowel uit de plaatsen der wet (Lev. 26:14 vv. Deut. 28:15 vv.), als van de Profeten.

1) Hiermede dreigt de Heere met Zijne straffen. Straffen, die niet ongewaarschuwd kunnen overkomen, dewijl de Heere door de Wet en de Profeten had gewaarschuwd, en gezegd, welke straffen op het verlaten van Hem, op het afhoereren van Hem, waren gesteld. Helaas, Efraïm heeft zich niet laten waarschuwen, maar was als een botte duif, die niet eens ziet welk gewaar hem wacht.

13. Wee hen, want zij zijn als vluchtende vogels, van Mij afgezworven; verstoring over hen, want zij hebben tegen Mij overtreden; Ik zou hen wel willen verlossen, maar zij spreken, nu met den mond, dan door hun daden (vs. 11), leugenen tegen Mij, alsof Ik hen niet kon verlossen.

1) De Heere God spreekt hier uit dat er wel bij Hem nog raad is, nog lust tot genade en hulp, maar zij spreken leugenen tegen Hem, d. i. zij zeggen het met hun mond en tonen het met hun daad, dat Hij niet kan verlossen, dewijl zij hulpe zoeken bij de Assyriërs.

14. Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, al is het ook dat hun lippen om redding schreeuwen, wanneer zij in ongelovigen wanhoop over den nood, waarin zij geraakt zijn, huilen op hun legers; om koren en most verzamelen zij zich, alleen om hunnen buik te vullen en hunnen lust te bevredigen, brengen zij huichelachtige offers en houden zij vergaderingen tot gebed (Num. 11:4), maar zij wederstreven tegen Mij, dewijl zij volstrekt geen acht slaan op het doel, dat Ik bij Mijne kastijding voor ogen heb.

1) Alle plechtige godsdienst wordt ook recht verworpen, wanneer de mensen hun weerspannige en afkerige gedachten en handelingen tegen God niet afleggen. Want dewijl hun roepen tot Hem hen verbinden moest tegen de zonde te strijden, daar liepen zij, wat zij ook in hun onmiddellijken godsdienst schenen te zijn, terstond wederom tot hun oude gangen en hun gewone handelingen en verstening. En wanneer zij te eniger tijd hun verzoek van God verkregen, zo versmaden zij hem terstond, alsof zij niet neer met Hem te doen hadden.

Deze plaats is opmerkelijk, omdat wij daaruit zien, dat onze gebeden voor God een gruwel zijn, wanneer wij beginnen met brood en wijn en niet met het rijk van God, d. i. wanneer wij Zijne verheerlijking niet zoeken en onze harten niet alsoo richten, dat wij onder een verzoenden God leven. Wanneer wij daarom niet naar de bron van den Goddelijken zegen zelf streven, maar alleen wensen ene voldoende menigte van zijne goederen voor den mond te verkrijgen, dan zijn alle onze gebeden een gruwel voor Hem en dat met recht.

Wij moeten niet de gaven van den Heere, maar den Heere der gaven zoeken.

De mening van dit vers is deze: wanneer zij ter oorzaak van enige rampspoed droevige klachten maken, en hun smarten met onredelijk geschreeuw uiten, gelijk een die op zijn ziekbed pijnlijk ligt, zo roepen zij met gene oprechte harten tot God; ja wanneer zij zich vergaderen uit vrees van schaarsheid en hongersnood om overvloed af te bidden dan zelfs laten zij niet na weerspanning te zijn tegen God.

15. Ik heb hen wel getuchtigd (of onderwezen), en hunlieder armen gesterkt, hun dikwijls de overwinning over machtige vijanden verleend, als bijv. onder Achab (1 Kon. 20:1 vv.) en Jerobeam II (1 Kon. 14:26 vv.); maar zij denken kwaad tegen Mij, zij denken er altijd over, om van Mij af te vallen, en de Mij toekomende eer aan hun kalveren en afgoden te schenken.

16. Zij keren zich op hun wegen wel menigmaal om (Hoofdst. 5:6), maar niet tot der Allerhoogst. 1), zij zijn als een bedrieglijke boog 2), waarvan de pees niet deugt (Ps. 78:57), en die nu zijne pijlen, al zijn ze naar boven gericht, toch zijdelings afschiet; hun vorsten, de bewerkers van den afval en van al de ellende, waarin het volk gekomen is, vallen door het zwaard, van wege de gramschap hunner tong 3), van wege hun vermetele taal tegen God (vs. 13); dit is hunlieder bespotting in Egypteland, waarop zij zoveel hoop vestigen, daar verheugt men zich in hunnen val en bespot men hen van wege hun dwaasheid (Jes. 60:3, 5).

1) Ieder kan het wel gevoelen of zijn hart recht is voor den Heere of niet. Het openbaart zich bijzonder in de bestendigheid en oprechtheid van zin. Beproeve zich een ieder, en late hij zich door God beproeven hoe hij het meent. Hoe dikwijls belooft men, door den nood gedreven, verbetering of zoekt naar redding door huichelachtige belofte! Hoe velen leggen ook wel de ene of andere grove zonde af, waardoor zij geschandvlekt werden, of als zij bemerken, dat zij er schade door lijden aan lichaam en in goederen; maar zij behouden toch zekere boezemzonden of nemen nog wel ergere gewoonten aan, of behouden den lust daartoe in het hart, en strijden daartegen niet met den rechten ernst.

2) Even als een valse boog den schutter zelven dikwijls wondt, en hem den pijl in 't aangezicht drijft, zo deden zij zich door hun huichelarij de grootste schade aan.

3) Eigenlijk "speeksel uitwerpen, " gelijk wanneer men spreekt, in ene vreemde taal die vele lispelende woorden en klanken heeft. De Semietische talen worden uit de borst en keel uitgesproken; hiervan verschilde de Egyptische geheel. Egyptisch spreken is hier hetzelfde als het te houden met de Egyptenaars "Grimmige woede der tong, " gelijk men elders vertalen moest, is ene al te vreemde en hier weinig gepaste spreekwijz. Men vertale: "dat is de vrucht van het lispelen hunner tong, van hun bastaard-taal spreken in Egypteland.

Het woord "zaäm" betekent vloeiing, verachting, woede, gramschap trotsheid, grootspreken. Volgens deze verschillende betekenissen wordt het onderscheiden uitgelegd. De gevoegelijkste uitlegging schijnt deze: dat zij omkwamen om hun trotse, vermetele en woedende taal tegen God, Zijne wetten en Profeten, terwijl zij steunden op hun eigene kracht en op die dergenen, aan wie zij om hulp zonden, zodat zij zeiden, dat God hen niet kon of niet wilde helpen, dat Hij hun den Assyriër toezond, zij bij den Egyptenaar wel hulp kouden vinden; of in deze taal, dat zij van hun kalveren en andere afgoden zeiden, dat die goden

waren (Vgl vs. 13). Sommigen nemen de woorden in een geheel anderen zin, dat de vorsten omkwamen door de woedende, lasterlijke, verachtende en oproerige tongen des volks, door die oproerigheden, welke aangekweekt werden door de vorsten, om elkaar af te maken. Deze zin schijnt ook niet te verwerpen.

Hoe blind zijn wij voor ons zelven, zodat noch volken noch kerken, noch bijzondere personen in zich zelven de verschijnselen van verval opmerken, welke voor allen in het rond zichtbaar zijn. De hoogmoed, die leidt tot het verbreken van Gods wet, leidt tot die zelfverblindings. Gods goedertierenheid en genade zijn de enige toevlucht, en de zondaren denken er nooit over om tot Hem te vluchten. Zij mogen naderen tot Hem, Israëls Verlosser, den beheersers der zondaren, en al wie in zijne zonden vergaat, spreekt leugen tegen Hem, wanneer hij zijn ondergang wil wijten aan de weigering om genade te vinden. Doch zij mogen in den vorm van gebeden hun verschrikkingen uitbrengen, zelden roepen zij met hun harten tot God. Hun gebeden om tijdelijke giften, zoeken alleen vervulling hunner lusten. Hun keren van de ene secte, mening, vorm of verkeerdheid tot de andere laten hen verre van Christus en van heiligheid. Wanneer zij spreken in vreze is hun belijdenis bedrieglijk, zodanig is de voortgang en het einde der verkeerdheid. Schep in ons een rein hart o Heere! en vernieuw in ons een vasten Geest. .

HOOFDSTUK 8.

DE GODDELOZEN EN AFVALLIGEN MOETEN UITGEROEID WORDEN.

In de nu volgende afdeling tot Hoofdst. 9:9 (vgl. de Inl. tot Hoofdst. 6:4 vv.) kondigt de Profeet het gericht der verwoesting van het Noordelijke rijk nog duidelijker. Daarbij telt hij weer de bijzondere verkeerdheden van het volk op, wijst aan, hoe de staat zich weer begint op te lossen, en waarschuwt hij voor den waan, dat aardse voorspoed van volken tegen den ondergang zekerheid geeft.

1. De bazuin, spreekt de Heere tot Mij, Zijnen Profeet, de bazuin, waarin de wachter blaast, wanneer de vijand nadert, aan uwen mond, om den volke het begin van Gods gerichten te melden. Zegt: hij komt als een arend, die zich met bliksemsnelheid op zijn buit werpt (Deut. 28:49), tegen het huis des HEEREN, want daartoe behoort volgens zijne roeping het rijk der Tien stammen (Hoofdst. 9:8, 14); omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen Mijne wet afvallig geworden (vs. 4).

1) Hierin komen de uitleggers overeen, dat de Profeet hier niet het rijk van Israël, maar dat van Juda bedreigt, dewijl hij het huis Gods noemt, wat zij dan voor den tempel opvatten. Ik geef wel toe dat reeds op twee plaatsen de Profeet heeft gesproken van het huis van Juda, maar als het ware in het voorbijgaan. Hij vlecht er de enige waarschuwing en dreiging tussen in, maar zo, dat het onderscheid duidelijk was. Nu echter zien wij niet, dat hij verder doorgaat op het rijk van Juda, maar in het tweede vers Israël noemt en eindelijk zijn strafaankondiging verheft. Hier geldt dus de rede weer de tien stammen. En zeker, ik verwonder er mij over dat de uitleggers zich inderdaad hebben vergist, dewijl het huis Gods zowel van den tempel als van geheel het volk wordt gebruikt.

Zeer juist merkt Calvijn hier op, dat onder "huis Gods" verstaan wordt zowel de tempel als het volk zelf. En in de brede betekenis moet het hier worden opgevat. Dewijl het vanwege zijne afzondering uit alle andere volken en de verbondsluiting bij Sinaï een heilig volk was, stond onder de onmiddellijke regering van den Heere God, daarom wordt het hier een huis Gods genoemd.

Israël meende, dat, dewijl het het huis Gods was, door God aangenomen, het niet zou wegzinken in verderf en ondergang, dat God zijn volk niet zou overgeven aan de heidenen. Het zondigde dus op de conditie, die er tussen hen en God bestond, maar daarom zegt de Heere dat Hij zal komen als een arend, snel en vlug, gelijk een arend zijn prooi grijpt.

2. Dan zullen zij tot Mij roepen in hunnen nood, ieder in 't bijzonder: Mijn God! wij, Israël, kennen U, want Gij hebt ons en onzen vaders geopenbaard, dat wij Uw volk, Uw bijzonder eigendom zijn.

3. Doch hun uitwendig weten van Mij en Mijne verbondsbetrekking met Israël zal hen niet helpen, maar Ik zal tot hen zeggen: Israëlverlangt slechts naar aardse gelukzaligheid, het heeft het goede verstoten, den eeuwigen zegen, de gerechtigheid en zaligheid, welke Ik beloofd heb

dengenen, die Mijn verbond houden (Ps. 103:18); de vijand, die Mijne gerichten zal volvoeren, zal hem vervolgen.

"Gij zijt mijn God" is anders de hoofdinhoud van alle waar gebed. De huichelaars trekken uit de Schrift een boekje van complimenten. Wanneer zij enige uitdrukkingen vinden, die daarin geroemd worden, zo verbergen zij zich daarachter, terwijl zij verre blijven van de kracht daarvan. Waar men zich het vertrouwelijkst wil houden, als daar: "Wij Israël, kennen U." en zich veel gemeenschap met God aanmatigt, mag men er wel op letten, of men daarvoor wel goeden grond heeft.

4. Zij 1) hebben koningen gemaakt, maar niet uit Mij; terwijl Ik toch het eerste en beslissende woord had te spreken, vragen zij naar Mijnen wil niet; Zij hebben vorsten aangesteld, maar Ik heb het niet gekend; zij zijn daarin geheel naar eigen mening te werk gegaan; van hun zilver en hun goud, dat Ik hun eerst heb gegeven, en dat zij in Mijnen dienst moesten gebruiken, hebben zij voor zich zelve afgoden gemaakt, in de beide gouden kalveren te Bethel en Dan, en zij stellen voor dien dienst van de geringsten des volks aan, die zij met geld onderhouden. Zo leven zij, opdat zij uitgeroeid worden, want een ander gevolg dan dit kan zulk ene afgoderij niet hebben (Deut. 8:19 v.).

1) Hier tekent de Profeet twee voorbeelden aan, waarin hij de trouweloosheid en de goddeloze verstoktheid van het volk zamenvat, dat zij als het ware tegen Gods wil een nieuwen godsdienst zich hadden gefabriceerd, en ook een nieuw koningschap hadden ingesteld. Wij weten toch dat het heil van dat volk was geweest, als het ware gefundeerd in het koningschap en het priesterschap. En op die twee wijzen had God getuigd, dat Hij de kinderen Abrahams nabij was geweest. Wij weten nu, waarin het geluk der vromen in gelegen is, nl. in Christus. Doch Christus is daarom voor ons de volheid van het gelukzalige leven, dewijl Hij is Koning en Priester. Daarom heb ik gezegd, dat in het rijk en in het priesterschap de genade Gods jegens Zijn volk heeft geschitterd. Waar nu de Israëlieten de regering, welke God door de Godsspraak had ingesteld, hadden omgekeerd, waar zij ook het priesterschap hadden bedorven en verontreinigd, blusten zij zelf niet moedwillig de genade Gods uit en beproefden zij nu niet tot niets terug te brengen, wat tot hun heil was? Dit nu wijst de Profeet aan, n. l. dat in het veranderen van de regering en het Priesterschap de Israëlieten de gehele orde Gods hadden verbroken en openlijk aangetoond, dat zij niet door God had willen geregeerd worden, dewijl zij nooit hadden moeten wagen van de regering van David zelfs het minste af te wijken. Nooit ook hadden zij het moeten dulden een nieuw en overspelig priesterschap op te richten, indien enige smaak voor de vreze Gods in hun gemoederen was aanwezig geweest.

De verheffing van Jerobeam I op den troon en van hen, die ene nieuwe dynastie in het rijk der tien stammen stichtten, wordt als een afval des volks van den Heere, als een niet naar Hem vragen, als een voorbijgaan van Zijne goddelijke autoriteit voorgesteld. Daarentegen laat de Heere in 1 Kon. 11:30 vv. door den profeet Ahia aan Jerobeam de heerschappij over de tien stammen verzekeren, desgelijks wordt Jehu in 2 Kon. 9 door enen Profeet, van Elisa gezonden, tot koning gezalfd. Dit eerst geenszins, gelijk van menige zijde is beweerd, ene tegenspraak. Wat de koningen aangaat, zo heeft Jerobeam later niet op Gods kregen, maar door een zelf aangestookten en op goddeloze wijze gedreven opstand de heerschappij

verkregen, en Jehu, al handelde hij eerst ook in 't volle bewustzijn, dat hij slechts het zwaard in 's Heeren hand was, geraakte toch spoedig op een verkeerden weg. (2 Kon. 10:27). Het komt hier echter minder op de koningen zelf, dan op het volk aan; dat heeft noch hier noch daar, noch ooit bij de troonsverheffing van een eigen koning, of bij verandering van dynastieën naar God gevraagd en Zijnen wil uitgevorst, maar is bij de eerste koningskeuze geheel eigenmachtig te werk gegaan (1 Kon. 12:20). Het heeft later bij den val van het ene koningshuis zowel als van het andere, zonder bedenking den koningsmoordenaar en troonrover tot nieuwen koning aangenomen, en elke zamenzwering goed geheten, zodra die eens gelukt was. En toch ware het voor Israël meer den voor enig volk plicht geweest in ene zo gewichtige zaak met God te raadplegen, en Hem te laten beslissen even als geschied was bij de verheffing van Saul, David en Salomo tot den troon (1 Sam. 10:18 vv. 2 Sam. 2:4; 5:1 vv. 1 Kon. 1:48 vv. 1 Kron. 29:20 vv. 1Ki 1Ch). Israëls eigenlijke koning was toch de Heere zelf, en Hij in de eerste plaats, en Hij voor alle anderen moest het nader aanwijzen, wie over Zijn volk koning zou zijn. In de beide gevallen, die boven zijn aangegeven ten opzichte van Jerobeam I en van Jehu, heeft de Heere wel twee malen de initiatieven genomen, en Zich zelve het voorrecht om te beginnen voorbehouden, maar Hij heeft het slechts in stilte kunnen doen, het volk heeft Hem gene gelegenheid gegeven, om Zich luide te verklaren; voor het bewustzijn des volks waren daarom beide koningen evenzeer eigengemaakte, of zonder keus aangenomene koningen als alle andere.

5. Uw gouden kalf te Bethel, waaraan gij 't meest uwen godsdienst bewijst, o Samaria! heeft u verstoten 1), is de oorzaak geworden van uw verstoten door God; Mijn toorn is tegen hen, die daar niets dan afgoderij bedrijven, ontstoken; hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen, hoe lang zal het duren eer zij van dien gruwel verlangen verlost te worden?

1) In het Hebr. Zabach egleek Sjomroon. Beter: Uw gouden kalf, o Samaria! is een walg, n. l. in Mijne ogen. Het gouden kalf stond wel niet in Samaria maar te Bethel, maar de hoofdstad wordt hier genomen voor het gehele land. De Heere God wijst hiermee de oorzaak aan, waarom het verderf over Israël komt.

6. Want dat kalf, waarvan zij zoveel werk maken, is ook uit Israël, het verkeerde volk, afkomstig; een werkmeester heeft het gemaakt, even als de afgoden der heidenen door menselijke kunstenaars geformeerd zijn, en het is, zo als het gezond verstand duidelijk zegt, geen God, maar het zal tot stukken worden, opdat het blijke welk een nietig, ellendig werk het is; het kalf van Samaria zal even als dat, hetwelk Aäron bij den Sinaï maakte, tot stof worden verbrand (Ex. 32:27. Deut. 9:21).

7. Even als hun kalf zal het ook henzelfen gaan; want zij hebben wind gezaaid met hun goddeloos handelen, en zij zullen van hun zaaien de daarmee overeenkomstige vrucht, namelijk enen wervelwind, storm en vernietiging maaien (Hoofdst. 10:13; 12:2. 1 Job. 3:7. Spr. 22:8. Gal. 6:7 v.); het zaad in den eigenlijken zin, dat op het veld is uitgestrooid, zal niet opkomen, zal geen staande koren hebben, het uitspruitsel, zo het al daartoe komt, zal het meel maken in de aren, die het gewas mocht voortbrengen; of het misschien al vruchten maakte, zo zullen zij het toch niet genieten; vreemden zullen het verslinden.

Koren en meel vormen in 't Hebr. een woordenspel: zemach-kemach.

Dat hier niet alleen van misgewas en vernietiging van den oogst in den eigenlijken zin gesproken wordt, maar, hetgeen van 't zaad en 't uitspruitsel gezegd is, weer een beeld is van het nutteloze en vruchteloze van al wat Israël beproeft, toont het volgende vers.

8. Ja Israël is, zo als de toestanden nu zijn geworden, reeds door de vreemden verslonden; nu zijn zij reeds ten voorteken van hetgeen zij hun nog verder zullen aandoen, onder de Heidenen geworden, gelijk een vat, waar men genen lust toe heeft, dat tot niets deugt, dan om weggeworpen te worden (Jer. 22:28).

9. Dit is ene goddeloze vergelding voor hun zonde, want zij, die toch Gods kudde zijn, en alzo enen Herder hebben, die hun van alles wil verzorgen, wat zij nodig hebben en het best kan leiden en beschermen, zijn van hunnen Herder weggegaan en opgetogen naar Assur, enen woudezel, die alleen voor zichzelf is, enen wilden, wreden rover, die op niets dan eigen, oordeel bedacht is; die van Efraïm hebben boelen om hoerenloon gehuurd, zij geven den Assyriërs rijke geschenken.

De eigenschappen van enen woudezel, die hier in aanmerking komen tot opheldering der tekstwoorden, zijn, dat hij de eenzame wildernissen bemint (Job 39:5. Jes. 32:14. Jer 2:24), en dat hij zeer wild, onhandelbaar en bij uitstek hardnekkig is. De Arabieren noemen een eigenzinnig en koppig man een woudezelsveulen (vgl. Job 11:12). De woorden "die alleen voor of op zich zelf is" kunnen zien op de gewoonte van dit dier, om zich in eenzame plaatsen op te houden, en dan doen de woorden "voor zich zelf" eigenlijk niets tot den zin, gelijk dat woord in 't Hebr. meermalen overvloedig is. Anderen menen, dat die woorden zulk een woudezel te kennen geven, die niet alleen de woestijnen bemint; maar zich ook van zijne mededieren afzondert, en zonder enig verstand eigenzinnig zich alleen begeeft, waardoor hij zich dwaselijk ten prooi maakt voor andere wrede dieren. Verder komt in aanmerking, wie hier bij een woudezel vergeleken wordt, of Israël of Assur, want uit de woordschikking is dat niet op te maken. Velen passen de vergelijking op Israël toe; zo de Chaldeeuwse uitbreider: "daarom zijn zij in de gevangenis gegaan, dewijl zij gedaan hebben naar 't welbehagen hunner harten, gelijk een eigenzinnige woudezel. " Dit volgen de meeste Hebr uitleggers, ook de LXX. Anderen (gelijk onze Nederduitse overzetters) menen dat het Assur is, die bij enen woudezel wordt vergeleken, ter oorzaak van zijn onhandelbaren, eigenzinnigen en trotsen aard, verzorgende alleen zijn eigen voordeel, Zo bleek ook de dwaasheid van Israël, welke bij hem om hulp ging. Neemt men de vergelijking ten opzichte van Israël, dan is de zin, dat zij eigenzinnig en onbuigzaam, naar Gods wet en raad niet luisterende, volgens hun eigen goeddunken naar Assyrië dwaselijk waren gelopen om hulp.

10. Dewijl zij dan onder de Heidenen, met welke zij verbintenissen wensten aan te knopen, boelen om hoerenloon gehuurd hebben, menende, dat hun welvaart nu verzekerd was, zo zal Ik die heidenen nu ook verzamelen, om met hen naar hun begeerte te doen, opdat zij ondervinden, hoe zij toch van Mijne macht niet los komen, al beproeven zij ook nog zozeer, om zich aan Mijne heerschappij te onttrekken. Zij zullen weten, dat hun juist ten verderve moet worden, datgene waarvan zij geluk verwachten; ja zij hebben al een weinig begonnen 1)

die boelen, die zij gehuurd hebben zijn reeds begonnen hen te plagen, maar 't is weinig bij 't geen volgen zal, reeds wordt het zwaar te dragen van wege den last van den koning der vorsten, den koning van Assyrië, die reeds alle vorsten onder zijn juk heeft gebracht.

1) De staat van cijnsbaarheid is gewoonlijk de voorbode van ondergang; de schatting wordt eerst lastig, daarna ondraagbaar. Men weigert ze, men rebelleert, en haalt zich enen oorlog op den hals, waarin men voor de overmacht bezwijken moet. Dat is de vrucht van zich voor geschenk en cijns onder de bescherming van machtige naburen te bergen. Zowel dit als het vorige vers zijn van zo duistere en onzekere uitlegging, dat men bijkans wanhopen moet ooit den waren zin van deze met zekerheid te zullen bepalen.

In het Hebr. Wajacheeloe me'at. Beter: Zij beginnen moede te worden. De hulp, die zij verzochten van de vreemde volken, zal hen niet helpen, maar tot schande worden, dewijl niets hen kan redden uit de hand des Heeren, indien zij niet zich bekeren tot den levenden God.

11. Omdat Efraïm tegen Mijn uitdrukkelijk verbod (Deut. 12:1 vv.) de altaren vermenigvuldigd heeft, en alzo de verleiding tot zondigen door den valschen godsdienst heeft doen toenemen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen 1), zo zal de straf vermeerderd worden naar de vermeerderde menigte van altaren.

1) Dewijl zij in de gevangenis zouden genoodzaakt worden de Assyrische afgoden te dienen; of dewijl God hen volgens een rechtvaardig oordeel zou overgeven aan hun moedwillige blindheid en hun afgodisch hart (Openb. 22:11), of de altaren zullen de gelegenheid zijn tot groter zonden en alzo tot zwaarder straf.

12. Israël kon toch wel weten wat het door die afgoderij doet, maar het wil het niet weten, het wil naar Mijn woord niet luisteren. Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner wet voor, opdat duidelijk zij, wat goed is, wat de Heere, zijn God van hem eist (Micha 6:8), maar die geboden zijn geacht als wat vreemds 1), als iets, dat niemand aangaat, en waarover niemand zich behoeft te bekommeren.

1) Het tweede deel van de beschuldiging is, dat zij in hun afwijkingen, en inzonderheid in deze zonde van den godsdienst te bederven, de Wet of het Woord van God versmaden, achtende deszelfs bestieringen van weinig belang en als in het minst hun niet rakende.

Het is de grote doch gewone zonde van de zichtbare kerk, dat zij als vervreemd leeft van het Woord van God en weinig met hetzelfde verkeert, dat zij deszelfs bestiering aanziet als van weinig aangelegenheid.

Och, lieve Heer! hoe is deze vreselijke uitspraak zo bewaarheid onder Uwe Christenen! Hoe vele huisvaders zijn er, die in hun huis nog geen Bijbel hebben, terwijl toch God dien in onzen tijd zo overvloedig in elke taal heeft gegeven, dat men er Hem niet genoeg voor kan danken. Andere boeken kan men lezen, andere bezigheden kan men verrichten, en daarmee dag en nacht bezig zijn, maar een uurtje besteden aan het woord van God, dat is dien gerusten mensen te zwaar. Het schijnt ene vreemde leer voor de ogen der wereld, het ene gedeelte

noemt Gods woord ketterij, het andere veracht en bespot het als een vertelsel en fabel. (N. SELNECKER).

13. Aangaande de offerande Mijner gaven, daar men voorgeeft Mij, Jehova, onder het beeld dier gouden kalveren te dienen, zij, offeren vlees, als slachtoffers, en eten het bij de offermaaltijden, maar de HEERE heeft aan hen en hun offeranden geen welgevallen; want het is niets meer dan vlees ten spijs, het zijn gene offers, gelijk zij in de wet zijn bevolen, en waaraan de belofte van vergeving der zonden verbonden is. Nu zal Hij hunner ongerechtigheid, die door zulke offeranden niet is bedekt (Lev. 1:4), gedenken, en hun onverzoende zonden bezoeken (Jes. 27:1), zij zullen weer in Egypte keren, weer knechten zijn in een vreemd land, even als zij het in Egypte waren (Hoofdst. 9:3. Deut. 28:68).

"Gaan naar Egypte, " was een gewoon spreekwoord om de zwaarste ellende uit te drukken (zie Zach. 5:11).

Wij hebben hier dezelfde beschrijving als die wij zo dikwijls bij Jesaja aantreffen. De Heere God veroordeelt hier niet de offeranden op zichzelf, maar die welke bij de gouden kalven werden gebracht. De offeranden van een eigenwilligen godsdienst waren Hem een gruwel. Deze lustte Hij niet. Het hart hield men verre van Hem, en daarom zou de Heere komen met Zijne bezoeken.

14. Want Israël en dit is de wortel van alle zijne zonden-heeftden Heere, zijnen Maker, dien het vroeger door de verlossing uit Egypte tot Zijn volk gemaakt heeft (Deut. 32:6, 15. Ps. 9:6), vergeten, en tempelen ter ere der afgoden (2 Kon. 10:23) gebouwd (volgens andere verklaring paleizen, om eigene macht en grootheid te verheerlijken), en Juda heeft, als moest het altijd dezelfde zonde van Godvergeten en zelfvergoding deelachtig zijn, vaste steden vermenigvuldigd, waarop het zijn vertrouwen zou kunnen zetten; maar Ik zal een vuur der verwoesting (Jer. 17:27) zenden in zijne steden, de steden zowel van Israël als van Juda, dat zal hare paleizen in het gehele land verteren.

Te gelijk met den godsdienst, de godzaligheid en eerbaarheid onder een volk valt ook alle uiterlijke welvaart. Wanneer men echter het verval in den ouden godsdienst nog ene poos door geesteloos medewaarnemen van het uitwendige wil doen blijven, zo heeft men nog meer bedrieglijke middelen, om het verval in de burgerlijke welvaart te verbergen en aan de zaak ene gedaante te geven, alsof er vooruitgang ware. Maar hoe spoedig kan God zulk menschenwerk vernietigen, gelijk ten laatste de gehele wereld in haar vuur zal te niet gaan.

HOOFDSTUK 9.

ZWARE STRAFFEN VOLGEN OP ZWARE ZONDEN.

1. Verblijd u niet, o Israël! met vrolijk gejubel (Jes. 9:3) tot opspringens toe, over den verkregen oogst als ene gave van Gods genade, gelijk de heidense volken, die, wanneer zij hun afgoden toejuichen als degenen, die den zegen schenken, dit doen in onwetendheid des harten. Zij, voor wie de Gever van al 't goede een onbekende God is, met wie de Heere geen verbond gemaakt heeft, dat zij nu zouden breken, bezondigen zich niet zo zwaar (Hand. 14:16 vv.). Maar wanneer gij u op dezelfde wijze verheugt en u beroemt, als zij, zo is dit ene zware zonde, die Mij straffen dwingt; want gij hoereert door zulken dank den afgoden te geven, van uwen God af; gij ontnemt Hem de ere, en geeft die aan vreemden (Hoofdst. 2:8. Jer. 2:25), gij hebt hoerenloon lief; gij beeldt u in, dat de vreemde goden u daarvoor des te meer erkentelijkheid zullen bewijzen, en u rijkeren oogst in volgende jaren zullen geven, zodat op alle dorsvloeren des korens¹⁾, overvloed zijn zal (Hoofdst. 2:12).

1) Dit vers behelst den grondslag van alle de volgende bedreigingen. Omdat Israël van wege den voorspoed trots en verwaand was in de zonden, zo dacht het zich te houden in de afgoderij, gelijk de Heidense volken. Daar het minder grond had om te denken dat het voorspoedig zijn zou, dan enig ander volk, omdat hun afgoderij, waarin zij volhardden vanwege hun voorspoed, veel zwaarder was dan de afgoderij van anderen, als zijnde een verbreking van het huwelijkverbond tussen God en hen, en gelijk aan de gedragslijn van een onbeschaamde hoer, die haar lichaam overal om loon ten beste geeft, waar haar maar gelegenheid wordt gegeven. Alzo volgde het ook de afgoden, opdat het voorspoed hebben mocht, gelijk de heidenen, en het versterkte zich in de afgoderij, opdat het voorspoed genoot.

2. Dewijl de gaven van Mijnen oogst bij u slechts dienen, om u te dieper in de hoerij van den afgodendienst te verstrikken, in plaats dat Mijne goedheid u tot bekering zou leiden (Rom. 2:4), is dit Mijn besluit: de dorsvloer met hare menigte koren en de wijnkuip²⁾ (2 Kon. 6:27) zal hunlieden niet voeden; en de most zal hun liegen (Hoofdst. 2:9), zal hun verwachting teleurstellen.

3. Deze is de wijze, waarop Ik koren, olie en most van het zo schandelijk van Mij afgevalen volk zal wegnemen; zij zullen in des HEEREN land niet blijven; want dat land, waarin zij wonen en dat hen door zijne vruchtbaarheid voedt, is het Mijne, en zij zijn slechts gasten en vreemdelingen voor Mij (Lev. 25:23); maar Efraïm, dat Mijn land zozeer verontreinigt en Mijne erve Mij tot een gruwel heeft gemaakt (Jer. 2:7), zal weer in Egypte 1) keren, zij zullen even als de vaderen in ouder tijd, in een diensthuis, in een ijzeren oven zijn (Ex. 13:3. Deut. 4:20), en zij zullen in Assyrië, (Hoofdst. 8:13) het onreine eten.

1) Ook op andere wijze, dan wij in den tekst deden, wordt het verklaard; zo Pocock: "wij vinden in de geschiedenissen geen uitdrukkelijk gewag gemaakt, dat vele van de tien stammen op 't naderen der Assyriërs zich naar Egypte begaven. Van de inwoners van Jeruzalem en de twee stammen vindt men het aangetekend (2 Kon. 25:26. Jer. 43:7). Doch

men mag uit deze en dergelijke voorzeggingen en uit de handelwijze der twee stammen wel besluiten, dat de Israëlieten hetzelfde gedaan hebben. "

Egypte is hier het land der verdrukking. Voor Israël was de herinnering aan de verdrukking in Egypte een zeer bittere. Aan dit land hechtte zich de gedachte aan al wat bitter, ellendig en droevig was. Daarom wordt het hier symbolisch genomen voor het land der ballingschap.

4. Zij zullen, daar zij verre verwijderd zijn van de plaats, waar Hij Zijnen naam ene gedachtenis heeft gesticht, waaraan Hij Zijne bijzondere tegenwoordigheid heeft toegezegd (Ex. 20:24), den HEERE gene drankofferen doen van wijn, ook zouden zij Hem niet zoet zijn, indien men zich verstoutte den Heere plengofferen te brengen; hun offeranden zouden hun zijn als treurbrood, als de spijs, welke tot den liefdemaaltijd bij de begrafenis wordt gebruikt (Deut. 26:14. 2 Sam. 3:31); allen, die dat zouden eten, zouden onrein worden, omdat het op enen dode betrekking heeft (Num. 19:14 vv); hun offeranden zullen den Heere zo zeer mishagen, dat zij zichzelf er slechts des te meer mede verontreinigen; want hun brood zal alleen voor hun ziel, tot onderhouding van dit tijdelijk leven zijn, maar niet tot gemeenschapsoefening met God; het zal in des HEEREN huis niet komen, waardoor de gehele spijs zou geheiligd worden (Rom. 11:16).

In het land der ballingschap zal elke offerande ophouden; zij zal den Heere zijn als treurbrood, dat onrein is. Zij wilden den Heere geen offer brengen, toen zij konden, zij zullen het nu ook voortaan niet meer mogen. Hoe treurig wanneer Gods gaven alleen dienen, om het lichaam te vullen, en zij in het heiligdom des heren niet meer mogen komen.

Voor het fijnere godsdienstig gevoel is het een zeer hard woord, dat het brood alleen voor hen is, om hun lichaam te voeden, maar niet in het huis van Jehova mag komen, niet tot het geestelijke, het heilige mag werden aangewend.

Dat is zo veel als dat alle vroegere verbintenis en gemeenschap wordt opgezegd, als wanneer men heden zei: het zal nooit meer zo ver komen, dat gij in ene kerk komt, of een woord Gods hoort, of het Avondmaal zult genieten.

5. Wat zult gijlieden dan, als gij geen tempel en genen godsdienst meer zult hebben, doen op enen gezetten hoogtijsdag, op den jaarlijks terugkerenden feestdag, dien gij als ene heilige vergadering moest vieren (Lev. 23:1 vv.), en op enen feestdag des HEEREN, op Paasch-, Pinkster- en Loofhuttenfeest (Lev. 22:4 vv. Ex. 34:18 vv.)? Hoe treurig zal het u te moede zijn, zo dikwijls deze tijden van vrolijk feesthouden voor het aangezicht des Heeren, en het houden van onderlinge gemeenschap wederkeren; die tijden van genot zijn dan uit uw leven weggenomen!

6. Want ziet dit is het beeld der troosteloze toekomst, die ten opzichte van u als reeds aanwezig Mij voor den geest staat, zij gaan daarhenen uit het land des Heeren, dat zij zo weinig hebben geacht (Dan. 8:9), zij gaan henen vanwege de verstoring, de verwoesting, Egypte, een tweede land der verdrukking (vs. 3), zal ze verzamelen, om ze voor altijd in zijne armen vast te houden, en Mof, een tweede Memfis (Gen. 41:14), zal ze begraven 1), zij zullen

daar allen hun graf vinden; begeerte zal er zijn naar hun zilver, om het weg te roven: netelen zullen hen erfelijk bezitten, zullen de gewenste plaatsen van hun land innemen, doornen zullen in hun tenten zijn (Jes. 34:13), zullen groeien, waar vroeger hun woonplaatsen waren.

1) Ook hier wordt weer van het land der ellende gesproken. Aan allen voorspoed, aan alle blijdschap en verheuging zal een einde komen. Het volk zal als volk ophouden te bestaan, en waar eenmaal Israëls groten zich in hun voorspoed tegen God verhardden, daar zal voortaan niets anders zijn dan ellende vanwege de vijanden.

2) Het Hebr. woord machmad van den wortel chamad = begeren, kan vertaald worden door "begeerte, " doch beter door "vermakelijke plaatsen, " "lusthuizen, " "paleizen, " zodat wij liever zouden vertalen: "de begeerlijke plaatsen, die zij voor hun zilver verkregen, zullen de netelen erfelijk bezitten, enz. "

7. De dagen der bezoeking van hun zonden (Jer. 46:21; 50:27) zijn gekomen, de dagen der vergelding van Gods zijde zijn gekomen; die van Israël zullen het gewaar worden, hoe weinig zij ook thans nog van zulk ene vergelding willen weten, en al laten zij zich door valse profeten voorhouden, dat er vrede is en geen gevaar, dat geen ongeluk komen kan (Ezech. 13:10. Micha 3:11): de Profeet, die also spreekt, is een dwaas, de man des geestes, die zich bij zijne leugenprediking op buitengewone openbaringen des Heiligen Geestes beroept, is onzinnig. Dat zult gij, o Israël! nog eens leren, wanneer de tijd der vergelding gekomen is; om de grootheid uwer ongerechtigheid, waarin gij zo zware schuld op u hebt geladen, is de haat ook groot, want even als uwe afgoderij uit vijandschap tegen den Heere is voortgekomen, zo heeft zij u ook tot bittere vijandschap tegen Zijne getrouwe dienaars en ware Profeten gebracht.

Zij zullen dan weten, dat de voorgevers van Profetieën, die hen vleiden in hun zonden en hen in slaap wiegden in hun zekerheid, en hun zeiden, dat zij vrede zouden hebben, hoewel zij voortgingen in de afgoderij en zonde, hoezeer zij voorgeven geestelijke mannen te zijn, gelijk Achab's profeten deden, zotte, en zinloze mensen waren en geen ware profeten, maar zij bedrogen zichzelf en degenen, tot welke zij profeteerden. Doch waarom zou God verdragen, dat Zijn volk bedrogen zou worden door deze valse Profeten? Hij antwoordt: het is om de menigte uwer ongerechtigheden, waarin gij, met verachting der Goddelijke wet, volhard hebt, en om den groten haat tegen de ware Profeten, die u daarover in Gods Naam bestraffen.

Dit is een van de verschrikkelijke gerichten; daarvoor, dat zij de liefde tot de waarheid niet hebben aangenomen, zal God hun krachtige dwalingen zenden, dat zij de leugen geloven.

8. De wachter, (Ezech. 3:17) van Efraïm is met mijnen God; {1} maar de Profeet, die in Efraïm zijne stem laat horen, is een vogelvangersstrik op al zijne wegen, om daar in zielen te vangen, een haat in het huis zijns Gods; in zijne afgoderij, waaraan hij al zijne krachten wijdt (Amos 7:10 vv.), is hij een voorwerp van den haat, den toorn Gods.

De woorden van dit vers zijn duister. Niet ten onrechte neemt R. Tanetum de eerste woorden op als ene vraag: "Is Efraïms wachter niet mijnen God?" .

Letterlijk: Een wachter is Efraïm nevens mijn God. Dit vers is zeer moeilijk te verklaren, maar wij verenigen ons met hen, die van oordeel zijn, dat hier bedoeld wordt, dat Efraïm nevens God wachters had, waarop het vertrouwde, gelijk afgoden nevens God, waaraan het offerde. De wachter, die hier bedoeld wordt, is dan ook niet de ware Profeet, maar de valse, van wien in het volgende gedeelte gezegd wordt, dat hij een strik is des vogelvangers.

9. Zij hebben zich zeer diep verdorven, als in de dagen van Gibeä; bij hun afgoderij zijn nog zeer vele gruwelen gevoegd, gelijk aan die toen het bijwif van den Leviet werd geschonden, tengevolge waarvan de stam van Benjamin bijna geheel werd uitgeroeid (Richt. 19 en 20); Hij zal hunner ongerechtigheid gedenken, daar op gelijke zonde ook gelijke straf moet volgen, Hij, de Heere, die toen het vonnis over Benjamin liet volvoeren, zal nu ook hun zonden, Efraïms misdaad, bezoeken, door hen uit te roeien uit het land.

Wanneer een volk diep in de goddeloosheid verzonken is, dan brengt het vele valse Profeten voort, die op hun beurt wederom het volk bederven. Die ingevingen voorwenden ("de bezielde" Hebr. "de mannen des geestes") worden, gelijk Luther zegt, tot sectengeesten, die het volk met nieuwe goddeloze leringen bedwelmen. "

Wanneer God zegt, dat Hij de zonden niet zal gedenken, zo betekent dat ene belofte van kwijtschelding, en wanneer Hij dreigt ze gedachtig te zullen zijn, zo is het ene bedreiging van niet te zullen vergeven.

10.

De tweede hoofdafdeling van het tweede deel van ons Boek begint met het volgende vers, en gaat voort tot Hoofdst. 11:11. Daarin wordt voorgesteld, dat Israël van oude tijden af de betoningen van Goddelijke liefde en genade slechts vergolden heeft met afval van God, met afgodendienst, en dat nu de maat is vol geworden, de Heere het ontrouwe volk met gehele verwoesting van zijn rijk en met verbanning naar Assyrië moet straffen. Drie malen (Hoofdst. 9:10; 10:1; 11:1 grijpt de strafrede, moeilijk door haren rijkdom aan toespelingen en door hare korte uitdrukkingen, terug in de tijden van het ontstaan des volks door de wonderdaden Gods. Vervolgens komt zij terug op de ontaarding en de afgoderij van den tegenwoordigen tijd, om daarna de bijzondere zonden te bestraffen, en het gericht aan te kondigen. Ten slotte wijst de Profeet, even als in Hoofdst. 6:1 vv. op de bekering des volks, welke op de straffen zal volgen. De barmhartigheid des Heeren zal het volk niet geheel verdelgen, maar het eindelijk weer uit de verstrooiing vergaderen en in zijne huizen plaatsen.

10. Ik vond Israël, toen Ik het na de uitleiding uit Egypte tot Mijn eigendom verkoos, en aan den Sinaï een verbond met hen sloot (Ex. 19 en 20), als druiven in de woestijn (Deut. 32:10), en deze, die men in zulk ene onvruchtbare woeste streek niet zou verwachten, zijn daarom dubbel welkom; Ik zag uwe vaders met een zelfde welgevallen aan als de eerste vrucht aan den vijgeboom in haar beginsel wordt aangezien door hem, die dien geplant heeft. Men mocht grote verwachtingen koesteren, maar zij gingen in tot a) Baäl-Peor, den afgod der Moabieten (Num. 25:3); en zonderden zich af, hoewel zij toch Mijne verloofden waren (Ex. 19:6. Num. 6:21), tot die schaamte, tot die afgoderij, welke van schandelijke ontucht vergezeld is, en

werden ganselijk verfoeilijk na hun boelerij, even verfoeilijk als hun boelen zelf (Num. 25:1 vv.).

a) Ps. 106:28.

De Profeet noemt van al den opstand tegen Jehova alleen den afgodendienst met Baäl-Peor, omdat de hoofdzonde van Israël grove en fijne Baäl-dienst was; want dat hij dezen op het oog heeft, en den afval der tien stammen als ene voortzetting van den afgodendienst beschouwt, toont ons de straf aan, welke, gelijk het volgende vers aanwijst, Efraïm daarvoor zal treffen.

11. Aangaande Efraïm, hunlieder heerlijkheid, de grote menigte van het volk, waarop het zich beroemt, zal wegvliegen als een vogel, zodat daarvan niets meer zal te zien zijn; van de geboorte, en van moeders buik, en van de ontvangenis af. 1)

1) In het Hebr. Milledah oemibbèten oemeherajoon. Beter: er zal geen geboorte, geen zwangerschap, geen ontvangen meer zijn. De ontuchtige dienst van de afgoden zal ten gevolge hebben de straf Gods, dat er geen geslacht meer zal voortkomen. Zelfs, zoals in het volgende vers wordt bedreigd, zullen de kinderen, die geboren zijn, niet tot vollen wasdom komen. De Heere dreigt hier met volkomene uitsterving.

12. Ofschoon zij hun kinderen mochten groot maken, al mocht hun dat ook gelukken, Ik zal er hen toch van beroven, daar Ik de opgewassen zonen en dochters zal doen omkomen (Deut. 32:25), dat zij onder de mensen niet zullen zijn; want ook, wee hun voor hun personen, als Ik van hen zal geweken zijn! Wat zullen zij dan beginnen? Hoe zullen zij in leven blijven?

Wanneer God in genade tegenwoordig is, dan is Hij voor ons licht, leven, liefde, troost, vreugde, herder, geneesmeester, bruidegom, vader en moeder; wanneer Hij dus van ons wijkt, zo ontvlucht ons ook dit alles, even als wanneer de zon ondergaat de duisternis ook alles vervult. (J. SCHMIDT).

13. Efraïm is gelijk als Ik Tyrus aanzag, de rijke en heerlijke stad, die geplant is in ene liefelijke woonplaats, het was in het bezit van al wat men heerlijk in de natuur heeft, en daarbij veilig en onaangerand als op ene rots; maar Efraïm zal ten straffe voor zijnen afval van Mij zijne kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager; zijne oorlogen tegen den naderenden vijand zullen niets anders zijn, dan of men zijne jonge mannen den beul tegemoet voert.

14. Geef hun HEERE! zo roep thans ik, de Profeet, in het gericht, dat hiermede begonnen is, geef hun, wat Gij in het raadsbesluit Uwer gerechtigheid hun hebt toegedacht. Wat zult Gij geven? Ik weet het reeds uit de openbaring (vs. 11), die mij ten deel werd. De zegen van borst en schoot aan Jozef beloofd (Gen. 49:25) zal in een vloek (Deut. 28:10) veranderen. Alzo spreek ik mijne oproeping aan God meer bepaald uit: Geef hun ene a) misdragende baarmoeder, en uitdrogende borsten 1), zodat zij gene kinderen meer kunnen voortbrengen in het land, waar alles moet zijn weggevoerd.

a) Luk. 23:29.

1) Hier bereikt de aangekondigde straf, of liever de dreiging, haar hoogste punt. De Profeet treedt niet als voorbidder van het volk op, maar keurt de straf goed, vanwege zo veel zonde en afval van zijn volk.

Calvijn is van mening: dat de Profeet hier zo spreekt om daarmee nog van den Heere af te bidden, dat er geen nakomelingschap meer zal komen, waar zulk een harde straf zal moeten worden voltrokken, opdat al wat nog geboren wordt niet in de handen der wrede vijanden valle.

15. Al hun boosheid, zo antwoordde mij de Heere, het recht tot zulk ene bede aanwijzende, en de vervulling daarvan in hare gevolgen blootleggende, al hun boosheid is te a) Gilgal 1), heeft haar toppunt in den gruwelijken afgodendienst, zo als te Gilgal wordt gedaan (Hoofdst. 4:15), want daar heb ik ze gehaat, omdat zij daar juist ten toppunt klom, is Mijn haat ontzettend geworden, om de boosheid hunner handelingen, Ik zal ze even als een man zijne vrouw, die hij niet langer kan dulden, uit Mijn huis uitdrijven: zij zal niet langer tot Mijne gemeente behoren of aandeel aan Mijne genadegoederen hebben; Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; al hun b) vorsten zijn afvalligen; sedert het begin van dat koninkrijk is er niet een, die den kalverendienst niet aanhing, en het volk in het afvallen van Mij niet sterkte.

a) Hos. 12:12. b) Jes. 1:23.

1) Grotius vermoedt, dat hier een verborgen zin is. Golgotha is in het Syrisch hetzelfde als Gilgal in 't Hebreeuws. Daarom denkt hij, dat hier wordt bedoeld op Christus sterven op Golgotha, welke de grootste zonde was der Joodse natie, en waarvan waarlijk mag gezegd worden, dat al hun goddeloosheid in deze ééne daad was verenigd. .

16. Efraïm is geslagen, hij is gelijk een gewas dat door de zonnesteeke is getroffen (Ps. 121:6), of door een worm is gestoken (Jon. 4:7); hunlieder wortel is verdord; zij zullen gene vrucht voortbrengen, maar afgehouden en in het vuur geworpen (Matth. 3:10); zo blijft het niet bij hetgeen gij in uwe bede (vs. 14) uit Mijn vonnis (vs. 11) hebt herhaald, maar ook het in vs. 12 gezegde zal aan hen worden volbracht; ja, ofschoon zij genereerden, zo zal Ik toch de gewenste vruchten van hunnen buik, die zij met moeite groot brachten, en als bijzondere schat beschouwden, doden.

Wanneer aan enen boom de takken verdorren, zo heeft men hoop, dat hij nog weer zal uitlopen, maar waar de wortel verdort, is alle hoop verdwenen. Het moet aantonen, dat de tien stammen niet weer in het rijk zouden komen en een eigen koninkrijk worden. (J. SCHMIDT).

Dat mag wel genoemd worden zijn ambt al zuchtende waarnemen, wanneer men ten laatste zijne toehoorders, die nooit wilden horen noch gehoorzamen, zo aan het rechtvaardig oordeel Gods moet overlaten, dat God met hen handelde, zo als zij te voren met Zijn woord hebben gehandeld. Wel den knecht, die bij zo weinig goeds, dat hij kon te weeg brengen, toch het vrijmoedig toegaan en de blijde aanspraak "mijn God" niet verliest.

17. Mijn God, dien ik, de Profeet, bijna alleen nog dien onder dit verdraaid en krom geslacht (vs. 8), zal ze verwerpen, dit is het treurig einde van de rede, die in vs. 10 over Efraïm begon, Hij zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet horen 1) noch naar hetgeen Hij door Zijn Profeten laat bekend maken; en zij zullen na die verwerping omzwervende zijn onder de Heidenen, onder welke zij verbannen zijn, gekweld door hun boos geweten (Deut. 28:65).

1) Altijd verdedigen de Profeten de rechtvaardigheid Gods, tegen de goddeloze klachten der mensen, die murmureren, indien God hen enigszins hard straft, en jammeren, dat Hij wreed is en geen maat houdt. De Profeten sluiten derhalve den mond aan de goddelozen, opdat zij hun lasteringen niet tegen God uitbraken, en tot dit gedeelte der onderwijzing is de Profeet nu gevorderd. Zolang de Heere zich verwaardigde Zijn zorg te koesteren jegens Zijn volk, bleef het nog op zijn plaats staan, maar nu zegt hij dat de Heere het geheel verworpen heeft. Wat bleef er dan over dan dat het geheel verloren ging.

HOOFDSTUK 10.

WAARSCHUWING DER ISRAELIETEN VOOR HUNNEN ONDERGANG.

1. Israël, het rijk der tien stammen, is in zijn tegenwoordigen toestand te Samaria een uitgeledigde 1) wijnstok, hij brengt weer vrucht voor zich; hij begon door Mijne zegen enigzins ranken te schieten, maar naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de 1) altaren vermenigvuldigd; hoe meer Ik zegen, hoe meer zij zich in de afgoderij verdiepen en daaraan te koste leggen; naar de goedheid den goeden toestandzijns lands hebben zij de opgerichte beelden voor den dienst der Baäls en Astheroths (Deut. 16:21) goed gemaakt, opgericht, versierd en gediend (1 Kon. 14:23). Hoe meer Israël zich onder Gods zegen uitbreidde in het goede land (Ex. 3:8), tot welvaart, rijkdom en macht kwam, des te meer vergat het zijnen God en verviel het in afgoderij.

1) In het Hebr. Bokeek. Niet: uitgeledigd, (want het is het tegenwoordige deelwoord) maar: zich uitbreidende, dat is ene rankende. De Profeet beschrijft hier den toestand van Efraïm, waarin God hem geplaatst heeft, om daarmee te wijzen op de reden, die God had om dit rijk te verstoten.

2. Hij heeft en dit is de reden, waarom het alzo geschied is-hun hart verdeeld 1), van den beginne af heeft het zich slechts naar den uitwendigen schijn den Heere overgegeven; maar zich inwendig, tot de afgoden gewend; nu zullen zij daarvoor moeten boeten en verwoest worden; Hij zal hun altaren, die zij zich zo vele gemaakt hebben, doorhouwen, Hij zal hun opgerichte beelden (vs. 1) verstoren (Amos 3:14).

1) In het Hebr. Cholak libbaam. Nu kan het eerste woord wel betekenen: verdeeld zijn, maar de eerste betekenis is, vloeiend zijn, beweeglijk zijn, en die moeten wij hier hebben. Van Efraïm wordt hier gezegd, dat het een beweeglijk hart had, een vloeiend hart, zodat het zich spoedig tot de afgoden liet vervoeren.

3. Want nu, als de straf begint ten uitvoer gelegd te worden (2 Kon. 17:3 vv.), zullen zij zeggen, hoewel het nu te laat is: Wij hebben genen koning meer, maar zij u met ons gehele rijk aan den ondergang prijs gegeven; want wij hebben den HEERE, die alleen ons kon redden, niet gevreesd, wat zou ons dan een koning doen? hoe zou hij, die zelf mede in den ondergang besloten is, en dien aan zichzelf 't eerst ondervindt, dien kunnen tegenhouden (Hoofdst. 13:10)?

4. Duidelijk is de verdeeldheid van hun hart (vs. 2) ook in hun gehele volksleven openbaar geworden. Zij hebben woorden gesproken, die niets waren dan woorden, daar alle waarheid en trouw er aan ontbrak, valselyk zwerende, 1) in het verbond maken; zij sloten onder zulke woorden en valse eden allerlei verbintenissen zo als met de Assyriërs, die zij slechts zo lang hielden, als zij er voordeel van meenden te trekken; daarom zal het oordeel, dat recht en gerechtigheid tot het tegendeel verdraait (Amos 6:12) in al hun denken, spreken en handelen, als een vergiftig kruid) groenen, welig opschieten op de voren der velden 3).

1) Het is altijd een treurig teken van een ongelovigen tijd, wanneer het ijdele woord tot heerschappij gekomen is; het is de tijd van zinneloosheid en gewetenloosheid. Dan verdwijnt de heiligheid van den eed. Ieder in 't bijzonder heeft den bodem van het recht verloren, en men zoekt bescherming en hulp in verbonden en verenigingen, die zonder God uit onhoudbare menschenwijsheid worden gesloten.

De lust, om ledige woorden, zonder inhoud, die met den adem vervliegen, voort te brengen, is ene zonde van den "lust der ogen, " en plaatst den mens in onmiddellijke gemeenschap met hem, die de leugenaar van den beginne is. Want ook de leugen is niets anders dan de nietigheid van het woord. Het menselijke woord moet een afbeeldsel zijn van het goddelijke, waardoor God de wereld geschapen heeft, dat een woord is van macht en wijsheid. Zo moet het woord des mensen van goddelijken inhoud zijn, niet een schijn zonder wezen, iets zonder betekenis. Maar met den wasdom der zonde, het gemis van goddelijk leven, vormt zich ene phraseologie (verzameling van spreekwijzen), ene reeks gelijke termen, zodat men ten laatste geheel iets andere uitspreekt, dan men meent. In dien zin zegt Talleyrand, dat de taal er toe dient, om de gedachten der mensen te verbergen. Deze is de eerste trap van de leugen. Waar de lust bestaat om onophoudelijk niets betekenende woorden uit te stoten, daar is de ziel des mensen gelijk aan een uitgeblazen ei; zij is van de goddelijke stoffen ontledigd, en ongeschikt om zich daarmee weer te laten vullen. Door zulke ijdele woorden worden de zwakken verleid, en die in de zonde reeds staan, nog bevestigd. Onze tijd is vooral door die zonde van ijdel, met leugen gelijkstaand woordenspel overheerst, en heeft in 't verdraaien en vernietigen der diepste begrippen als recht, waarheid, trouw, geweten, getrouwheid aan overtuiging, verdraagzaamheid, beschaving, enz. ongehoorde dingen gedaan. Zich van hare phraseologie niet te bedienen, haar niet te gehoorzamen in de verwarring van begrippen, misschien geheel tegen te spreken, houdt zij voor waanzinnigheid, voor ene misdaad aan de mensheid. De heerschappij dezer zonde is steeds een duidelijk teken van den groten afval van den God der gerechtigheid, der trouw en der waarheid.

2) Het Hebr. woord "Roosch" komt wel voor in de betekenis van vergif, zo als Deut. 32:33; wij hebben hier echter te verstaan het lolium temulentum, dat ten onrechte voor vergiftig wordt gehouden. Het groeit in het Oosten zeer menigvuldig onder haver en tarwe, en heeft met dit laatste veel overeenkomst. De korrels zijn echter zwartachtig, langwerpig, aan het ene einde iets dikker, dikwijls harig.

3) De reden, waarom de Profeet van de voren des lands en niet van 't land in 't algemeen spreekt, is volgens sommigen, omdat in beploegd en bebouwd land het onkruid weliger kan groeien, zodat de Profeet dus de menigte der oordelen of ondeugden des te duidelijker zou te kennen geven. Anderen menen, dat hij er een land door verstaat, dat in vroeger tijd geploegd zijnde, nu onbebouwd lag, en waarin derhalve het schandelijk onkruid bij menigte der oordelen of ongerechtigheden, wordt dus te kennen gegeven.

5. En hoe gedraagt men zich, nu Gods oordelen reeds in vollen aantocht zijn? De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn, even als wanneer zij vrezen de grootste schatten te zullen verliezen, over het kalf, het gouden beeld, van Beth-Aven, het huis te Bethel, dat tot een huis der misdaad is geworden (Hoofdst. 4:15), want zijn volk, het volk van dien afgod, dat toch

geroepen was het volk des Heeren te heten, zal over hetzelfde kalf treuren, dat het naar Assyrië zal worden weggevoerd, mitsgaders zijne Chemarim, de tot zijn dienst aangestelde priesters (2 Kon. 23:5. Zef. 1:4) (die zich over hetzelfde verheugden), zullen treuren over zijne heerlijkheid, omdat zij van hetzelfde is weggevaren, en nu openbaar is bij de wegvoering (Jes. 46:1 vv.) welk een erbarmelijk iets die gehele kalverdienst is.

De Profeten spreken meermalen hetgeen de Heere hun als iets toekomstigs te zien heeft gegeven, zo uit, alsof het reeds tot werkelijkheid was geworden, om de onbetwifelbare zekerheid daarvan uit te drukken.

6. Ja, datzelfde, kalf te Beth-Aven zal naar Assur gevoerd worden; tot een geschenk voor den koning Jareb (Hoofdst. 5:13), zo weinig heeft het zichzelf kunnen helpen, laat staan dat het zijne dienaars zou kunnen redden; Efraïm zal schaamte behalen ten gevolge van zijne dwaasheid, en Israëel zal beschaamd worden van wege zijnen raadsdag, daar het de heerlijkheid van een afgod boven de heerlijkheid van den onvergankelijken God heeft gewild.

7. Tegelijk met den kalverdienst gaat ook het gehele koninkrijk te niet. De koning van Samaria is afgehouden, en zo spoorloos verdwenen als schuim op het water, hetwelk de vloed onophoudelijk wegspoelt, zodat er spoedig niet meer van te zien is.

8. En de hoogten van Beth-Aven, de tempels, altaren en alles wat tot den beeldendienst daar behoort, Israëls zonde, want daar was de hoofdzetel van den dienst, zullen verdelgd worden; doornen en distelen zullen op hunlieder altaren opkomen, op de plaatsen, waar die stonden, als op vervloekte plaatsen (Gen. 3:17 vv.): en zij, die de gerichten Gods, door welke die gehele verwoesting wordt veroorzaakt, in hun verschrikkelijkheid ondervinden, zullen in het vernietigend gevoel der wanhoop, in den angst van hun zwaar gedrukt geweten a) zeggen tot de bergen: Bedekt ons! en tot de heuvelen: Valt op ons!

a) Jes. 2:19. Openb. 9:6.

Wanneer in Luk. 23:30 en Openb. 6:15 hun, wien het gericht Gods bij de verwoesting van Jezuzalem en het tegenbeeld daarvan, het laatste oordeel zal treffen, hetzelfde woord in den mond gelegd wordt, zo ligt hierin aangewezen, dat het gericht, hetwelk over Samaria en zijn koninkrijk kwam, een voorbeeld van die gerichten Gods geweest is. Die tot de bergen zeggen: "valt op ons", en tot de heuvelen: "bedekt ons", schrijft de heilige Bernhard, wat willen zij anders, dan den (eeuwigen) dood door de weldaad van den (tijdelijken) dood eindigen of dien ontgaan? "Ik vrees den knagenden worm en den levenden dood; ik schrik er voor om in de handen van den levenden dood en van het steeds stervend leven te vallen. Wie wil zulk enen geven eens te sterven, opdat zij niet eeuwig sterven?" Wanneer de gewetensangst tot zijn toppunt komt, tot het volle bewustzijn van de goddeloosheid van eigen toestand, en van de onbekwaamheid, om zich te bevrijden uit de engte, waarin de zonde geleid heeft, dan wordt hij tot wanhoop, het volle en zekere gevoel van niet gered te kunnen worden uit de ellende van zijn bestaan, het gevoel dat men van God verlaten is, hetwelk noodzakelijk tot den wens naar vernietiging van zijn eigen aanzijn, tot zelfmoord leidt (2 Kor. 7:10).

9. Sinds de dagen van Gibeä, van den tijd af, welke ons beschreven is in de geschiedenis van Richt. 17-21, dus spoedig na Jozua's dood, hebt gij gezondigd, o Israël! die geestelijke hoererij, die in Richt. 17 en 18 wordt beschreven, is zowel als die gruweldaad van vleselijke ontucht (Richt. 19) bij de stammen van het noordelijke rijk. Daar zijn zij staande gebleven; in die zonde van geestelijke hoererij, of afgoderij aan de ene, en van ontzettende gruwelen van vleselijke gezindheid aan de andere zijde zijn zij, de tien stammen, gebleven; de strijd te Gibeä, de vernietigingskrijg, die in Richt. 20 en 21 beschreven wordt, waarbij echter nog 600 man gered werden, en deze nog later bijzonder van vrouwen werden voorzien, opdat niet één stam in Israël zou worden uitgedelgd, die strijd tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet aangrijpen; een veel zwaarder oordeel nog zal over hen komen.

In den regel denkt men hier even als in Hoofdst. 9:8 bij "de dagen van Gibeä" alleen aan den gruwel, welken de mannen van de stad Gibeä aan het bijwif van enen Leviet pleegden (Richt. 18). Dan wordt het echter geenszins duidelijk, hoe de Profeet kon zeggen, dat Israëls zonde, welke eerst in de tweede plaats in vleselijke ontucht, maar in de eerste in geestelijke hoererij bestond, met die afzonderlijk staande misdaad der bewoners ener enkele stad een begin heeft genomen. Ook zijn het hier slechts die van Benjamins stam, die de misdaad in bescherming namen en zich aan de zijde van de misdadigers stelden, terwijl de overige stammen zich als een enig man daartegen verhieven. Dat past niet op Efraïm, die bij den Profeet als vertegenwoordiger van Israëls zonde en de voornaamste drager van straf voorkomt. Daarentegen wordt alles helder en duidelijk, wanneer wij, gelijk boven in de uitlegging geschied is, bij "de dagen van Gibeä" aan alles denken, wat in het gehele aanhangsel aan het boek der Richteren wordt verhaald. Deze vijf Hoofdstukken (21-26) vormen een bij elkaar behorend geheel, al staan de daarin medegedeelde gebeurtenissen noch historisch, noch plaatselijk met elkaar in verband; chronologisch zowel als pragmatisch zijn zij echter nauw aan elkaar verbonden. Zij tonen aan, dat het juist het gebied der noordelijke stammen geweest is waar beeldendienst en losmaking van het gemeenschappelijk heiligdom, verval van den Levietenstand en de gruwelen van regeringloosheid begonnen zijn. Dat alles ontwikkelde zich verder in het noordelijk rijk. In Openb. 7:4 vv. ontbreekt de naam Dan, omdat hij het begin van den afval maakte; zijn naam is als uitgedelgd uit het boek des levens.

10. Het is in Mijn lust, dat Ik ze zal binden naar de gehele gestrengheid van Mijne gerechtigheid, die gene verschoning meer gedooft; en volken zullen tegen henlieden verzameld worden, hen geheel en al uit te roeien, als Ik ze binden zal in hun twee voren 1).

1) Gelijk Efraïm en Juda zich te zamen gekoppeld hebben als een paar ossen gaande nevens elkaar, onder hun eigen juk, in gelijke voren der afgoderij en andere zonden, zo zal Ik ze ook door hun vijanden te zamen koppelen ter straf, om onder een ander juk te gaan ploegen. Anders "in hun beide woningen; namelijk van Efraïm en Juda, " of: "om hun twee ongerechtigheden, " ziende op de kalveren van Dan en Bethel.

In het Hebr. Lisjtee oonothaam. Beter: aan hun twee zonden.

In verband met Hoofdst. 3:5 hebben wij hieronder te verstaan de dubbele zonde van afval van den Heere en van het huis van David. In Hoofdst. 3:5 wordt toch de bekering van Efraïm gesteld in het weer zoeken van den Heere en van den koning David.

11. Dewijl Efraïm in zijne neiging tot een ongebonden leven vol genot gelijk aan ene vaars is, gewend geleerd gaarne te dorsen¹⁾, ene jonge koe slechts tot lichter en arbeid gebruikt, maar nog niet aan het juk gewoon, wel om zich naar hartelust te verzadigen (Deut. 25:4), waarvan het vet en geil is geworden (Deut. 22:15), zo ben Ik over de schoonheid van haren hals overgegaan, en heb er een juk van vreemde dienstbaarheid overgelegd, daar Mijn zegen er slechts toe diende om overmoedig te maken en God te doen vergeten Ik zal Efraïm berijden of inspannen, het door enen over hem geplaatsten gebieder onder dienstbaarheid en druk brengen; Juda, waarvan het gericht ook niet verre meer is (Hoofdst. 8:14), zal ploegen; Jakob, het volk der tien stammen, dat den ere naam van Israël zich heeft aangematigd, maar alleen des aartsvaders onheiligen naam (Gen. 32:27 v. verdient, zal voor zich eggen, zodat het gehele volk, geroepen tot de heerlijkste vrijheid, tot ontterende slavernij zal worden verlaagd.

1) Gelijk ene jonge, dartele, weelderige koe, die liever het koren treedt (gelijk in het dorsen gebruikelijk was) en daarvan eet, dan dat zij onder het juk zou gaan ploegen en hijgen, also (wil God zeggen) is Efraïm genegen om in weelde te leven naar zijn eigen lust, maar niet onder mijn bedwang.

12. Wanneer nog enig woord van vermaning u van den weg tot zulk een verderf kan afbrengen, zo roep Ik u toe: Zaaï u tot gerechtigheid¹⁾, strooit door uwen verderf levenswandel een zaad uit, waarvan de gerechtigheid kan opgaan, maait tot vrucht weldadigheid, ene verhouding van God tot u, zo als die overeenkomstig aan Zijne liefde en genade is; braakt u, opdat gij op deze wijze zult kunnen zaaien en oogsten, een braakland¹⁾. Maakt geheel en al een einde aan uwe handelswijze en begint de geestelijke werkzaamheid van den beminne af door vernieuwing in den geest uws gemoeds (Jer. 4:3. Efez. 4:23 .). Haast u, dewijl het tijd is den HEERE te zoeken³⁾ met berouw over het vorige leven en gelovig keren van het hart tot Hem, totdat Hij kome, Hij ook van Zijne zijde Zich tot u wende (Jes. 55:5 v. Jer. 29:13 v.), en over u de gerechtigheid regene, in de uitstorting van Zijnen Geest, die vruchten der gerechtigheid voortbrengt (Jes. 44:3 v. 45:8).

Gij moet een geestelijk landman zijn: zaai, wat u tot nut is, een goed zaad in het hart der weduwen en wezen. Wanneer de aarde u overvloediger vruchten oplevert dan zij ontving, hoeveel meer barmhartigheid zal u geschonken worden door de vergelding die veel rijkelijker geeft, dan gij gegeven hebt.

2) Er kan op enen akker vol onkruid en doornen niets naar goddelijke inzetting worden uitgezaaid, want dan wassen onkruid en doornen mede op, en verderven het goede zaad. Het goede zaad moet op enen nieuwen, goed ontgonnen, zorgvuldig geploegden akker vallen, om goede vrucht voort te brengen. Zo moet het voornemen tot goede werken uit een nieuw, door bekering tot den Heere geheel gezuiverd hart voortkomen, anders geeft het gene goede vruchten.

3) Op iederen leeftijd is de verlossing onwaardeerbaar; maar o! vroeg gered te zijn, heeft ene dubbele waarde. Jongelingen en jonge dochters het is de tijd den Heere te zoeken, want gij kunt sterven vóór uwe lente ten einde is. En gij, die de eerste tekenen van verval bespeurt, verhaast uwe schreden, die holle hoest, die toringachtige blos, zijn waarschuwingen, die gij niet in den wind moet slaan; voor u is het in waarheid tijd den Heere te zoeken. Komt er een grijze tint op uwe eens zo weelderige lokken? De jaren gaan zachtken voorbij, de dood komt nader met rasse schreden, laat elke terugkerende lente u opwekken uw huis te bereiden. Lieve lezer! zijt gij op reeds gevorderden leeftijd, laat mij u smeken en bidden, stel niet langer uit. Nog is het voor u de dag der zaligheid-wees daar dankbaar voor, maar het duurt nog slechts kort, en de tijd krimpt met elk ogenblik in. Hier spreek ik tot u met zoveel aandrang als mij mogelijk is, door papier en inkt, en uit het diepst mijner ziel leg ik, als Gods dienstknecht, u deze waarschuwing voor: "Het is de tijd den Heere te zoeken. " Laat dit woord niet onopgemerkt voor u voorbijgaan, het kon de laatste waarschuwing zijn, die tot u komt vóór den dood, het laatste woord uit den mond der genade.

4) Het werk der vernieuwing is wel een werk van den mens, zijn hand moet vlijtig den grond omwerken, den ploeg besturen, alles in orde brengen en zaaien, maar bovenal moet hij zijn oog naar boven richten, dat de hemel zich opene en de zachte regen van Goddelijken zegen nedervloeie tot ontkieming en wasdom van het zaad.

Nog meer, elke arbeid is den mens onmogelijk, zo God gene gezondheid en kracht, tijd en gelegenheid schenkt.

13. Ja alles moet van den beginne af vernieuwd worden, want gij hebt door uwe handelwijze goddeloosheid geploegd, daar gij door uwe afgoderij op den akker der ongerechtigheid zaait; gij hebt verkeerdheid gemaaid, daar zonde zonde voortbrengt, en de vrucht der leugen gegeten, want in plaats van welvaart en volksbestaan te verzekeren, gelijk gij meendet, hebt gij verval en ondergang veroorzaakt; want gij hebt vertrouwd op uwen weg, in plaats van ook maar van verre aan een omkeren van uwe wegen te denken; op de veelheid uwer helden 1) hebt gij gesteund, alsof gij met een talrijk en geoefend leger sterk genoeg waart om de gerichten des Heeren te trotseren. (Amos 6:13).

1) De zonde is een zeer vruchtbaar onkruid onder de handen der mensen; zij die daarop gezet zijn, zullen welhaast hun volle begeerte daarvan bekomen. Ook zal God diegenen, die daar naarstig in zijn, overgeven tot een hoogte van ongerechtigheid als een straf. Want op hun ploegen van goddeloosheid volgt: gij hebt verkeerdheid gemaaid, waardoor wij niet te verstaan hebben, dat God hun de mocht der zonde doet maaïen of rapen in Zijne oordelen, (schoon dit ook waar is en in de bedreiging volgt), maar dat hun invloed in de zonde tot een rijken oogst van volwassen verkeerdheid en ongerechtigheid gekomen was.

14. Daarom zal er van het zuiden af een groot krijgsgedruisch ontstaan onder uwe volken, en de menigte uwer helden, waarop gij vertrouwt, zal spoedig nedergeworpen zijn, en al uwe vestingen, die gij in het land hebt aangelegd, zullen verstoord worden, gelijk Salman, die ten wreker over Zijn volk door God uitverkorene Assyrische koning Salmanassar, onlangs de stad Beth Arbel 1) (= huis der hinderlaag van God), ten westen van het meer Gennesareth (1

Makk. 9:2) verstoorde ten dage des krijgs, die zich tegen den koning Hosea dadelijk in de eerste jaren zijner regering verhief (2 Kon. 17:3); de moeder werd er verpletterd met de zonen 2).

1) De ligging van deze stad wordt aangewezen door de tegenwoordige ruïnen Kulat Ibim Mâan; daar vormt een kalkberg met vele holen ene natuurlijke vesting, wier belegering ook voor soldaten van Herodes den Grote zeer langdurig en moeilijk was. Daar heeft waarschijnlijk bij den eersten inval van Salmanassar in het Iraëlietische rijk ene zeer wrede verwoesting plaats gehad, welke gebeurtenis echter nergens in de Schrift vermeld staat. Er is echter meer geschied, dan in de Schrift beschreven is, zo als hetgeen Judas in zijnen brief (Juda 1:9) omtrent Michaël en Satan zegt. Uit de vermelding van zulk ene gebeurtenis, die ongeveer in het jaar 730 of 728 valt. blijkt overigens, dat dit deel van Hosea's profetie eerst onder den laatsten koning van Israël, die denzelfden naam als onze Profeet draagt, kan geschreven zijn.

2) Deze uitdrukking is ene spreekwoordelijke voor menselijke wreedheid (Gen. 32:12. 2 Kon. 8:12 deze heeft echter niet enkel betrekking op de handelwijze van Salmanassar tegen Beth-Arbel of Abbella, maar wijst duidelijk tevens op het lot dat het gehele rijk bedreigde.

15. Alzo heeft Beth-El, de hoofdzetel van den afgodendienst, van waar zij zich over het gehele land verspreid heeft, ulieden gedaan, Bethels afgoderij is de oorzaak van al die ellende. Dat vrouwen en kinderen op de wreedste wijze worden omgebracht, dat hebt gij aan uw gouden kalf te danken, dat is u overkomen van wege de boosheid uwer boosheid¹⁾, waarmee gij u tegen den Heere hebt verzondigd; en het einde des rijks zal geen ander zijn dan dit: Israëls koning, en met hem het gehele koninkrijk der tien stammen is in den dageraad 2), vroeg in den morgen, juist op een tijd, dat gij meent den dag van uw nieuw geluk te zien aanbreken (2 Kon. 17:4), ten enemaal uitgeroeid 3).

De Hebreëen herhalen het woord, wanneer zij de bijzondere grootheid daarvan willen te kennen geven; het betekent dus hier "van wege uwe zeer grote boosheid. "

De Hebr. uitdrukking "in den dageraad" geeft te kennen, dat het spoedig, zonder uitstel zal gedaan worden. Zo lezen wij in Ps. 46:6 : God zal ze helpen in 't aanbreken des morgenstonds; zie verder Ps. 80:14; 144:8. Hetzelfde wordt elders uitgedrukt door "vroeg op zijnde" Jer. 7:18; 35:15. De uitdrukking is misschien ene zinspeling op de ondergang van Faraö en zijn leger, wanneer de morgenstond naakte. (Ex. 14:27).

Hoe lang houdt zich het menselijke hart ook bij ondervondene bitterheid der zonde toch af van de gehele verandering van zin en wezen, wanneer het nog altijd meent, het zal nog op andere wijze geholpen worden, zich herstellen, tot vorige welvaart komen; daardoor verzuimt het allen tijd, om zijnen God tegen te gaan, en wordt midden in zijne vergeefse bemoeiingen om zich te helpen zo voortgesleurd, dat er geen redden mogelijk is.

Welke ramp ook onder ons zij, het is de zonde, die ze veroorzaakt. Het is de zonde, die ziel, lichaam, die alles verwoest. Zo zal Bethel onder u doen. Het is uwe eigene boosheid, die u

tuchtigt, en uw afval, die u verwerpt. Welke ellende brengt de zonde den mens aan, reeds in deze wereld. Dat wij dan zien op het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. .

HOOFDSTUK 11.

ROEM VAN GODS GENADE TEGENOVER HET ONDANKBARE ISRAËL.

1. Als Israël een kind was (vgl. Hoofdst. 9:10; 10:1) toen heb Ik hem lief gehad, toen verkoos Ik hem uit vrije, goddelijke liefde, om Mij een eigen volk te zijn uit alle volken der aarde, en Ik heb Mijnen uitverkorenen, eerstgeborenen zoon (Ex. 4:22 vv. uit Egypte geroepen, daar Ik hem uit die slavernij door Mijnen sterken arm verlost, om hem in het bezit te stellen van het aan de vaderen beloofde Kanaän.

1) Hij verlost hen uit de hand der dienstbaarheid. Toen God Israëls vrijlating van Faraö eiste, noemde Hij hen zijn Zoon, Zijn eerstgeborenen Zoon. Merkt hieraan: Diegenen, welke God lief heeft, roept Hij uit de dienstbaarheid der zonde en des Satans tot de heerlijke vrijheid Zijner kinderen. Deze woorden worden gezegd in Christus vervuld te zijn, toen Hij en Zijne ouders op den dood van Herodes uit Egypte geroepen werden, zodat deze woorden een dubbel uitzicht hebben, sprekende historisch, van de roeping van Israël uit Egypte en profetisch van de terugbrenging van Christus van daar. Het eerste was een voorbeeld van het laatste en een onderwerp en verzekering van de verdere gunste, die God voor dit volk bewaarde, bijzonder de zending van Zijn Zoon in de wereld.

De eeuwige Zoon Gods, die in de volheid der tijden mens geworden is, was in den beginne het beeld, waarnaar de gehele mensheid geschapen is, naar wiens evenbeeld de gevallen mens ook weer moet vernieuwd worden. De gehele geschiedenis van het Godsrijk, van de belofte des slangenvertreders af tot aan de verschijning van den Zoon Gods zelve is ene streng organische ontwikkeling naar dat doel heen. In 't bijzonder is echter de verkiezing van het Israëlietische volk uit de volkenwereld een hoofdmoment in de geschiedenis van de verlossing der mensheid. Israël werd door de verlossing uit Egypte en het verbond aan den Sinaï tot zoon van God verkoren en verheven, d. i. tot dat volk, dat het eerst weer het evenbeeld van den eeuwigen Zoon in zich zou laten vernieuwen, en het ontving dien overeenkomstig dezen naam naar dat eeuwig beeld, welks verschijning het moest voorbereiden, en waarvan het in zijne gehele geschiedenis en alle instellingen Gods ene levende, feitelijke profetie moest zijn. De aanneming van Israël tot zoon van God vormt het eerste stadium der volvoering van het Goddelijke werk der genade, dat in de menswording van den Zoon Gods tot verlossing der mensheid van dood en verderf volkomen wordt. De gehele ontwikkeling, en leiding van Israël als volk van God doelt op Christus, echter niet op die wijze, alsof het volk Israël den Zoon Gods uit zich zou voortbrengen, maar zó, dat de betrekking, welke de Heere van hemel en van aarde met dit volk vestigt en bewaart, de vereniging van God met de mensheid voorbereidt, en voor de menswording van Zijnen Zoon daardoor den weg baant, dat Israël tot een vat der Goddelijke genade wordt opgevoed. Hierop doelen alle wezenlijke hoofdzaken in Israëls geschiedenis en worden daardoor tot typen en werkelijke profetieën van het leven van Hem, in wien de verzoening der mensheid met God verwezenlijkt worden, en de vereniging van God met het menselijk geslacht zich tot ene persoonlijke eenheid ontwikkelen zou. In dezen zin wordt ons vers in Matth. 2:15 als profetie van Christus aangehaald, niet omdat de woorden van den Profeet direkt en onmiddellijk op

Christus doelen, maar omdat het oponthoud in Egypte en de uitvoering uit dit land voor de levensontwikkeling van Jezus Christus dezelfde betekenis had, als voor het volk van Israël.

Niet uit eigen keus maar tengevolge van ene reeks der merkwaardigste leidingen trok Israël op bevel van God naar Egypte. Het ontvluchtte daardoor een levensgevaar, dat in het land van zijn eigenlijke bestemming dreigde. Daardoor werd het tot zijne bestemming voorbereid, en als deze voorbereiding geëindigd was, werd het overeenkomstig de goddelijke belofte, die reeds vóór den intocht gegeven was, in het land ingeleid, waarin het zijne bestemming kon verwezenlijken. Dezelfde voorzorg van God, die dit middel tot bewaring van zijn rijk aangreep, dat toen tot het voortbestaan van het oude Israël moest dienen, nam hetzelfde middel ook later te baat, toen in den persoon van zijnen toekomstigen Koning zich alle zijne verwachtingen concentreerden. Egypte moest Hem ene schuilplaats geven, totdat het gevaar voorbij was.

Mattheüs stond (in Hoofdst. 2:15) hier, naar de gewone wijze van schriftverklaring in die dagen, op het typisch symbolisch standpunt. In Israël zag hij ene schaduw van den Messias, schoon wel wetende, dat de Profeet oorspronkelijk op het eerste had gedoeld. Jezus mocht eerst in den vollen zin des woords Gods Zoon heten, gelijk Israël in oneigenlijken zin dien eretitel droeg, en de verlossing van Jakobs nageslacht uit Egypte werd als het ware herhaald op grote schaal, nu ook de Christus dat land weer verliet.

Israël moet niet op zich zelven beschouwd worden, maar als de drager van den Christus. Christus was in Israël besloten, en was Israëls wezen en kracht, datgene, wat Israël tot Israël maakt. Christus verschijnt dan ook wel onder het Oude Testament meermalen aan Israël, doch niet als Messias, maar als de Heere en tegelijk de deelgenoot van Israëls geschiedenis, zodat veel van hetgeen Israël eigen is, ook Christus persoonlijk geldt. De Zone Gods is eerst in en met Zijn volk alles doorgestaan. Wederkerig heeft dan ook Israël, zo als wij reeds meermalen hebben opgemerkt, veel met zijnen Messias gemeen, bijzonder het lijden. Doch daarom zijn Israël en Christus niet eenzelve; neen, zij worden in de Schrift duidelijk genoeg onderscheiden. De Messias wordt door God genoemd: "Mijn Knecht de Rechtvaardige". Is deze Israël? Geheel het tegendeel er van; zelf belijdt het volk, dag en nacht, dat het de schuldige is. Evenzo was Israël Gods zoon, maar in beeld en schaduw. En waar lag de grond voor dat beeld en die schaduw? Omdat het zaad der vrouw in Israël verborgen lag. Om deze reden moest Israël in het klein ondergaan en doen, wat de Messias in het groot ondergaan en doen zou. Of wat is de tijdelijke verlossing uit Egypte bij die uit de macht des Satans, en wat zijn de gedurige offeranden van Israël bij de enige offerande van den eeuwigen Hogepriester? Immers kleinigheden. Als Israël een kind was, heb Ik hem lief gehad, en Ik heb Mijnen Zoon uit Egypte geroepen. In welk ene aandoenlijke betrekking stelt zich hier Jehova voor in betrekking tot Israël. Een volk in zijn eerst begin en opkomst is voor God als een kind. Zo was Hem Israël, en Hij had dit kind lief als een vader en heeft het als Zijn zoon uit Egypte geroepen, want aldus luidde het woord door Mozes aan Faraö. Exod. 4:22, 23: Alzo zegt de Heere: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene is Israël. En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijnen zoon trekken dat hij Mij diene! maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uwen zoon, uwen eerstgeborene, doden. God heeft Israël uit Egypte geroepen uit de slavernij, uit de verdrukking en de vertreding, uit de allerdiepste ellende. Door ene grote verlossing heeft God

Zijn volk tot een volk gemaakt. Zo iets is met geen ander volk der wereld gebeurd. Al de andere volken zijn door eigene kracht, door eigen moed, door grote daden, of door grote misdaden groot geworden, en tot macht en heerschappij en wereldse heerlijkheid gekomen, maar Israëls grootste overeenkomst met zijn Hoofd en Heer, zijn Messias en Goël bestond daarin, dat het door lijden inging tot Zijne heerlijkheid, en dat niet in eigene kracht maar door de almachtige hand Gods, door ene verlossing vol wonderen van liefde en verschrikking. Daarom had Israël altijd de uitlegging zijner geschiedenis bij zich, het vergrootglas, om zo te spreken, waarvoor het de betekenis van al Gods leidingen met hem zien kon; zij was vervat in de belofte. De vervulling dezer belofte was: door lijden tot heerlijkheid. Moest de Christus niet deze dingen lijden en alzo in Zijne heerlijkheid ingaan! Ziet daar wat al de Profeten van Mozes af verkondigen, en wat geheel de geschiedenis van Israël te aanschouwen gaf. Reeds aan Abraham werden vier honderd jaren verdrukking vóór de verlossing voorgezegd. En zo ging het altijd voort. Na de verlossing kwam de verdrukking weer, tot voorbereiding ener nieuwe verlossing; doch benevens en boven al deze lotwisselingen was aan Israël de belofte van den Messias, dat is: de belofte van een eeuwig Verlosser en ene eeuwige verlossing gegeven, en in deze verwachting leefden allen, die geloofden. Zij leefden op de toekomst; zij wisten: eenmaal komt de allerhoogste verlossing, en waren zalig in hope. En ditzelfde zijn wij, zo velen wij geloven, voor ons zelve en voor het Israël der laatste dagen.

2. Maar hoe schandelijk werd zulk ene liefde Gods beantwoord! gelijk zij de Profeten die Ik tot hen zond, henlieden riepen en vermaanden om in gehoorzaamheid tot den Heere terug te keren, alzo gingen zij van hun aangezicht weg, daar zij niets van den Heere wilden weten; zij offerden steeds den Baäls (Deut. 16:21), en rookten den gesnedenen beelden.

3. Ik hield nochtans niet op menigvuldige bewijzen Mijner liefde te geven, Ik leerde Efraïm gaan; Hij, die hun koning is, nam ze op Zijne armen, even als een liefdevol vader zijn kind leert gaan en, wanneer het moede wordt of struikelt, het op zijne armen neemt. Zo heb Ik vol vaderlijke zorg Mijn volk door de woestijn geleid, en het in alle opzichten bijgestaan (Deut. 1:31), maar zij bekenden niet, zij wilden niet ter harte nemen, dat Ik, de enige heemeester, zein iederen nood (bijv. te Mara Ex. 15:26) genas.

4. Ik trok ze met mensenzelen ¹⁾; op dezelfde wijze als een vader zijn zwak kind aan banden vriendelijk leidt, zo leidde Ik ze met liefdevolle zorg den langen weg door de woestijn, met touwen der liefde), en Ik was hun, als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, als de zachte meesters, die hun trekstieren het juk aan het kinnebakken opheffen, opdat zij het voeder geschikt kunnen eten. Zo lokte ik Mijn volk door menigvuldige bewijzen Mijner genade en liefde, door menigerlei middelen om vergeving der zonde en vrede te verkrijgen, door instelling van blijde feesten, om zich in zijnen God te verheugen, tot wederliefde en tot gehoorzaamheid aan Mijne wet. En Ik reikte hem voeder toe, namelijk gedurende den gansen tocht het manna uit den hemel.

1) Des Heeren handelingen met Zijne kerke, hetzij door Zijn Woord of door de bedelingen Zijner Voorzienigheid zijn altijd gevoegd en geschikt naar de natuur des mensen, gelijk hij een redelijk schepsel is, en zijn ook zonderling verbindende, ten ware hij de menselijkheid kwam afleggen. Want, zegt Hij, Ik heb ze getrokken met mensenzelen, dat is met zulke zelen,

die gevoegd waren naar hun natuur als redelijke schepselen aangemerkt, gelijk als door vermaningen, beloften, bedreigingen en door zulke handelingen, als daar de mensen elkaar door verplichten.

2) De onvermoeide arm Gods trekt de tegenstrevende kinderen aan koorden der liefde. Dikwijls wanneer de mens, verleid door de ontzettende inbeelding van eigenmachtige vrijheid, zich geheel van Hem meent losgerukt te hebben, gevoelt Hij zich des te krachtiger aangegrepen door de hand des Heeren, en keert hij met berouw en schaamte tot Hem terug. Wat Israël ondervonden heeft wordt nog steeds bevestigd door de Goddelijke opvoeding van ieder mens.

O God! Gij gebruikt de allersterkste drangredenen, om mensen tot U te trekken en te winnen! Hebt Gij dan aan Uzelven niet reeds genoeg, o Liefde! zodat gij gene reden hebt, om met zo grote listigheid diegenen tot U te trekken, die meer dan reden hadden om U te beminnen boven alles, terwijl Gij ze tot U met de trekkingen van Uwe allerreinste liefde trekt. Gij zoekt ze, daar Gij ze het eerst bemindet, zo tot U te trekken, als men de mensen met weldaden tot zich lokt. (MAD. DE GUYON).

Onze Hemelse Vader trekt ons dikwijls met touwen der liefde, maar ach! hoe onwillig zijn wij om tot Hem te gaan. Hoe langzaam geven wij gehoor aan Zijn zachten drang. Hij trekt ons om eenvoudig in Hem te geloven; maar wij hebben nog niet het vertrouwen van Abraham bereikt; wij laten onze aardse zorgen niet aan God over, maar, even als Martha, zijn wij zeer bezig met veel dienens. De zwakheid van ons geloof doet onze ziel gebrek lijden; wij doen onzen mond niet wijd open, ofschoon God beloofd heeft hem te zullen. Trekt Hij ons heden niet, om ons vertrouwen op Hem te stellen? Horen wij niet Zijne stem ons toeroepen: "Kom, Mijn kind, vertrouw op Mij? De voorhang is gescheurd, de toegang is geopend; nader vrijmoedig tot den troon der genade. Ik ben uw grootste vertrouwen waard, werp uwe bekommernis op Mij. Schud het stof uwer zorgen af, en doe de schone klederen der vreugde aan. Maar helaas! al worden wij op den toon der liefde geroepen tot de zalige ervaring Zijner genade en vertroosting, wij willen niet komen. Op een anderen tijd trekt Hij ons tot inniger gemeenschap met Hem. Wij hebben op den drempel van Gods huis gezeten, en Hij roept ons in de feestzaal om met Hem avondmaal te houden, doch wij weigeren. Er zijn geheime vertrekken, die voor ons nog gesloten zijn. Jezus nodigt ons die binnen te treden, maar wij blijven terug. O welke koude harten! Hoe gering is onze liefde tot den dierbaren Heere Jezus; wij zijn niet waardig Zijne dienstknechten te zijn, veel minder Zijne bruid; en toch heeft Hij ons gemaakt tot been en vlees van Zijn vlees, met Hem verenigd door een heerlijk trouw-verbond. Hierin is de liefde. Maar het is ene liefde, die gene weigering duldt. Als wij de zachte trekkingen Zijner liefde niet gehoorzamen, dan zal Hij droefheid zenden om ons nauwer aan Hem te verbinden. Hij wil ons tot elken prijs tot zich trekken. Dwaze kinderen, die wij zijn, om die koorden der liefde te versmaden, en ons zo den gesel van touwtjes op den hals te halen, dien Jezus zo goed weet te gebruiken! .

5. Hij Efraïm, zal in Egypteland 1) niet wederkeren, opdat niemand mene, dat Mijn eeuwig raadsbesluit der liefde, dat Ik door redding van het volk uit Egypte en zijne wonderbare leiding door de woestijn tot het land der belofte heb uitgevoerd, is door de onboetvaardigheid

en het ongeloof van hen te schande geworden; maar Assur, die zal volgens Mijn onveranderlijk besluit zijn koning zijn; omdat zij zich weigeren te bekeren tot hunnen waren Koning en Heere.

Terwijl in Hoofdst. 1:11; 8:13; 9:3, 6 Egypte steeds zinnebeeld was der slavernij en vernedering, waarin het volk tot zijne straf zou worden geworpen, en de plaats, waar zij de straf moest lijden, onverschillig was, is Egypte hier als natuurlijk te verstaan.

God die hen uit Egypte gebracht had, om hen tot een volk voor zich zelve aan te nemen, zal hen nademaal zij Hem niet getrouw wilden zijn, in een slechter staat brengen, dan waarin Hij hen eerst vond. Hij zal in Egypte niet wederkeren, hoewel dat een huis der duisterheid en zwaar genoeg was, maar Hij zal in een harden dienst gaan, want de Assyriër zal zijn koning zijn, die hen erger zal behandelen dan Faraö ooit deed. Merk hieraan: zij die niet willen wederkeren tot de plaatsen, die zij verlaten hebben, kunnen niet verwachten, te zullen wederkeren tot de vertroosting, die zij verloren hebben.

6. En het zwaard (der Assyriërs) zal in zijne steden blijven, zal langdurig zich aan Israël doen gevoelen, en zijne grendelen verteren, zijne vestingen, door welke het dacht het land voor den vijand afgesloten te hebben, en het zal opeten, snel en geheel veroveren en verwoesten, van wege hun vijandige beraadslagingen tegen den Heere.

7. Want Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij, het volhardt in zonde, en kan er zich niet van losmaken; zij de Profeten roepen het wel tot den Allerhoogste 1), dat zij zich tot God zullen bekeren, maar niet één verhoogt richt zich op Hem in waarheid; hun hart houdt zich verre van Hem.

1) In het Hebr. Weël-al jikreehoe. Beter: Opwaarts roept men hen. Dat is: de Profeten roepen hen wel toe, om het hart opwaarts tot God te heffen, om zich los te maken van de afkerigheid van God, maar er is geen beweging, niet een komen tot bekering.

8. Wel verdiende zulk een afval gehele verdelging, maar hoe zou Ik u overgeven aan het verderf, o Efraïm? u overleveren aan uwe vijanden, o Israël? hoe zou Ik u maken als Adama? u stellen als Zeboïm? Ik kan u van wege Mijne liefde en trouw niet als die steden van het Siddimdal geheel van den aardbodem verdelgen, om Mij uit stenen kinderen te verwekken (Gen. 19:24. Deut. 29:22. Jer. 49:18. Matth. 18:15. Luk. 10:12), Mijn hart is in Mij omgekeerd, en al Mijn berouw, Mijne barmhartigheid, is te zamen ontstoken, zodat Ik dat zwaarste gericht niet over u kan volbrengen.

9. Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal, nadat Mijn hart over u is omgekeerd en jegens u veranderd is, niet wederkeren, om Efraïm geheel en al te verderven; want Ik ben God en geen mens, wien lichtelijk iets berouwt (1 Sam. 15:29. Num. 23:19. Mal. 3:6), Ik ben de Heilige, de volkomen Reine, bij wien gene afwisseling is van licht en duisternis, gene verandering noch berouw (Jes. 6:3), in het midden van u 1), gelijk uwe gehele geschiedenis heeft bewezen, zo als gij zelf moet betuigen, en Ik zal in de stad) niet komen, gelijk een vijand in ene stad invalt, om die te vernielen.

1) In vs. 8 en 9 spreekt de innerlijke barmhartigheid Gods in verband met Zijne heiligheid. Wel had Israël verdiend om van den aardbodem vernietigd te worden, gelijk Sodom en Gomorra, Adama en Zeboïm maar de rechtvaardige God is ook hier de Heilige, de Onveranderlijke in Zijne Raadsbesluiten. Hij kan Efraïm niet geheel en al verderven, omdat Zijne heiligheid niet liegt. Buitendien spreekt God hier evenzeer tot troost van de godzaligen, die nog in Efraïm zijn.

Er zal uitvoering zijn van Zijne oordelen, maar ook betoning van Zijne genade. Hij zal des Verbonds en Zijn eed, aan Abraham gedaan, gedachtig zijn. Ook hier zal Efraïm ervaren, dat, omdat Hij als de Heilige niet verandert, Zijn volk niet geheel en al vertreden wordt.

2) In het Hebr. Beïr. Nu betekent dit woord wel stad, maar ook toornfloed, en deze betekenis moeten we hier hebben. De Heere wil hier zeggen als bij herhaling, dat Hij de volle hittigheid van Zijn toorn niet zal uitstorten over Zijn volk.

Hij wil zeggen: Ik weet, hoe Ik u helpen zal. Noch straf noch genade baat, Ik moet Christus zenden, die zal 't goed maken.

10. Zij zullen wanneer eens aan het einde der tijden de ontferming des Heeren zich weer tot Zijn volk zal keren, den HEERE in gehoorzaamheid weer achterna wandelen; Hij zal brullen als een leeuw, Hij zal Zijne komst tot genadebetoningen aan Zijn volk met ene ver klinkende stem aan hen bekend maken (Jes. 27:13); wanneer Hij brullen zal, Zijne roepstem werkelijk laat klinken, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen 1), de Israëlieten zullen van het strand der Middellandse zee, maar ook uit het Westen, uit Europa naderen.

11. Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, allen, die in het gehele zuiden verstrooid zijn, zullen met vogelsnelheid naderen en als ene duif haastig naar haren slag toevliegt, uit het land van Assur, en alle landen in het oosten; en Ik zal hen doen wonen, alle die verzamelden uit alle delen der wereld en die begenadigde kinderen in hun huizen, in hun beloofde erfenis stellen, zodat zij daar voor altijd in vrede wonen, spreekt de HEERE 1), de Almachtige en Getrouwe.

1) De Profeet ziet hier in de verste, laatste tijden; als de Heere Christus met grote kracht en heerlijkheid met de stem des Archangels onder bazuingeschal zal wederkomen en het nieuwe Jeruzalem zal oprichten, dan zal gans Israël zalig worden (Rom. 11:25 vv.) Tot hiertoe wordt het woord in de heidenwereld vervuld: door de wereldgeschiedenis brult de leeuwenstem tot bekering, en allengs komen de volken nader, wel sidderend en bevend, maar vol verlangen om te rusten in de welbereide woningen van Hem, die God is en geen mens, die den gloed Zijns toorns niet wil afleggen, die de Heilige is in 't midden Zijner gemeente.

De Heere wil Zijn verstrooid volk niet verderven, en inzonderheid Israël niet, maar Hij zal ze zoeken en vinden, om ze goed te doen, in wat hoek van de wereld zij ook wezen mogen.

De Heere is overvloedig machtig, om Zijn volk na lange afzwerving, weer in bezit te stellen in hun gewone genietingen. Gods belofte van het te doen is er een genoegzame grond van hope voor.

HOOFDSTUK 12.

III. Hoofdst. 12:1-14:9. Hier begint de derde en laatste hoofdafdeling hun het 2e deel van ons profetisch Boek. De Profeet toont daarin aan, dat het door den Heere gedreigde en nabij zijnde gericht van Israëls ondergang rechtvaardig is en niet kan achterblijven. Ook deze afdeling is weer in drie kleinere delen verdeeld. In het eerste (Hoofdst. 12) toont de Profeet, hoe Israël, in plaats van het voorbeeld van zijn vader Jakob te volgen, vervallen is tot de goddeloosheid der Kanaänieten, die zij wegens hun verdorvenheid uitroeien. In het tweede deel (Hoofdst. 13:1-14 :1) stelt hij voor, hoe Israël ondanks alle betoningen van liefde en van heiligen ernst Gods, zich in zijn afval verhard, ja versterkt heeft. Het is alleen de goddelijke ontferming, waardoor zij uit het gericht zouden kunnen gered worden, ja uit den dood en de hel verlost. In het laatste deel (Hoofdst 14:1-9) roept hij het volk nogmaals op tot oprechte bekering, en geeft hij uitzicht op wederaanneming der boetvaardigen en op rijken zegen van de zijde des Heeren. Het laatste vers van het Boek is het amen op het geheel, ene krachtige vermaning tot slot, om de roepstem des Heeren tot bekering niet ongehoord te laten.

1. Die van Efraïm hebben Mij, waar ik 't oog sla, omsingeld met leugen, spreekt de Heere, en het huis Israëls met bedrog, want hoewel zij overal het recht in onrecht, het ware geloof in wangeloof, het vertrouwen op den Heere in vertrouwen op eigen macht hebben veranderd, houden zij zich toch voor het geroepene volk van God, dat recht op elken zegen heeft. Maar Juda heerste nog met God, hield zich nog aan God vast, en was met de heiligen getrouw 1) zelfs dit tot hiertoe getrouwe volk wankelt tot den afval, hoewel een zo sterk God, die Zich altijd een God des vertrouwens voor de Zijnen betoond heeft, en als de Heilige, door begunadiging der gelovigen en verdelging der goddelozen, onder hen woont.

1) In het Hebr. Wejehoeda ood raad im-El weïm kedosjim nèëmaan. Beter: En Juda zwerft nog met God en de getrouwe heiligen. Het beeld is genomen van een koe, die losgebroken is, en nu verre van de stal of in de wereld omzwerft. De Heere spreekt hiermede uit, dat ook Juda van Hem is afgefallen en de teugels heeft losgerukt, waarmee Hij het door Zijn wet en getuigenis had gebonden.

2. Efraïm weidt zich en voedt zich met wind met allerlei ijdele handelingen zonder trouw en waarheid, en jaagt den verderf aanbrengenden oostewind en dus zijn eigen ondergang na (Job. 27:21. Jes. 27:8); den gansen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting, die de zwakkeren door hun daden van geweld ondervinden; en zij maken verbond met Assur, om hen tegen Egypte te beschermen, en de olijfolie (Deut. 8:8. 2 Kon. 5:26) wordt ten geschenke naar Egypte gevoerd, om tegen Assur te beschermen, of van diens opperheerschappij verlost te worden, zo als koning Hosea deed (2 Kon. 17:4

3. En niet alleen zal het noordelijk rijk Gods straffen ondervinden; ook heeft de HEERE enen twist met Juda, dat op twee gedachten hinkt; God zal hun zonde straffen, en Hij zal bezoeking doen over Jakob, het noordelijk rijk naar Zijne wegen; naar zijne handelingen zal Hij hem vergelden.

4. In moeders buik hield hij, uw stamvader Jakob, naar welken Ik u zo even genoemd heb, zijnen broeder Ezau bij de verzenen(Gen. 25:26), worstelende om den goddelijken zegen en de genade der belofte in de eerstgeboorte; en in zijne kracht op mannelijken leeftijd droeg hij zich vorstelijk a) met God, en worstelde hij om Zijnen zegen en om genade, die hij ook verkreeg (Gen. 32:25-29). Hij had u, die zijnen overwinnaarsnaam draagt, een voorbeeld moeten zijn tot gelijken ijver naar Gods genadegoederen, en een onderpand van gelijke overwinning en zeker verkrijgen der genade Gods!

a) Gen. 35:9, 10.

5. Ja hij, uw stamvader Jakob, droeg zich vorstelijk tegen den Engel des Heeren, den waarachtigen God, die in het Oude Testament zo dikwijls in de gedaante van enen Engel verscheen, voordat Hij in Christus mens werd, en hij overmocht hem; hij weende en smeekte Hem, en deze middelen tot strijd en overwinning staan evenzeer u ten dienste, wanneer gij ze slechts wildet gebruiken (Gen. 32:31). Te a) Bethel vond hij, Jakob, Hem, den Heere, eerst op den weg naar Paddan Aran, en later toen hij aldaar een plechtige godsdiensttoefening hield, en aldaar sprak hij, niet alleen met Jakob maar ook in hem met ons; ook ons geldt dus de belofte aan Jakob, zo wij ware navolgers van Israël, worstelaars met God worden:

6. Hij sprak met ons, namelijk Jehova, de HEERE, de God onzes verbonds, de God der heirscharen, de almachtige Gebieder over alle machten des hemels, HEERE, Jehova, de Eeuwige, gisteren en heden dezelfde in eeuwigheid, is Zijn gedenknaam 1), waarmee Hij Zich aan Mozes heeft bekend gemaakt (Ex. 3:15). Vertrouwt op Hem, en Hij zal u als overwinnaars kronen, even als Jakob, wanneer gij wettig strijdt.

1) De herinnering aan de worsteling Jakobs om het eerstgeboorterecht en om den zegen Gods, wordt hier zijn nageslacht voorgehouden, om het daarmee aan te zetten tot een worstelen met den Heere om genade en geen recht, om Israël den weg te wijzen tot betering en herstelling in de gunst Gods.

7. Gij dan bekeer u van harte tot uwen God, en dit zij het kenteken van het waarachtige uwer bekering, bewaar weldadigheid jegens alle armen en verlatenen, en recht in het richten, en wacht, hoop en vertrouw, geduriglijk op uwen God.

Deze worsteling was een keerpunt in Jakobs levensgeschiedenis, en moet het zijn in de levensgeschiedenis van ieder mens, ja van ieder volk; daarom wordt er door de Schrift zulk een gewicht op gelegd. Immers wie nog niet als zondaar met God geworsteld heeft en als gelovige door Hem gezegend is, die staat nog in zijne natuurlijke geboorte, die heeft het grote keerpunt zijns levens nog niet bereikt, die kan niet zeggen: één ding weet ik, dat ik blind was en nu zie. Jakob was geen Israëliet, in welken geen bedrog was; hij was een zondaar, in wien het bedrog zijn zetel heeft; zelfbedrog en bedrog van anderen. Jakob had zijn vader bedrogen en de belofte Gods gestolen; het was wel zijn eigen goed, maar een erfgenaam mag zijn eigen goed niet stelen; hij moet wachten totdat hem dit door den rechtmatigen uitdeler er van wordt gegeven. Daarna trad God in het gericht met Jakob, en deze vluchtte niet en gaf zich ook niet over. Hij scheen te zullen overwonnen worden, doch hij gaf den moed niet op; maar nam zijne

toevlucht tot de ontfermingen Gods, en bleef volhardend biddend strijden. En nu, gij weet het, hij was Jakob; maar God zei: gij zijt Israël. Hiermede ontving hij een naam van God, een heerlijken, een eeuwigen naam; en zo verachtelijk hij nu den naam Jakob gedragen heeft, zo heerlijk heeft hij nu den naam van Israël gedragen. De Engel, die met hem worstelde, wordt Elohim genoemd; dit woord wordt meermalen van een meertal Engelen gebruikt, maar nooit van een Engel, tenzij hij de Verbonds-Engel, de Heere is. Nog heden eten de Joden de verrukte zenuw niet, en het is ene proef voor den beestensnijder, dat hij die handig weet uit te lichten. Zo geeft Israël tot in de kleinigheden van zijn dagelijks leven een cursus over de oudheden der Schrift. Doch ziet voornamelijk hierin het wonderdadige van Gods Woord zelf. Waar is een geschrift, dat de tijden zodanig in Zijne macht heeft, dat hetzelfde woord, dat meer dan vijf en dertig honderd jaar geleden geschreven werd, nog heden zijne kracht heeft? Voorzeker de Joden zijn een eeuwig volk. En nu wij zien het bij Hosea, Jakobs geschiedenis wordt zijnen nakomelingen voorgesteld als hun volksgeschiedenis. De kinderen Jakobs werden tot kinderen Israëls niet eenmaal, maar meermalen. Bij Jakob werd de avondstond zijns tijdelijken levens de morgenstond des eeuwigen levens. Zou ook dit niet voor Israël volle waarheid worden? Waarom, zo vragen wij, met stad en tempel niet ook het volk te niet gedaan, door het in de volken te laten wegsmelten? Wij mogen er op antwoorden: omdat het eerste deel van de geschiedenis der Joden Jakob, en het tweede deel Israël heet.

8. Maar hoever zijt gij, o Israël! van deze waarachtige bekering verwijderd! In der Kanaänieten of des koopmans hand, dat Israël in plaats van een strijder met God is geworden, is ene bedrieglijke weegschaal; hij verrijkt zich door bedrog, in plaats van recht (vs. 7) te bewaren, en op Gods gebod (Lev. 19:35 vv. Deut. 25:13 vv.) acht te slaan; hij bemint de armen en nooddruftigen te verdrukken, in plaats van barmhartigheid te bewijzen (vs. 7), hoewel de Heere zo ernstig waarschuwt (Lev. 19:13. Deut. 24:14).

9. Nog zegt Efraïm, in plaats van zich te schamen: Evenwel ben ik rijk geworden, door dat handelen; ik heb mij groot goed verkregen, in al mijnen arbeid tot vermeerdering van mijn vermogen zullen zij in mij gene ongerechtigheid vinden, die zonde zij, die strafbaar is. Zo bedriegt gij uzelfen omtrent uwen uitwendigen toestand en uw inwendig verval.

10. Maar Ik betuig u, dat gij al uw geluk en goed zowel vroeger als heden, niet aan uwe inspanning en gerechtigheid, maar alleen aan Mijnen zegen te danken hebt, want Ik ben de HEERE, Uw God van Egypteland af, dus van het begin van uw bestaan. Ik zal u, tot straf, dat gij dit niet erkent, maar uw vertrouwen op ongerechtigheid stelt, nogmaals in de woestijn voeren, en even als bij uwen 40-jarigen tocht door de grote en schrikkelijke woestijn, in tenten doen wonen, als in de dagen der zamenkomst (Hoofdst. 9:5), even als bij het jaarlijks terugkerende Loofhuttenfeest, dat ter gedachtenis van Mijne genadige uitleiding uit Egypte (Lev. 23:42 vv.) gevierd wordt; also zult gij uitgestoten uit het goede land en uit uwe goede en schone steden en huizen, verre van het vrolijk Loofhuttenfeest, duidelijk vernemen, dat Ik het alleen ben, die u in uwe armoede heb rijk gemaakt, die u verzorgt en beschermt.

Wanneer de Heere het volk bedreigt, dat Hij het weer uit het land zal verstoten, en den tocht door de woestijn nog eens zal laten beleven, zo ligt daarin tevens de belofte, dat Hij het niet onverzorgd in de Woestijn zal laten blijven, zodat de verstoting diensvolgens gene gehele,

gene definitieve zal zijn. Het spreekt van zelf, dat de verstoting in de woestijn als een beeld moet worden beschouwd van de verstrooiing onder de heidenen. Wij kunnen toch dagelijks aan de Joden voor onze ogen zien, hoe de Heere lichamelijk Zijn volk verzorgt, dat Hij voor een tijd heeft verstoten, hoe Hij het niet laat omkomen, maar nog altijd den ouden zegen laat ondervinden.

Verschillend worden de woorden "Ik zal u in tenten doen wonen" opgevat. Behalve gelijk wij invoegden ook: "Ik heb u tot nog toe in tenten doen wonen; Ik heb u vrede, veiligheid, overvloed en vreugde (dat hier wordt uitgedrukt door ene spreekwijze welke doelt op de vreugde en veiligheid, die zij ten tijde van het feest der tabernakelen hadden) bezorgd, volgens Mijne goedertierenheid en getrouwdheid. En durft gij, o Efraïm! Mij, door schending daarvan, den lof en de eer benemen? durft gij zo ondankbaar zijn? Of anders: Ik zal u vervolgens in tenten doen wonen, en dat middel gebruiken, dat het meest geschikt is, om uw gevaar en uwen ondergang te verhoeden. (POOLE en WELSH).

11. En Ik heb gesproken van den tijd van uw uittrekken uit Egypte af, en zal spreken door Mijnen Geest tot de Profeten, en Ik zal het gezicht, door zo vele eeuwen gegeven, vermenigvuldigen, en door den dienst der Profeten heb Ik Mijnen wil geopenbaard, en zal Ik gelijkenissen voorstellen 1). Ik heb geen middel onbeproefd gelaten om uw heil te bevorderen, en Ik zal niet nalaten u te vermanen.

1) Wij zien, dat de wereld zich tegen alle vermaningen verhardt: wij zien ook, hoe lang de Heere Zijne gerichten uitstelt, en het verdraagt, dat de mensen zelfs Zijne goedheid honen. Dezelfde verdorvenheid heerst dus heden in de wereld als de Profeet hier beschrijft. Alzo heeft God ons niet alleen uit Egypte verlost, maar uit de allerdiepste diepten; wij weten, dat wij door Christus verlost zijn, opdat wij geheel Gods eigendom zouden zijn. Want daarom is Christus gestorven en opgestaan, omdat Hij beide over levenden en doden heersen zou. Maar hoe weinigen denken er aan, dat zij geen recht meer over zich zelve hebben, omdat zij door het bloed van Christus Zijn eigendom zijn geworden.

Beter is het hier den verleden tijd te gebruiken. De Heere wijst hier toch op hetgeen Hij gedaan heeft. Hoe Hij op allerlei wijze heeft geroepen en gemaand tot bekering. Hoe Hij Zijne Profeten heeft gezonden, om Zijn volk te redden van den afgrond, maar zij hebben niet gehoord. Integendeel wijst vers 12 er op, hoe Israël tot een niets zijn is geworden, tot enkel ijdelheid. In het dienen van de wereld is geen wezen. Het leidt den mens niet tot wat hij wezen moet. Alleen in het dienen van God ligt wat den mens tot mens maakt, dewijl hij tot God is geschapen.

12. Zeker is Gilead, het oostelijk gedeelte van het rijk (Hoofdst. 6:8), ongerechtigheid, zij zijn enkel ijdelheid 1); te Gilgal, in het westelijk gedeelte (Hoofdst. 4:15; 9:15), offeren zij tegen het bevel des Heeren op afgodische wijze ossen, ja hun altaren zijn zo menigvuldig als steenhopen op de voren der velden.

1) De afgoderij, of valse godsdienst zal nooit aan het gemoed of de conscientie der mensen voldoening kunnen geven, gelijk het eindeloos vermenigvuldigen van de wegen, wanneer zij den regel verlaten, zulks getuigt.

Gilead en Gilgal vervangen hier de melding van het gehele Israëlietische land aan gene en deze zijde van den Jordaen. Van dat zij het Over-Jordaanse in bezitting namen, en van dat zij Kanaän veroverden, van toen af hebben zij niet anders dan kwaad gepleegd en onheil gesticht.

13. Welke grote dingen heeft toch de Heere aan u gedaan? Wat was eens uw voorvader? Jakob vloed toch als een arm banneling uit zijn vaderland naar het veld van Syrië, naar Haran in Mesopotamië (Gen. 29), en Israël diende als een arme knecht om ene vrouw, en hoedde Labans schapen om ene vrouw 1), hij verrichtte dus het werk van den geringsten knecht.

1) Hier wil de Heere komen tot het vrije van Zijne gunstbetoning. Roemde Israël op zijne afkomst, meende Israël, dat het van edele afkomst was, en daarom niet zou uitgedelgd worden, de Heere wijst hierop, dat er op zich zelf in hun stamvader niets edels lag, maar dat Hij hem uit vrije gunst en ongehoudene goedertierenheid had geroepen.

14. Maar hoe genadig en barmhartig heeft de HEERE u, de nakomelingen van Jakob, uit uwe geringheid verheven! Hij voerde Israël op als een vrij volk door wonderen en tekenen uit Egypte door enen Profeet, namelijk door Mozes (Deut. 18:18); en het moest geen gering herder meer zijn, maar door enen groten Profeet werd hij gehoed 1) op den gansen langen weg door de woestijn.

1) Dat is Mozes, die alhoewel hij koning in Jeschurun genoemd wordt, nochtans hetgeen hij deed over Israël, deed als een Profeet, door bestier van God, en door de kracht van Zijn Woord. Het teken van zijn gezag was geen koninklijke scepter, maar de roede van God; met die riep hij de plagen over Egypte en Israëls zegeningen op.

15. Efraïm daarentegen heeft Hem zeer bitterlijk vertoornd, in plaats van Hem door liefde en trouw te danken; daarom zal Hij zijn bloed, dat is hun talrijke misdaden, die des doods waardig zijn op hem laten, en zijn Heere, wiens eigendomsrecht zij zo geheel vergaten, zal hem zijnen smaad vergelden 2) (Jes. 65:7), aangedaan door den afgodendienst.

1) Te velen zijn er, die Christenen worden genoemd, die in handelszaken Kanaänieten zijn, en menen, dat elk middel goed is, waardoor men rijk kan worden. Zij menen, dat hun afwijkingen van rechtvaardigheid kunnen verontschuldigd of verdedigd worden. Doch God zal zeker zulk een gedrag opmerken en straffen, voornamelijk bij hen, die Zijne waarheid belijden en Zijne inzettingen waarnemen. Het is beter den hardsten arbeid in armoede te verrichten, dan rijk te worden door zonde. Wij kunnen ons een oordeel vormen omtrent onzen eigen toestand, door dien te vergelijken met dien der oude gelovigen in gelijke omstandigheden. Zo velen den last van God verachten, zullen vergaan met hun bloed op hun eigene hoofden. Mochten wij allen Zijn woord horen met nederig, gehoorzaam geloof.

HOOFDSTUK 13.

ZONDE BRENGT VERDERF AAN, CHRISTUS OVERWINNING HET LEVEN.

1. Als Efraïm, de hoofdstam van het thans zo diep gezonken noordelijke rijk, sprak, namelijk in vroegere dagen, toen het nog in gelijke macht als Juda aan het hoofd der 12 stammen van Israël stond, zo beefde men, zijne macht, en majesteit maakten den diepsten indruk op de overige stammen; hij heeft zich, daar hij zo groot aanzien onder het volk genoot (Num. 13:9, 17. Richt. 8:1; 12:1), verheven in Israël, onder de 12 nog verenigde stammen. Hij zocht de alleenheerschappij in de plaats van Juda te verkrijgen, totdat hij zich eindelijk onder Jerobeam van David losscheurde en het rijk der tien stammen stichtte. Maar, omdat hij dat goddeloos werk deed, dat door de invoering van den valschen godsdienst te Bethel en Dan (1 Kon. 12:28) de Heere zelf tot een beeld werd gemaakt, en eindelijk zelfs is hij schuldig geworden aan den Sidonischen afgodendienst van den Baäl onder Achab (1 Kon. 16:31 vv.), zo is hij los geworden van den God van alle leven, en is gestorven ¹⁾, zijn rijk is onophoudelijk ondergang en dood tegemoet gegaan.

1) De dood drong in hen door als een vergif, al was zulks ook niet terstond zichtbaar. Zo was Adam van den dag des zondevals af den dood gestorven, ofschoon hij nog lang daarna leefde. Met de doodsonde vangt niet alleen de doodschuld aan, maar dringt ook de kiem des doods in den zondaar door, en vergiftigt langzamerhand hart en gebeente. Zo komt ook omgekeerd met de vernieuwing der gerechtigheid een nieuw leven in den dood der zielen.

De dood of ondergang van het rijk van Efraïm was ingetreden, toen het den kalverdienst invoerde. Dat was volstrekt tegen de ordinantiën Gods, en moest noodzakelijk ten gevolge hebben, dat het rijk ten onder ging.

2. En nu sedert den tijd van 't eerste afvallen tot op heden zijn zij, de tien stammen van het rijk van Efraïm, voortgevaren te zondigen, en hebben zich van hun zilver een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar hun verstand, die allemaal smedenwerk zijn, voortbrengsels van kunstenaars. Aan de ene zijde bonden zij zich vast aan hunnen kalverdienst, aan de andere zijde voegen zij er steeds nieuwe Baäls-beelden aan toe, waarvan zij nochtans zeggen: De mensen, die offeren, zullen de kalveren, de gouden beelden, kussen ¹⁾, en dus zeer hoog eren (1 Kon. 19:18).

1) Het Latijnse woord "doratio" = aanbidding, betekent zijne hand aan den mond brengen en kussen, en alzo zijnen eerbied betuigen aan het voorwerp dat men dient. Zo beschrijft Job de aanbidding, welke de oude afgodendienaars aan de hemelse lichamen bewezen (vgl. Job 31:26). Naderhand bracht men dezelfde uitwendige daad van godsdienst aan de beelden toe, gelijk uit een bekende plaats in den Octavius van Minucius Felix blijkt. Soms kusten zij de beelden zelf, gelijk blijkt uit de beschrijving, die Cicero van het beeld van Herkules geeft, dat Verres had weggenomen (in Verrem IV), en uit de bekende verzen van Lucretius, die in onze taal luiden: "Ook ziet men aan de koperen beelden, bij de poorten der steden geplaatst, hoe hun rechterhanden door 't gedurig aanraken van hen, die hen groeten, gesleten zijn. " sommigen (Luther) vertalen offeranden van mensen, dat is mensenoffers, doch het opofferen

van mensen was een verfoeilijk stuk van den dienst, die men aan den Moloch bewees, maar werd, voor zoveel wij kunnen vinden, te Dan of Bethel niet geoeffend.

3. Daarom, omdat zij zelf verkoren wat niets is zullen zij tot niets worden; zij, die zo hardnekkig aan hunnen dwazen godsdienst vasthouden, zullen zijn als eens morgenwolk, die spoedig voor de opgaande zon verdwijnt, en als een vroegkomende dauw, die aanstonds henengaat¹⁾ als de zon verrijst (Hoofdst. 6:4). Zo snel en zeker komt hun ondergang. Zij zullen zijn als kaf van den dorsvloer, die op ene hoogte gelegen is. (Deut. 25:4 Jes. 17:13; 41:15 vv. Ps. 1:4; 35:5) en als rook van het vuur onder den pot uit den schoorsteen ²⁾ (Ps. 68:3) wordt weggestormd.

1) Wat de Heere van hen zegt in Hoofdst. 5:4 als een beschuldiging, wordt hier nu aangekondigd als een straf, en hiermede wordt het den volke aangekondigd, dat de gerichten van het volk als volk onafwendbaar zullen zijn. Israël had, trots alle waarschuwingen, zich tegen den Heere verzet, en daarom zou de Heere eindelijk komen met zijne roede.

Het Hebr. woord "aroebah" betekent "venster" (Pred. 12:3). De oude Hebreëen hadden geen schoorstenen; de rook trok door het met traliën gesloten venster weg.

4. Ik ben toch de HEERE, die Zich als uw God a), als de machtige Helper en Raadsman van Egypteland af bij den uittocht bewezen heeft; daarom zoudt gij genen anderen God kennen b), dan Mij alleen, want gij hebt van niemand anders hulp en redding ondervonden dan van Mij; want er is geen Heiland dan Ik.

a) Jes. 43:11. Hos. 12:10. b) 2 Sam. 22:32. Ps. 18:32.

1) Hiermede komt de Heere God weer terug op hetgeen Hij voor Zijn volk is geweest, om daarmee nog eens te wijzen op het trouweloze van den afval en dezen in het helderst daglicht te stellen. Als Israël uitgered was uit grote ellende, dan was het immer door de hand des Heeren, en nooit door de stomme afgoden.

5. Ik heb u reeds gekend in de woestijn, door welke Ik u gedurende 40 jaren leidde, in een zeer heet land, waarin gij zonder Mij zoudt versmacht zijn.

Ja Heere, Gij hebt mij inderdaad gekend in mijn gevallen staat, en toen koos Gij mij reeds voor U zelve! Toen ik afkerig was, en mij zelve verfoeide, naamt Gij mij als Uw kind aan, en vervuldet Gij mijne dringende behoeften. Uw naam zij voor eeuwig gezegend voor deze vrije, rijke, overvloedige genade. Daarna is mijne inwendige bevinding dikwijls ene woestenij geweest, maar Gij hebt mij toch als Uw liefste erkend, en hebt stromen van liefde en genade in mij gestort om mij te verheugen en vruchtbaar te maken. Ja, toen mijn uitwendige toestand het slechts was, en ik in een land van droogte omzwierf, heeft Uwe liefde-nabijheid mij verkwist. De mensen hebben mij niet gekend, toen verachting mijn deel was; maar Gij hebt mijne ziel in tegenspoed gekend, want gene droefheid verduistert den glans Uwer liefde. Zeer genadige Heere, ik prijs U voor al uwe getrouwheid in droeve omstandigheden, en ik betreur het, dat ik U soms vergeten en mij zelve groot gemaakt heb, wanneer ik alles aan Uwe

zachtmoedigheid en liefde te danken had! Wees Uwen dienstknecht hierin genadig! Mijne ziel, als Jezus u also in uw lagen staat erkende, wees verzekerd dat gij Hem en Zijne zaak toebehoort, nu gij voorspoedig zijt. Wees niet zo opgeblazen door uw wereldsen vooruitgang, dat gij u de waarheid schaamt. Volg Jezus in de woestijn, draag het kruis met Hem, als de hitte der vervolging ondraaglijk wordt. Hij erkende u, o mijne ziel, in uwe armoede en schande; wees nooit zo verraderlijk u Zijner te schamen. O, er is des te meer schande in de gedachte, mij mijns welbeminden te schamen. Jezus, mijne ziel kleeft U aan.

Ik zoek U op den helderen dag, Zowel als in den nacht van zorgen; Van Uwen lichtglans wil ik licht, Van Uwe schoonheid, schoonheid borgen.

6. Daarna zijn zij, nadat het vruchtbaar Kanaän hunlied weide was geworden, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft zich hun ondankbaar en hoogmoedig hart verheven; daarom hebben Zij Mij vergeten, gelijk hun reeds Mozes (Deut. 8:11 vv. 11) waarschuwend voorzegt heeft (Deut. 32:15).

Niets beledigt God meer, dan de ondankbaarheid der zielen, die zich aan Hem niet willen overgeven, of die, nadat zij het deden, zich weer aan Zijne leiding onttrokken. Hij spreekt zo dikwijls daarvan in zulke uitdrukkingen, dat men daaruit wel kan zien, hoezeer Hem dat mishaget en beledigt. O God! het schijnt bijna, alsof Uwe gehele gelukzaligheid afhing van deze gelatenheid en overgave van hen, die U de ziel vrijwillig toevertrouwden. O gij, ondankbare zielen! moest u dat niet genoeg zijn, zonder enig ander nut of voordeel van uwe overgave te verlangen, dan dat het Gode welgevallig is, om u met alle macht tot onderwerping te dringen? (MAD DE GUYON).

7. Dies werd Ik, wiens weide hen gevoed had en dien zij nochtans vergaten, hun Mijne ondankbare, vet geworden kudde, als een felle leeuw, die de kudde zonder verschoning verscheurt; als een luipaard loerde Ik op den weg 1); waar de kudde heentrekt, om ze ook daar te overvallen (Hoofdst. 5:4).

1) Dit alles leert ons, dat misbruikte goedheid in te grotere strengheid verkeert. Zij, die God versmaden en tergen, als Hij voor hen is als een zorgvol en teder herder, zullen bevinden, dat Hij zelf voor Zijn eigen kudde zijn zal, als de roofdieren zijn. In degenen, die God lang met veel zachtmoedigheid te vergeefs gedragen heeft en met vele genegenheid genodigd, zal Hij Zijn toorn bewijzen en hen vaten des toorns maken.

8. Ik ontmoette hen als een beer, die van jongen beroofd is, en daarin gene verschoning kent, en scheurde het slot 1) huns harten; en Ik verslond ze aldaar op den weg, waar Ik ze vond, als een oude leeuw; het wild gedierte des velds verscheurde hen 2) (Lev. 26:22) opdat zij zouden weten, hoe verschrikkelijk het is te vallen in de handen des levenden Gods (Hebr. 10:31).

De wilde dieren stellen de heidense machten der wereld voor, die op Gods bevel Zijn volk moeten tuchtigen, vóór allen Assur. Merkwaardig is het, dat hier dezelfde dieren genoemd

worden, door welke Daniël (7:4 vv.) het Chaldeeus, Medo-Perzisch en Grieksch-Macedonisch wereldrijk voorstelt.

Eerst zal Ik hen ombrengen, vervolgens in stukken scheuren en het hart zelfs uitrukken; het is waarschijnlijk dat dit wreed gedierte, waarbij God Zich in Zijne oordelen vergelijkt, zich haast om zijne prooi op te scheuren, om het bloed te drinken, eer het besterft. Het woord "Segort" "Slot" vertaald, komt van het woord "Sagar" =" insluiten" en schijnt het pericordium te betekenen, dat een vet en dik vel is, hetwelk het hart omgeeft.

9. Het dienen van andere goden heeft u bedorven, o Israë! want in Mij is uwe hulp, om van alle uit- en inwendige vijanden verlost te worden, en tegen Mij zijt gij opgestaan door u los te scheuren van den waren godsdienst en van het koninkrijk der belofte.

Al uw ongeluk komt van uzelf, aan God is het u zegen te geven. Het is gelijk Augustinus zegt: God doet veel goeds aan den mens, dat de mens niet bemerkt, maar de mens doet niets, waarvan God niet bewerkt, dat hij het doet. " Even als uit Gods liefde niets kwaads in ons opwassen kan, maar alles goeds, zo is de eigenliefde de wortel van alle kwaad in ons, waaruit alle kwaad voortkomt. Van daar komt alle ongerechtigheid, zonde, boosheid, blindheid, onwetendheid, en zo maakt de mens zijnen wil tot enen valsen god. En gelijk de ware God de oorsprong is van alles goeds, zo is de valse god 's mensen eigen wil, een oorsprong van alle kwaad. En daar het schepsel uit niets gemaakt is, en in zich gene bestendigheid en vastheid bezit, maar altijd van nature tot niets terugkeert en altijd hulpbehoevend is, zo kan de mens in zichzelf gene bestendigheid en zekerheid hebben, maar wankelt hij altijd heen en weer, is altijd behoeftig, kan nooit rusten. (JOH. ARNDT).

10. Waar is uw koning nu, dien gij uzelf gekozen hebt? dat hij u, zo hij kan, behoude in al uwe steden; wanneer Assur u met grote macht zal overvallen, en waar zijn uwe onrechtvaardige richters of koninklijke raadslieden, waar gij na Salomo's dood, in opstand tegen Rehabeam en tegen Mij, van zeidet: Geef mij enen eigen koning en vorsten 1), want ik kan met Davids huis niet langer gemeenschap hebben (1 Kon. 12:16 vv.).

1) Hij bespot de Israëlieten, dewijl zij zagen dat hun koning reeds beroofd was van alle macht om te helpen, ook alle vorsten zowel de voorzichtigheid misten, als alle andere middelen. Dewijl er bij de mensen niets geen bescherming was, leert de Profeet dat Israël te vergeefs heeft vertrouwd, waar het meende zich veilig te verbergen onder de schaduw van den koning, terwijl het veilig was, zolang het geregeerd werd door wijze mannen. Dit alles zegt hij is ijdel.

Uit deze vraag blijkt niet, dat de Profeet op enen tijd doelt, wanneer in het rijk van Israël in 't geheel geen koning aanwezig was, maar hij wil zeggen, dat het koningschap van Israël, dat is voortgekomen uit opstand tegen den Heere en Zijnen Gezalfde, niet in staat zou zijn Israël van den ondergang te redden.

11. Ik gaf u, toen gij het oproerig verlangdet, enen a) koning, maar in Mijnen toorn, om u door uw eigen verlangen, door uwe koningen te straffen 1), en nam hem weg, (zal hem

wegnemen) in Mijne verbolgenheid, wanneer Ik u van Mijn aangezicht zal verstoten en den heidenen overgeven, zodat uw eigengemaakt koningschap zal vernietigd worden.

a) Deut. 8:5; 15:23; 16:1.

1) Al ziet dit voornamelijk op die koningen in Israël, die door zamenzwering en moord spoedig elkaar opvolgden, en aan het rijk in bijzondere mate den ondergang bereidden, zo bedoelt het toch de Profeet van alle koningen zonder uitzondering; want zij allen volhardden in den opstand tegen het uitverkoren huis van David, waaraan de belofte toekwam, en in den afgodischen kalverendienst, welke het volk bevestigde in den afval van den Heere. Zo strafte de Heere den opstand des volks tegen Davids huis door de koningen, welke zij zelf gewenst hadden. Volgens de eeuwige wet van Zijn rijk strafte Hij toch elken zondaar met datgene, waarmee hij zichzelve bezondigd heeft; hij straft de zonde door nieuwe zonde, en slaat den enen duivel door den anderen dood.

Zo worden dus de personen der beheersers toegedeeld naar de verdiensten der onderdanen. Zo worden de daden der regenten volgens de gesteldheid der onderdanen geleid, zodat ook dikwijls het leven van enen waarlijk goeden herder tot ongeluk der kudde wordt.

De val der koningen is de straf der volken, want gelijk wij door hun deugd worden bewaard, zo geraken wij door hun zonde in het ongeluk.

In de eerste plaats wijst hier de Profeet op de zonde van Israël tegen Davids huis. Want wel kwam de scheuring van het rijk, om de zonde van Salomo hem tot straf, maar vrijwillig heeft Efraïm Davids huis de gehoorzaamheid opgezegd. Wel ging het naar den Raad Gods, dat over Israël Jerobeam zou heersen, maar toch nimmer naar het bevel des Heeren, dat Israël zich zou losscheuren van het rijk van Juda.

12. Efraïms ongerechtigheid, alle zonde van Israëls rijk, is zamengebonden en als in een bundel bewaard; zijne is opgeleid, totdat op eens alles te zamen zal worden bezocht (Deut. 32:34).

13. Smarten ener barende vrouw zullen hem aankomen; gelijk deze smarten heeft, voordat een nieuw leven in haar kind is geboren; zo zal Ik ook zware beproevingen laten komen, die hun echter tot loutering en bekering en tot voortbrenging van nieuwe toestanden zullen dienen; hij is een onwijs kind, dat de tijd zijner bezoeking niet erkent (Deut. 32:6, 28 vv.); want anders zou hij genen tijd in de kindergeboorte blijven staan, hij haast zich niet, als de geboorteweeën aanwezig zijn, tot de geboorte 1), en stelt zich zo aan 't gevaar bloot van niet te zullen komen; zo weigert Israël ook in de ellenden en in de gerichten des Heeren, om zich te bekeren 2).

1) Efraïm is hier beide, ene moeder, die baren moet, en een kind, dat geboren moet worden.

2) Reeds deze plaats in haar verband (vs. 14) ware genoeg geweest, om den leraar in Israël, als Nikodemus, (Joh. 4) in het geheim der wedergeboorte in te leiden.

Hoe langer de geboorte wordt vertraagd, des te langer duren ook de barensweeën. Hoe langer Efraïm zich aankant tegen de wedergeboorte door bekering tot God, des te langer en smartelijker zijn ook de kastijdingen (vgl. Jer. 25:17, 18). Het zou grote ongerijmdheid zijn, zich in het beslissende ogenblik te willen verzetten tegen den aandrang tot de geboorte; even onverstandig is het, wanneer de mens, door angst en zielepijn gedrongen, zich zou willen verzetten tegen den drang van Gods Geest. De vrucht der weeën wordt dan in de geboorte verstikt. Hosea spreekt hier ene eeuwige wet van het geestelijke leven uit, die met ene verwante verordening in het natuurleven overeenstemt. De gevolgen en uitwerkselen dezer wet komen wel is waar eerst onder het Nieuwe Verbond duidelijk en samenhangend aan het licht, maar in de toepassing op het volk des Heeren worden zij reeds door de Profeten, vooral door Jesaja en Ezechiël ontwikkeld. Zij dragen kennis van Israëls wedergeboorte ten eeuwigen leven, die in den laatsten tijd zeker zal plaats hebben.

14. Doch zij, die Hij getrouw zijn, behoeven bij zulke verschrikkingen niet te vrezen noch te wanhopen, want Ik zal hen, allen, die zich door Mijne straffen laten louteren en bekeren, van het geweld der hel verlossen, van het dodenrijk (Job. 7:9), zodat Ik ze weer aanneem, ja eindelijk in de opstanding des vleses van alle kwaad verlos (Ezech. 37). Ik zal ze vrijmaken van den geestelijken en ten laatste ook van den lichamelijken en eeuwigen dood (Rom. 5:12, 16. Hebr. 2:14 vv. 2 Tim. 1:10 dood waar zijn uwe pestilentiën? hel waar is uw verderf 1) wanneer Ik door den dood des groten Hogepriesters, Mijnen eniggeborenen Zoon, de macht ontnem aan hem, die het geweld des doods heeft 1). Aan zulk ene troostvolle, heerlijke toezegging moogt gij niet twijfelen. Berouw zal van of voor Mijne ogen verborgen zijn 2); Ik ben de Onveranderlijke, Getrouwe, die zeker houdt, wat Ik beloof (1 Sam. 15:29. Num. 23:19. Rom. 11:29).

1) Even als de grote profetie van de weer levend wordende doodsbeenderen in Ezech. 37 hare eerste vervulling vindt in de herstelling en wederopname of bekering van het door zijnen God verstoten volk Gods, maar in hare diepte duidelijk wijst op de volkomene overwinning van zonde, dood en hel, zo ook de grote belofte van ons vers. Daarom heeft Paulus (1 Kor. 15:54 vv.) deze in verbinding met het woord (Jes. 25:8): "de dood is verslonden tot overwinning" (zie de op Jes. 25:8) herhaald, als hij van de vernietiging des doods in de opstanding van den jongsten dag door Jezus Christus spreekt. Minder juist is de vertaling van Luther: "dood! Ik zal u een gif zijn, graf Ik zal u ene pest zijn." Die der Vulgata is: *Ero mors tua, o mors; morsus tuus ero, inferne.* (Dood Ik zal uw dood zijn; hel Ik zal uw dodelijke beet wezen).

Hiermede spreekt de Verlosser twee grote tegenstanders en hoofdvijanden van het menselijk geslacht aan, die Hij als koningen der zonden oproept tot den strijd, en wie Hij Zijne overwinning aankondigt. Dat was een vergif voor de hel, dat de liefde Gods in haar kwam en haar in de zielen doodde, dat was voor den dood ene pestilentie, een sterven, een verbreken. Hij moest in het heden lijden, opdat een eeuwig leven uit Hem voortkwam.

Daarmee wordt het geestelijk koninkrijk van den Heere beloofd, die Zich door den dood heeft laten inslikken en door de hel verslinden, opdat Hij die vijanden in Zichzelf ons ten zegen zou overwinnen. Want Hij heeft door Zijnen dood en Zijn sterven aan den eeuwigen en lichamelijken dood alle macht ontnomen, en dien voor eeuwig verslonden, en daarentegen

ene eeuwige gerechtigheid, leven, vreugde en zaligheid aan den dag gebracht en opgericht. Daarom is Hij van den dode wederom opgestaan, opdat Hij door Zijne zalige en blijde opstanding de wrede en onoverwinnelijke vijanden van het menselijk geslacht, namelijk wet, zonde, dood, wereld, duivel, hel en verdoemenis zou overwinnen, gevangen nemen en uitplunderen, gelijk Hij dan ook dit heerlijk en met grote zegen heeft volbracht, de gevangenis heeft gevangen genomen, openlijk ten toon heeft gesteld, en een triomftocht er van heeft gemaakt, en alles weer heeft terecht gebracht, zodat nu ieder, die zich aan dezen overwinnaar vasthoudt en in Hem gelooft, tot dood en hel kan zeggen: "dood! waar is uw prikkel, enz. " (NIC. SELNECCER).

Daarom triomfeerden de heilige martelaars door de verdienste en de kracht van Christus over martelingen en dood. Zij overwonnen den dood in den dood, en gingen in de zalige eeuwigheid: "Dezen overgang tot het leven noemen de ongelukkige ongelovigen den dood; de gelovige noemt het zijn pascha, omdat hij der wereld sterft, opdat hij Gode volkomen leve. "

Alhoewel Israël naar den vleser was ondergegaan door de verwoesting, zo had God toch barmhartigheid over Zijn geestelijk Israël, om hetwelk alle de beloften hare volkomen vervulling moesten hebben en deze onder de overigen, want op hen past de Apostel dezelve toe, en bijzonder op de zalige opstanding der gelovigen in dien groten dag, nochtans niet met uitsluiting van hun geestelijke opstanding uit den dood der zonde, tot een heilig, hemels, geestelijk en goddelijk leven.

2) Hiermede verzekert de Heere, dat deze belofte vast, zeker is, waarover Hij geen berouw zal hebben. Is de Heere zeker in Zijn dreiging, nog veel vaster in Zijne beloften, die Hij aan Zijn volk doet. In den weg der bekering is er waarlijk vrede en leven.

15. Want hij, Efraïm, wien zijn grootvader Jakob op grond van dezen zijnen naam dubbele vruchtbaarheid en groten zegen heeft voorzien (Gen. 41:52; 48:20; 49:22 vv.), zal gewis nog eens vrucht voortbrengen, die tot in het eeuwige leven blijft, onder de broederen, de overige stammen van het volk Gods, wanneer het zich eens door de gerichten Gods laat verootmoedigen, zich tot zijnen God bekeert en zich het ware Israël, de strijder met God betoont. Doch er zal daarentegen een vernietigende oostewind van de zijde der woestijn komen over degenen, die in Efraïm tot Kanaän zijn geworden (Hoofdst. 12:8) en zich niet bekeren, een wind des HEEREN, namelijk de Assyriër, dien de Heere tot verwoesting zendt, opkomende uit de woestijn. En zijne springader, waaruit zij tot hertoe bestaan en leven putten, zal uitdrogen, en zijne fontein van macht en rijkdom, als de vruchtbaarheid van hun land, hun handel enz. zal door verwoesting verdrogen; diezelfde vijandelijke veroveraar zal den schat van alle gewenste huisraad roven ¹⁾, dien zij in de hoofdstad hebben opgestapeld.

1) De Heere wijst hierop het groot verschil tussen het geestelijk Efraïm of Israël en het natuurlijke. Het geestelijk Israël zal bloeien en vrucht voortbrengen, maar het vleselijk Efraïm zal te gronde gaan.

HOOFDSTUK 14.

1. Die hoofdstad Samaria zal dan ook de zware schuld, die zij op zich heeft geladen, moeten boeten, zij zal woest worden, want zij is weerspannig geweest tegen haren God, zij zullen door het zwaard der Assyriërs vallen; hun kinderkens, het zaad van booswichten, zullen verpletterd, en hun zwangere vrouwen zullen opengesneden worden (Hoofdst. 10:14. 1 Kon. 8:12; 15:16. Amos 1:3 v. 13).

Welke eenvoudigheid en korthed! Welke kracht en diepte van hart doorvlijmende denkbeelden! Hosea heeft diepdenkende lezers nodig, want hij stipt als het ware slechts zijne denkbeelden aan. Hij wandelt als over de toppen der bergen, en de lezer moet de bergen beklimmen, om te weten, op welke hoogte hij staat. De gronddenkenbeelden zijn eenvoudig, maar gewichtig, en hebben ene veelzijdige belangrijkheid, want het zijn die waarheden, waarop de wereldgeschiedenis en het wereldgericht steunen, op enen bepaalden tijd, op een enkel volk, op den stam Efraïm, gedurende het laatste uitstel der genade, toegepast. Zijne grootheid, zijne schuld, zijn ondergang, Gods genade en toorn, der koningen macht en vernietiging, de dood als straf der zonde, en in de straf de vernieuwende, den dood overwinnende genade, welk een geest is het, die dat alles in een zo klein bestek samenvoegt, om latere volken in geheel andere hemelstreken nog met zo krachtige spijs te voeden!

Is in het uiterste gedeelte van deze profetische rede kenbaar, dat de verheffing van den stam van Efraïm en diene neiging tot afgoderij van oude tijden af de allereerste grondslagen waren van al de volksonheilen, welke er in latere dagen plaats grepen, dan zien wij terug op de geschiedenis der Richteren na Jozua's dood, en wij herinneren ons dat de geringe aanvang van zulk enen kanker ene dodelijke kwaal worden kan. De oudste verleiding tot afgoderij gaf aan Israël in latere tijden de aanleiding tot den kalverdienst, terwijl deze telkens wederom tot afgoderij vervoerde, en maakte het volk thans rijp voor een spoedig verderf. En zullen wij dan met zulke wenken niet tot ons eigen hart en tot onze levensgeschiedenis, gelijk ook tot die van ons volk inkeren. Hoe klein, hoe onmerkbaar of spoedig te verhelpen schijnen soms de aanleidingen tot zonde in ons hart of in onze kindse dagen, maar hoezeer woelt en woedt en verderft menigmaal ene ontstokene drift of neiging, en brengt ons ons gehele leven door, tot ene gedurige struikeling, en soms zelfs tot enen zwaren val. Hoezeer dagtekenen soms grove gebreken en ongerechtigheden onder ene natie, van hun vroege en kleine beginselen, en tot welk ene oplettendheid behoort ons dat te leiden op ons zelven, op de uitgangen van ons hart, op de ontwikkeling onzer kinderen en ons gehele volks bestaan. Niet minder mogen wij hier onze aandacht vestigen op de ondankbaarheid der zonde, zo bij ons zelven als bij ons volk. Jehova had Israël van zijn eerste volksbestaan af bijzonder aangetrokken en gezegend; Hij had Zich zodanig verklaard en betoond dat zij in niemand hun God of Heiland moesten zoeken dan in Hem alleen; door barre en hete woestijnen had Hij ze heengeleid, en overvloedig gezegend, maar zij waren trots en weerbarstig geworden, en hadden God, hunnen Maker en Weldoener, verlaten. Welk een treffend beeld ook van den mens in het algemeen en van sommige zondaren in het bijzonder, ja ook van Neerlands volk! Of heeft Israëls God ook ons volk niet in dit goede land bevestigd, gezegend en groot gemaakt? Heeft Hij Zich niet, als de God des Verbonds, ook onder ons en aan een iegelijk onzer in den doop verklaard? Is het heil van land en volk en van elk mens niet eniglijk in Hem, die Zich in en door Christus Jezus

als een Heiland en trouwe Verbondsgod heeft kenbaar gemaakt? Hoe snood ondankbaar is daarom de afwijking der natie, het ongelovig verwerpen van een ieder, welke niet naar de stem des Heeren luistert, en zijn heil niet zoekt in den Algenoegzame alleen. Was daarom de toorn des Heeren billijk over Zijn volk ontstoken, had Hij ze reeds meermalen en op verscheidene wijzen Zijn ongenoegen doen ondervinden, en was het dus kenbaar, dat in de verwerping van Jehova hun onheil lag, dan mogen ook wij dit ter harte nemen, en vooral als reeds zo menig volksonheil ons getroffen heeft, hetwelk ons door de hand des Heeren is toegekomen, en ons bange viel, dan mogen wij het opmerken, dat de Heere zelf de volksrampen in dat licht plaatst, uitdrukkelijk verklaart, dat de zonde ons verderft, en dat alleen in Hem ons heil is, opdat wij nog mogen wijs worden eer het te laat is. Of zien wij het niet duidelijk uit Jehova's eigen voorstel, dat noch koning, noch vorsten iets baten kunnen, wanneer zij in Gods ongunst werkzaam zijn? Israël had Jehova verworpen en enen koning begeerd. De Heere had in Saul enen koning gegeven in Zijnen toorn en dien weer verworpen in Zijne verbolgenheid; daarin lag de grondschets van des Heeren handelwijze voor al de volgende gedachten, en wat kon dan Efraïm thans anders verwachten, dan de rechtmatige gevolgen van hun eigene ongerechtigheid en dwaasheid, en zal dan de Heere niet door alle eeuwen en onder alle volken, vooral bij ene natie, welke in geschiedenis en beweldadiging zozeer aan Israël gelijk staat, dienzelfden regel volgen, en weten en beseffen wij dan niet wat ons te wachten staat? .

2.

GOD BETOONT DEN BOETVAARDIGEN GENADE.

2. a) Bekeer u, o Israël! tot den HEERE, uwen God, toe; want gij zijt diep gevallen om uwe eigene ongerechtigheid.

a) Hos. 12:7.

3. Neem deze woorden, dat gij door eigene schuld gevallen zijt, met u (vs. 2), in plaats van allerlei offeranden van vlees en bloed, en bekeer u tot den HEERE met berouwvolle erkenning uwer zonden: zeg 1) tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede (Hebr. neem het woede, vul er Uwe handen mede, om het uit te delen), zo zullen wij betalen de varren onzer lippen. Wij zullen met ootmoedige, verslagene harten, boete, gebed en dank voor U verschijnen; want dat is U welbehagelijker dan allerlei brandofferen, al waren het ook de beste offeranden van jonge stieren (Ex. 24:5 Ps. 51:17 vv. 69:31 vv. Hebr. 13:15).

Zo legt de Geest der genade met het voornemen om zich tot den Heere te bekeren, ook de gewilligheid in de ziel van den zondaar. Ik zei: Ik zal den Heere mijne zonde belijden. O, hoe goed, wanneer maar eens dat terughoudend stilzwijgen verbroken is, en men met enen geest, die van valsheid bevrijd is, met God begint te spreken. Het is een voornaam stuk der eer, welke men zijnen God bij waarlijk terugkeren tot Hem, kan geven, dat men alle vroeger bij mensen gezochte hulp, allen van de schepselen ontvangen troost verwerpt, en God, den Heere, in zijn hart met vreze en vertrouwen heiligt, en als een hulpeloze wees genade zoekt.

Twee dingen worden we hier geleerd te begeren: ontslagen te worden van schuld. Wanneer wij ons tot den Heere bekeren, moeten wij tot Hem zeggen: Heere neem weg alle ongerechtigheid. Zij hadden nu smart over de zonde, onder het gewicht der verdrukking, maar zij worden geleid te bidden, niet als Faraö: neem dezen dood weg, maar neem deze zonde weg. Merk hieraan: wanneer wij in verdrukking zijn, moest het ons meer te doen zijn, om de vergeving onzer zonden, dan om de wegneming onzer moeiten. Neem de ongerechtigheid weg, licht die van ons op. als een last, onder welke wij gereed zijn te bezwijken, of als het struikelblok, waarover wij zo menigmaal gevallen zijn. Heere neemt ze weg, dat zij niet weer tegen ons te voorschijn komen tot onze beschaming en veroordeling. Neem ze allen weg, door een vrije en volkomen vergeving, want wij kunnen niet vragen enige van dezelve weg te doen, door onze eigene voldoening. Wanneer God de zonden vergeeft, dan vergeeft Hij ze allen, die grote schuld, en wanneer wij tegen de zonde bidden, moeten wij tegen allen bidden en gene uitzonderen.

4. En gelijk wij ons heden van al onze zonde en misdaad hebben losgemaakt, zo willen wij ons ook van alles, wat ons van U scheidde, waarmee wij geboeleerd hebben, van de wereld en al hare macht en van allen afgodendienst scheiden. Assur zal ons niet meer behouden (Hoofdst. 5:13; 7:11; 8:9. 17:5); wij zullen niet rijden op paarden, ons niet meer op onze krijgsmacht, veel minder op buitenlandse Egyptische ruitery verlaten (Hoofdst. 1:7. Jes. 2:7. Deut. 17:16 vv.), en wij zullen tot het werk onzer handen, tot de gouden kalveren en de Baäls, niet meer zeggen: Gij zijt onze God. 1) Immers zal ene wees, een arm, van alle menselijke hulp ontbloot, volk, bij U ontfermd worden 2) bij U genade vinden, gelijk Gij (Ex. 22:22. Deut. 10:10) beloofd hebt.

1) Hier leert Israël belijden, dat het schepsel niets is, dat steun op het schepsel ijdel is dan de ijdelheid zelf, maar ook een vloek in de ogen Gods. Efraïm leert hier van het schepsel af te zien en alleen op God, den Heere, te vertrouwen, bij Hem te schuilen als den Rotssteen, Wiens werk volkomen is.

Efraïm is hier het beeld van de Kerk in haar afgezakten toestand, maar ook van den zondaar, die schuldbelijdend tot den Heere, zijn God, terugkeert.

2) Het vertrouwen van Gods achting voor zijn verootmoedigd volk moest bij de noodduftigen en boetvaardigen aangetoond worden, om hen aan te moedigen, om tot Hem te komen en Hem aan te roepen. Want dit is de reden, waarom zij dus tot God komen, zeggende: Immers zal een wees bij U ontfermd worden, waarom zij bestuurd worden om op Hem te vertrouwen en om dit vertrouwen te belijden.

De Kerk vliedt hier in haar volstrekte hulpeloosheid tot de Barmhartigheid Gods, doet hier als een ellendige een beroep op Gods eeuwige ontferming.

En waar dit ootmoedig toevlucht nemen is gewerkt, daar zal de Heere zich ook openbaren in de volheid Zijner genade en ontferming.

5. Ik zal op zulk een berouwvol, ootmoedig smeekgebed hunlieder afkering, hunnen afval van Mij en al de kwade gevolgen daarvan door vergeving van hun zonde en het schenken van nieuwen zegen, genezen; Ik zal hen vrijwilliglijk, uit eigen inwendigen drang, zonder voorbehoud, liefhebben, want Mijn toorn, die over hunnen afgodendienst was ontstoken, is van hem gekeerd.

Deze belofte is vervuld, toen de Heere om Zijn volk, ja ene wereld vol zondaars te verlossen, alles, wat Hij had, het hoogste en beste weggaf, toen de eeuwige Zoon, zonder iets voor Zich terug te houden, uit de meest vrije liefde tot de verlorenen Zich van Zijne heerlijkheid ontleedigde en gehoorzaam werd tot in den dood des kruises (Joh. 3:16. Fil. 2:6 vv. toen de Vader tot den Zoon sprak: "' t Is tijd geworden voor erbarmen; ga heen naar de aard' Mijn Zoon, Mijns harten dierste kroon; en wees het heil der armen; en help hen uit der zonden nood; en dood voor hen den bitt' ren dood, en wil dien armen geven; altijd met U te leven. " Nu blijft slechts over, dat Israël zulk ene liefde van zijnen God erkent en aan zijn eigen hart ondervindt.

6. Ik zal Israël, wanneer het zich tot Mij bekeert, zijn als de dauw 1), die van boven af het aardrijk verkwikt en levend maakt (Jes. 26:19); hij zal bloeien als de lelie, die in Palestina zo overvloedig en weelderig wast, dat zij volgens Plinius wel 50 bloemen voortbrengt (Hoogl. 2:1 vv. 16. Matth. 6:28). en hij zal zijne wortelen zo diep en vastuitslaan, als de Libanon vastgeworteld is in het binnenste der aarde (Micha 6:2. Efez. 3:17. Kol. 2:7).

1) De Profeet herhaalt nu, wat hij gezegd had, wanneer God in genade met Zijn volk weer zal handelen, dan zal het zo beweldadigd zijn, dat de vrucht der verzoening duidelijk blijkt. Want al wat ellendigs de Israëlieten hadden getroffen, dat moesten zij wijten aan hun zonden, moesten zij in zodanige bewijzen den toorn Gods gevoelen; zij waren dom geweest om liever te verzinnen dat de tegenspoeden hen bij geval waren overkomen. De Profeet is in deze rede wijldlopij, omdat de Israëlieten als het ware altijd ellendig zouden zijn, totdat zij, zich bekeerd hadden tot God, vervolgens omdat alles hen ongelukkig zou uitvallen, totdat zij vergiffenis hadden ontvangen. Hij leert nu de verandering, omdat God niet slechts dit door woorden getuigt, dat Hij nabij zal zijn, maar tegelijk de ondervinding zou geven, waardoor de Israëlieten zonden erkennen, dat zij nu gelukkig waren, dewijl zij met God verzoend waren, bovendien omdat Zijn zegen, vrucht zou zijn van Zijne genadige liefde.

7. Zijne scheuten zullen zich verre uitspreiden, en zijne heerlijkheid zal door zijn glinsterend groen loof zijn als des olijfboms, die altijd groen is en vruchten draagt (Ps. 52:10. Jer. 11:16), en hij zal enen reuk hebben als de Libanon, die door zijne cederen en kruiden liefelijke geuren geeft (Hos. 4:11).

8. Zij zullen wederkeren, de leden van het volk, zittende in vrede onder zijne schaduw, bij dien zich ver uitbreidenden boom; zij zullen ten leven voortbrengen als koren 1), zij zullen kinderen voortbrengen, gelijk uit een graankorrel velen voortkomen, en bloeien als de wijnstok); zijne gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon, aan welks hellingen zeer voortreffelijke wijnstokken worden gevonden 3).

1) Verschillend worden deze woorden verklaard. De Engelse overzetting heeft: "zij zullen herleven als koren. " Er is echter ene eenvoudiger verklaring, die niets invult; "zij zullen doen leven het koren, " dat is, gelijk R. Tanchum uitlegt, het land bebouwen en koren telen. Dezen zin, niet gelijk de Joodse leraar, letterlijk, maar geestelijk opnemende volgens onze uitlegging dezer verzen, kan men also verklaren, dat zij overvloed van de beste vruchten zouden voortbrengen, dat is in goede werken overvloedig zouden zijn, welke de eigenlijke vruchten zijn van dezulken, die onder de schaduw van Christus kerk leven.

2) De reizigers, die in latere tijden de monniken van den berg Libanon bezocht hebben, kunnen de geurigheid en voortreffelijkheid van den wijn, dien zij aldaar dronken, niet genoeg roemen; ook de oningewijde schrijvers gewagen er van.

3) Driemaal sluit de Profeet een vers of ene gedachtenreeks, met het uitzicht op den tijd van de bekering des volks, door te wijzen op den Libanon. Zijne majestueuze hoogte en vastheid als grondpilaar der aarde, zijn rijkdom aan kruidigen geur, zijn beroemde wijn, moeten aan het volk der tien stammen, in welks noordelijke grenzen hij zijne armen uitstrekt, ene voortdurende, duidelijke profetie zijn van hetgeen de Heere aan diegenen wil geven, die zich eens tot den levenden God zullen bekeren.

9. Efraïm! zegt de Heere: wat heb ik meer met de afgoden te doen 1), wanneer gij u weer tot Mij hebt gewend en Mijne genade weer over u is? Ik wil niet meer met deze te doen hebben, verontreinig ook gij u met hen niet weer. Ik, de Heere en geen vreemde God, heb hem, Mijn weer in genade aangenomen volk, verhoord, en zal op hem met zorgende liefde zien; Ik zal hem zijn als een altijd groenende denneboom of cipres (1 Kon. 5:8), als een ware levensboom, waaraan hij steeds nieuwe kracht tot alles goeds zal vinden; uwe vrucht, die u onvergankelijke spijs ten eeuwigen leven moet geven, is uit Mij gevonden.

1) God heeft vrijwillig lief. Vers 5. Zijne vrijwillige liefde tot u is al wat gij behoeft, en wat voor u enige waarde heeft; er bestaat nu gene scheiding meer tussen u en uwen God; geen voorhangsel tussen u en den Vader; gij hebt nu vrijen toegang tot Hem, die de bron is van alle geluk, vrede en heiligheid-wat hebt gij meer met de afgoden te doen? O, als uw hart zich baadt in den gloed der liefde Gods, gelijk het stofje zich beweegt in de stralen der zon, dan zal er in uw hart gene plaats voor de afgoden over blijven. De Heilige Geest daalt gelijk de dauw op de ziel neer. Vers 6 : "Ik zal zijn als de dauw. " Als gij heden met Christus verenigd zijt, zal de Geest gelijk de dauw op uwe ziel nederdalen. De Geest wordt gegeven aan degenen, die de geboden van Jezus bewaren: "Ik zal den Vader bidden. " Als de gehele natuur in rust is, geen blad meer bewogen wordt, dan valt des avonds de dauw neer, geen oog ziet de druppels, aan paarden gelijk, nederdalen, geen oor hoort ze op het groene gras nedervallen; even ongemerkt komt de Geest tot hen, die geloven. Als het hart in Jezus rust gevonden heeft, komt de Heilige Geest, zonder door de wereld gezien of gehoord te worden en vervult zachtkens de ziel des gelovigen, maakt hem levend, en vernieuwt hem naar den inwendigen mens. Wanneer Ik henen zal gegaan zijn, zo zal Ik Hem tot u zenden. "Mijne geliefde kinderkens, die door God uit deze wereld zijt uitverkoren, gelijk weleer het vlies van Gideon, zal de Heere op u Zijnen dauw doen nederdalen, als alles rondom u droog en dor is. Gij zijt Zijn wijngaard van roden wijn, waarvan Hij gezegd heeft: Alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen, ongemerkt,

zonder dat gij het bespeurt. Ongezien, maar gewis zal de Heere die belofte vervullen. Maar vergeet het niet, die Geest is een Heilige Geest. "Ik de Heere, uw God ben een ijverig God. " Hij kan geen afgod in Zijnen tempel dulden. Toen de arke Gods in Dagon's tempel werd ingebracht, stortte het afgodsbeeld daarvoor neer; hoeveel te meer zal de Heilige Geest, waar Hij woning maakt in het hart, alle afgoden daaruit verbannen. En Jezus in den tempel komende, vond daar die ossen en schapen, en duiven verkochten, en de wisselaars daar zittende, en een gesel van touwkens gemaakt hebbende, dreef Hij ze allen uit den tempel. " (Joh. 2:15). Zo drijft ook de Heilige Geest, waar Hij woning maakt in het hart, de kopers en verkopers daaruit. Als gij den Heiligen Geest ontvangen hebt, zult gij nu in uw hart de bede ontboezemen: Heere, neem deze dingen van hier weg; ruk Gij ze uit mijn hart Wat heb ik meer met de afgoden te doen.

Groot en heerlijk zijn de beloften, die de Heere aan Zijn volk geeft, wanneer het zich eens aan het einde der dagen van ganser harte tot Hem en Zijnen Gezalfde, den Heere Jezus Christus, zal bekeren. Hetgeen vooraf moet gaan, blijft voor Israël, even als voor iederen zondaar, de vergeving der zonde en de vernieuwing der genade en liefde Gods (vs. 5). Daaruit volgt al het andere. Dan zal steeds fris, nieuw leven uit God het volk des Heeren doordringen: gene dorheid, gene matheid, koudheid of dood zal meer zijn, even als de dauw in het Oosten rijkelijk nedervalt. Dan zullen alle gaven des Heiligen Geestes in zo rijke mate onder de gelovigen wonen, als de liefelijke lelie talrijke bloemen geeft. Dan zullen zij diep geworteld en onbewegelijk in de liefde Gods staan, als de wortelen van de bergen Gods in de diepte der aarde reiken. Dan zullen zij een zo talrijk, sterk en nauw aaneengesloten volk zijn als de ver uitgespreide takken van een heerlijken boom. Dan zal de roem en de heerlijkheid des volks zo vlekkeloos en onschendbaar zijn, als het loof van den steeds groenen olijfboom. Dan zullen zijne deugden en zijn naam zo liefelijk geuren als de met kruiden begroeide Libanon. Dan zullen alle zijne leden zulk een vol genot van aardse goederen hebben op deze van den vloek verlorene aarde, als de Libanon-wijn de beste van alle wijnen is. Dan zal de Heere zelf het steeds met Zijne ogen liefderijk leiden en alle zijne gebeden verhoren. Dan zal de Heere zelf de eeuwig vloeiende levensbron zijn, waaruit Zijn volk allen zegen en rijkdom aan hemelse goederen put, de levensboom, waarvan het de vruchten plukt, welke ingezameld werden in de hemelse schuren. Dan zal Hij alles in allen zijn, want het oude is voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden.

Onze vrucht komt uit God door vereniging met Hem. De vrucht van den tak is in onmiddellijk verband met den wortel. Scheidt hen van elkaar af, zo sterft de tak, en hij brengt gene vruchten voort. Krachtens onze vereniging met Christus brengen wij vruchten voort. Elke druiventros is eerst in den wortel geweest; zij is door den stam gegaan en heeft door de celweefsels gestroomd, totdat zij zich eindelijk tot ene vrucht gevormd heeft; maar eerst was zij in den stam. Evenzo was elk goed werk eerst in Christus, en werd daarna in ons uitgewerkt. O Christen, waardeer deze dierbare vereniging met Christus, want zij moet de bron van alle vruchtbaarheid zijn, welke gij kunt verwachten. Indien gij niet met den Heere Jezus Christus verenigd waart, zoudt gij in waarheid een dorre tak zijn. Onze vrucht komt uit God, door Zijne geestelijke voorzienigheid. Wanneer de dauwdruppelen van den hemel nederdalen, en de wolken nederzien van omhoog, en gereed zijn hare vloeibare schatten te ontlasten; wanneer de heldere zon de trossen doet zwellen, fluistert elke hemelse gave den

boom toe en zegt: Uwe vrucht is uit mij gevonden. De vruchten zijn veel aan den wortel verschuldigd-die is tot vruchtbaarheid nodig-maar zij hebben ook zeer veel aan den invloed van buiten te danken. Hoeveel hebben wij aan Gods genadige voorzienigheid te danken, waardoor Hij ons gedurig verlevendigt, onderwijst, vertroost, versterkt of schenkt wat wij behoeven. Daaraan zijn wij al onze nuttigheid of deugd verschuldigd. Onze vrucht komt uit God door Zijne wijze behandeling. Het scherp snijdende mes van den tuinman bevordert de vruchtbaarheid van den boom door de trossen te dunnen en de overvloedige uitspruitsels af te snijden. Eveneens, Christen, snoeit de Heere u. Mijn Vader is de landman. Alle rank, die in Mij gene vrucht draagt, die neemt Hij weg en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage. Daar onze God de oorzaak onzer geestelijke gaven is, laat ons den Heere al de heerlijkheid onzer verlossing geven.

10. Wie onder u is wijs! die versta deze dingen, die ik u in mijn Boek der profetie, tot waarschuwing, tot bestraffing, tot verbetering en tot kastijding in de rechtvaardigheid heb voorgehouden. Wie is verstandig? die bekenne ze tot redding zijner ziele en beware ze in een goed hart. Want, om hier nog eens alle woorden van waarschuwing en troost in 't kort zamen te vatten, des HEEREN wegen, die Hij ons geboden heeft te bewandelen, en op welke Hij zelf ons leidt, zijn recht, en brengen hem, die zich laat leiden, enkel zegen aan, ja eindelijk eeuwige zaligheid (Deut. 33:4), en de rechtvaardigen, die op Zijnen wil acht geven en op Zijne belofte wachten, zullen daarin wandelen ten leven; maar de overtreders, die Zijne wegen verlaten, zullen daarin vallen 1) en diezelfde wegen moeten hun ten dode worden (Deut. 30:19 vv. 1 Kor. 1:18

1) De wegen des Heeren gaan van de betoning van toorn tot betoning van genade, van het doden tot het levend maken, van verberging tot openbaring, van wachten tot verwachten, van ellende en jammer tot overwinning over dood en hel, en tot rijp en eeuwig genieten van alles wat goed is.

Als nu dit alles, ja dit gehele profetische Boek besloten wordt met ene opwekking tot aandachtig nadenken, tot getrouwe behartiging en tot enen godvruchtigen wandel, leg dan zulk een woord niet voor rekening van Israël, hetwelk zich in zulk een vegen en hachelijken toestand bevond, en zou dan de versmading daarvan niet op de jammerlijkste wijze zijn geboet geworden, en zij alleen ware wijsheid bezeten hebben, die er zich door leren en leiden lieten? Ook voor ons staat dit hier niet te vergeefs. Door alle tijden zullen alle Gods woorden waarheid zijn en dus ook deze. Indien een mens, indien ons volk zo onwijs wil wezen, van naar den Heere niet te luisteren, door eigen schuld zal men verloren gaan en ongelukkig worden. Ware wijsheid zal het wezen, en een werk Gods zal het blijken te zijn, wanneer men daarnaar luistert en van geheler harte daarop let. Zijt ons genadig, en schenk ons Uwen Geest.

De weg van Gods geboden, waarin Hij van ons eist, dat wij zullen wandelen is recht, overeenkomstig met de regelen van enige reden en billijkheid, en een rechte stelling hebben tot eigen gelukzaligheid. De wegen van Gods voorzienigheid, waarin Hij hen wil zien wandelen zijn alle recht; geen fout is er te vinden bij alles, wat God doet, want het is alles welgedaan, Zijne oordelen over onboetvaardigen, Zijn gerichten over de boetvaardigen, zij

zijn allen recht, hoezeer zij verdraaid en verkeerd worden voorgesteld, God zal ten laatste gerechtvaardigd en verheerlijkt worden door allen. Zijn wegen zijn effen.

De wijzen en rechtvaardigen zijn hier degenen, die wandelen in de wegen des Heeren, en voor wie de verborgenheden des Heeren zijn om ze hen bekend te maken.

Het zijn zij, die een afkeer hebben of hebben gekregen van de afgoden, van alle oneerlijke wegen, en overtuigd om alleen te vragen naar Hem, die leidt op zijne wegen, en die leidt op de paden, waarop wrede en zaligheid wordt genoten!

SLOTWOORD OP HET BOEK HOSEA.

Terwijl de Profeet Jesaja inzonderheid optreedt in het Rijk der Twee stammen, treedt de Profeet Hosea op onder het Rijk der Tien stammen, om het af te manen van de wegen der goddeloosheid, waarop zowel de Overheid als het volk wandelde, en het terug te brengen tot den enigen en waren dienst Gods.

Zoals we reeds in onze inleiding opmerkten, treedt hij niet alleen op als een zoon des donders, maar ook als die der vertroosting.

Het is dan ook zo waar opgemerkt, dat bij niet één Profeet zich zo duidelijk de liefde, die door niets is te verbreken, openbaart als de diepste grond van zijn eigen hart, dan bij den Profeet Hosea.

Niet ten onrechte wordt hij genoemd: de Profeet der hoog-tragische zielesmart. Als een boetprofeet treedt hij op tegen de zonde zijns volks, omdat hij zijn volk liefheeft, omdat hij het weet, dat alleen in de vreze Gods, in het dienen van den Heere God het geluk en de welvaart van land en volk ligt besloten.

Hij spreekt, omdat hij spreken moet, gedreven als hij wordt door Gods Geest, opdat de ere Gods gehandhaafd worde in de straffen der goddelozen en in den zegen van het tot God zich bekerend Israël.

Het volk zelf vermoedt niets van het aanstaande verderf.

Meer dan ooit bloeit, zoals het schijnt, Israëls koningshuis en Efraïms volksbestaan.

Maar de bijl is aan den wortel gelegd.

De zonde van afgodendienst en van weelde en Godvergetenheid is ten toppunt gestegen.

Het volk in zijn geheel heeft God verlaten, en daarom kan het niet anders of verderf en ondergang zullen het gevolg er van zijn.

Alleen in bekering is redding, in terugkeer tot God afkering van het verderf.

En dit is het wat de Profeet met vele woorden aankondigt.

Waarbij Hij tevens op den Heere God wijst, als die bereid is om het tot Hem zich bekerend volk genadig te zijn, waar Hij zelf als onder een beeld het laat voorstellen, dat Zijn trouw door de trouweloosheid van zijn volk niet wordt te niet gedaan.

Maar waar hij in bekering redding verkondigt, daar wijst hij ook tevens er op, dat dit alleen Gods werk is, dat het de Heere is, die de kloof tussen Israël en Juda zal wegnemen, en dat Hij eenmaal zich volkomen over Zijn volk zal erbarmen.